

Collectie Charters Provinciaal Genootschap

Samenvattingen van oorkonden en andere stukken over Brabant

1309 - 1539

door

Ton Kappelhof

Den Haag

6 april 2024

In het Brabants Historisch Informatie Centrum in 's-Hertogenbosch bevindt zich onder archiefnummer 221 de Collectie Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. De verzameling telt 1803 inventarisnummers en bestaat uit losse stukken waarvan het overgrote deel betrekking heeft op de Stad en de Meierij van 's-Hertogenbosch. De meeste stukken zijn door het BHIC gedigitaliseerd en in een inventaris beschreven.

Ik heb 505 stukken uit de periode 1309-1539 opnieuw bekeken en er samenvattingen van gemaakt. Veel oorkonden gaan over rechten op onroerende zaken zoals huizen, stukken land en hoeven. Er zitten echter ook bijna 80 testamenten tussen en een aanstelling door de firma Fugger in Augsburg van een 'factor' (agent), een schuldbekentenis van de bisschop van Utrecht uit 1364, de tol van Mechelen en de status van de vrije rijksheerlijkheid Boxtel. Een klein deel van de stukken gaat over gebieden buiten de Meierij zoals de landen van Cuijk, Altena, Meegen en Heusden.

De collectie is ontstaan doordat particulieren stukken schonken aan het Genootschap dat in 1837 werd opgericht en lange tijd de enige organisatie in Brabant was die interesse toonde voor de regionale geschiedenis. Meestal is niet duidelijk tot welk archief de stukken hebben behoord, soms is er een verwijzing naar opgeheven kloosters, het Groot Begijnhof in 's-Hertogenbosch of de Tafel van de H. Geest in Mill. Er zijn stukken bij die vermoedelijk afkomstig zijn uit het archief van het klooster Mariënhage bij Eindhoven en het Predikherenklooster in 's-Hertogenbosch.

Tenzij anders vermeld zijn alle stukken geschreven in het Latijn. Aangezien niet bekend welke jaartijl de schepenbanken in de Meierij gebruikten, heb ik soms alleen maar de datum van de oorkonde overgenomen. Overigens vermoed ik dat de schepenbanken in de Meierij én de Baronie van Breda de Kerstijl - het nieuwe jaar begint dan op 25 december – gebruikten.

Summary

I have made summaries of 505 documents covering the period 1309-1539 about the history of the eastern part of the province of Brabant in The Netherlands. The original documents, mainly charters, have been digitized. Most documents deal with transactions of real estate

in the city of 's-Hertogenbosch and its surroundings. Interesting are about 80 last wills of ordinary people.

Tekst is in Dutch.

Edition April 2024

1

1309, 9 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 265; niet in OBNB, I !)

Vught – goed Bergenshuizen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Aleid dochter van wijlen Jan Spijker en burger van 's-Hertogenbosch draagt na verkoop over aan haar broer Jan haar aandeel en al haar rechten op het goed 'Weerghendshusen'. Er staat niet bij in welke parochie dit is gelegen.

Alleen bekend als een vidimus van schepenen van 's-Hertogenbosch van 9 augustus 1466. In dit vidimus ook oorkonden uit 1331, datum onleesbaar, 1348, 1378 en 1466. Maakt deel uit van een keten van oorkonde waarvan de laatste is van 2 september 1766.

2.

1331, 7 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 265)

vestiging rente Vught- Bergenshuizen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gijb ('Gibo') van 'Wergarthusen' en zijn zoon Arnold beloven te leveren aan Hille weduwe van Jan Spijker een rente van 3 ½ mud rogge uit het goed Bergenshuizen. Hille heeft dit in erfpacht gegeven aan Gijb en Arnold.

Alleen bewaard als vidimus door schepenen van 's-Hertogenbosch van 9 augustus 1466. De hierop volgende oorkonden gaan over dezelfde rente en zijn daarom niet opgenomen. Zij dateren van 1378, 1562, 1577, 1670 en 1766.

3.

1341, 3 mei

(BHIC, Charters Prov. Genootschap inv. nr. 5)

uitgifte in erfpacht huis Beurdsestraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Wellinus Brugman geeft zijn huis en erf in de Beurdsestraat in erfpacht uit aan Matthys van Berlicum voor 20 schellingen payment. Het huis is al belast met een rente van 10 schellingen. Ligging: achter het erfgoed van Jan van den Mortel naast de poort in de stadsmuur van 's-Hertogenbosch.

4.

1342, 12 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 8)

vestiging rente Peperstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Matheus 'Quap' zoon van Nolleken Quap vestigt ten behoeve van Hendrik Roompot een rente van 15 schellingen payment uit een huis en erf in de Peperstraat. Ligging: naast het erfgoed van Goderadis van Eik. Het huis is al belast met een hertogscijns, een rente van 40 schellingen payment aan Hendrik Roompot die Matheus al eerder heeft verkocht en een rente van 32 schellingen payment.

5.

1342, 19 juni

(BHIC Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 6)

tienden Wintelre en Vessem

Origineel.

De deken van het kapittel van St. Marie in Utrecht oorkondt.

Hij is samen met de deken van het St. Janskapittel in Luik en de officiaal van Luik gemachtigd deze zaak te behandelen. De deken van St. Jan en de officiaal hebben deze aan hem toevertrouwd.

Deken en kapittel van Oirschot en Godefridus van Oudenhoven zich gedragend als rector van de kerk van Wintelre hadden een geschil. Zij zijn van een tussenvonnis van de officiaal in beroep gegaan bij de heilige stoel. Everardus clericus en zaakwaarnemer van het kapittel van Oirschot. Het gaat over de inning van de tienden van de kerk van Wintelre die met het kapittel van Oirschot is verenigd. Oirschot is dus in het bezit van de tienden van deze parochie, maar Godfried stoort hen daarin. Het vonnis van de officiaal viel gunstig uit voor Godfried. De officiaal heeft de kosten van het proces getaxeerd op 85 pond en 7 schellingen gebruikelijk geld. Ook daarvan is het kapittel in beroep gegaan bij de apostolische stoel. De deken verklaart dat het beroep tegen de taxatie van de kosten terecht is en dat de officiaal het verkeerd heeft gedaan. De andere partij wordt veroordeeld in de hoogte van de door hem nog vast te stellen kosten.

6.

1342, 14 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 7)

vestiging rente 'Beers'

Schepenoorkonde Oerle.

Een van de schepen heet Jan zoon van wijlen Tielen van der Meer van Knegsel.

Mechteld dochter van Gijsbrecht Smeets van Oerle vestigt ten behoeve van Marcelis Jansz. van der Heiden een rente van 7 mud rogge Oirschotse maat uit haar goederen in 'Beers' (geen nadere aanduiding) waar Jan die Harde van Beers op woont.

Taal : Nederlands.

7.

1343, 8 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 9)

verkoop 'mansio' Berkel

Schepenoorkonde Oisterwijk.

Ida dochter van wijlen Gijsbrecht van Leempoel en Aleid haar dochter c.s. dragen na verkoop over aan Engelbert broer van Ida een vierde deel van een 'mansio' waarin Engelbert thans woont. Ida en Engelbert hebben dit geërfd van hun moeder Heilwych.

Taal: Latijn.

Op de rug: aantekening dat het gaat om een hoeve in Berkel.

8.

1343, 27 december

uur van de vespers

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap nr. 10)

testament Liesbeth van Megen

Notaris Marcelis Hendriksz. van Vught clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Liesbeth weduwe van Frederik en echtgenote van Klaas van Megen, poorteres van 's-Hertogenbosch maakt haar testament.

Zij is gezond van geest maar zwak van lichaam.

Zij vermaakt daarin:

aan de kerk van St. Lambertus in Luik 40 schellingen kleine penningen zoals deze in 's-Hertogenbosch in omloop zijn.

aan de Tafel een erfpacht van 1 mud rogge te heffen na de dood van haar man.

aan het klooster Porta Coeli een erfpacht van 1 mud rogge na de dood van haar man.

aan Hendrik natuurlijke zoon van wijlen haar man zolang hij leeft een erfpacht van ½ mud rogge; na zijn dood gaat dit naar de infirmerie van het Groot Begijnhof.

Zij bewijst de drie erfпachten op een erfgoed in Oirschot zoals dit in een schepenbrief van 's-Hertogenbosch nader wordt omschreven.

Plaats: het woonhuis van Liesbeth.

Getuigen: Jacob broer van de testatrix, Adam Top, Klaas 'Muleslagh' en Goossen Goossensz. leken.

Op de rug: aantekening in achttiende-eeuws schrift dat de Infirmerie van het begijnhof een rente krijgt.

9.

1345, 29 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 12)

rente Haaren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Nicolaas Kool draagt over aan Dirk van Doorn een rente van 12 groten uit 3 bunder heide genaamd die Eertbrugge in Haaren.

10.

1346, 7 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 11; ook in Bestand De Bruijn)

verkoop huis Markt

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik van den Heuvel draagt na verkoop over aan Godfried kleermaker en zoon van wijlen Matheus wagenmaker een huis met zijn grond aan de Markt op de hoek van het straatje dat naar de Kolperstraat loopt met twee kamers ernaast. Liesbeth en Heilwych van Son dochters van wijlen Jan van Son hebben dit eerder in erfpacht gegeven aan Hendrik (met verwijzing naar een schepenoorkonde van 's-Hertogenbosch). De zaak is al belast met een rente van 14 pond payment.

Volgens de inventaris is dit het huis Het Gulden Lavoir.

11.

1352, 10 mei

(Charters Provinciaal Genootschap nr. 13; afschrift in Lieve Vrouwenbroederschap 's-Hertogenbosch)

overdracht rente Verwersstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Laurens 'Boeyen' zoon van Hendrik Boeyen draagt over aan Dirk van Alphen twee renten van 3 pond en wel een van 40 schellingen en een van 20 schellingen uit twee huizen en erven in de Kolperstraat [= volgens De Bruijn Verwersstraat]. In het ene huis woont Jan 'Caernau', in het andere Albrecht slager genaamd Vette Albrecht. Hij draagt verder over een rente van 4 pond die Herman Ketelaar sr. heeft beloofd te betalen aan zijn zoon Herman en die Laurens van Herman Ketelaar heeft gekocht.

12.

1353, z.d.

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 14)

Erp

Gedaan in Tervuren.

Hertog Jan van Brabant machtigt Jan Dicbier schout van 's-Hertogenbosch om zijn dorp Erp met de heerlijkheid te besturen zoals hij dit aan Bac van Korvel heeft bevolen.

Taal: Nederlands.

13.

1354, maandag vóór Vastenavond (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 15)

uitwinning goederen Liempde

Schepenoorkonde Liempde.

Zeven schepenen vonnissen dat Hendrik zoon van Hendrik Mans en Jan natuurlijke zoon van Jan Moniks zijn gericht in alle zaken, roerende of onroerende, gelegen in het land van Brabant die toekomen aan Herbrecht zoon van 'ver' Machteld van Vrillikhoven uitgezonderd 1 bunder beemd wegens 4000 pond die Herbrecht schuldig aan acht familieleden waarvan de namen. Dezen hebben de 4000 opgedragen aan Hendrik en Jan die dit weer verkopen aan Loyen 'Marien zoon van den Berge'.

Met het schependomszegel van Liempde (verdwenen)

Taal: Nederlands.

14.

1355, 13 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 19)

schenking rente Woensel goed Ten Broeke

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Erkenradis weduwe van Hendrik Kuist draagt bij wijze van schenking op aan haar zoon Hendrik als bruidsschat de helft van een rente van 16 mud rogge Bossche maat uit het goed Ten Broeke in Woensel.

15.

1355, 5 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 16)

bezetting Hoogstratensgoed in Haren bij Megen

Jan Poelman van Lewen richter in het land van Megen oorkondt dat in het landgerecht van Megen is verschenen Willem ridder en heer van Megen. Deze heeft beslag gelegd op de goederen van wijlen Jan van Hoogstraten heer van Cuijk in Haren genaamd Het Hoogstratens Goed wegens 4000 oude schilden.

Taal: Nederlands.

Zie vervolg 7 februari 1372.

Commentaar

Niet vermeld in Coldeweyj, *Heren van Cuijk*. Heer Jan zat zwaar in de schulden en verkocht in 1352 of 1353 het land van Cuijk aan Jan van Wijtfliet. In 1357 verkoopt heer Jan ook de heerlijkheid Mierlo.

16.

1356, 18 augustus

het uur van de mis van de zielen

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 19)

schenking onder voorwaarden ligging onbekend

Notaris Dirk 'Yper' van 's-Hertogenbosch, clericus bisdom Luik.

Arnoldus van Horst bontwerker schenkt als aalmoes al zijn goederen, roerend en onroerend, aan Hendrik Roompot clericus van het bisdom Luik en aan Jan Wolfaartsz. natuurlijke broer van Arnold ieder voor de helft. Luitgaard zuster van Arnold heeft daarvan wel zolang zij leeft het vruchtgebruik. Als Hendrik of Jan zonder nageslacht overlijdt wordt wat er over is aan de armen uitgereikt.

Plaats: vóór het huis van Goossen Proost in 's-Hertogenbosch.

Getuigen: Jan van Mechelen en Willem van Berlicum, Goossen Proost voornoemd en Hendrik van Berlicum.

Origineel.

Op de rug: 'testamentum' van Arnold van Host.

17.

1358, 8 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 20)

transactie ligging onbekend

Schepenoorkonde Eindhoven.

Jan Arntsz. van den Papenven doet afstand van alles wat hij te zeggen heeft op Aleid van 'Meydensvoert' en Jan en Peter haar zonen.

Op de rug: niets.

Taal: Nederlands.

18.

1359, 3 maart (aangenomen is paasstijl)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 19)

overdracht hoeve Hagenbroek bij Lier

Schepenoorkonde Bijvang van Lier.

Katelijm dochter van Gielis Smeets draagt na verkoop over aan Hendrik van 'Wechle' een derde deel van de hoeve Hagenbroek, zijnde een hertogelijk leen. Hendrik wordt gevest en geërfd na manisse van de rentmeester van de hertogin.

Taal: Nederlands.

19.

1359, 20 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 21)

verkoop renten Woensel

Schepenoorkonde Eindhoven.

Wouter van den Rulle draagt na verkoop over aan Jan Batenzoon van der 'Lijmbeke' (Limbeek) een rente van 16 schellingen payment uit een stuk land in Woensel aan de heuvel en 5 schellingen oud geld (de oude Franse groot gerekend voor 16 penningen) uit een beemd bij de Ravensdonk bij een 'valgaet' [hek] waardoor men gaat naar de Ravensdonk. Verwezen wordt naar schepenbrieven waarin deze renten gevestigd zijn.

Op de rug: 5 schellingen 'auds' op de Ravensdonk.

Taal: Nederlands.

20.

1361, 6 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 137)

verkoop rente Woensel – Acht

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Godfried en Peter zoon van wijlen Jan Lucasz. van Erp en Margaretha zuster van wijlen Arnoldus Aykini dragen na verkoop over aan Hendrik van Dijk een rente van 36 pond (de oude groot gerekend voor 16 penningen) uit twee goederen in Woensel onder Acht. Dirk van Cranendonk heeft deze rente gevestigd ten behoeve van Arnoldus 'Aykini' voornoemd.

21.

1362, 2 januari (inventaris BHIC meldt 3 januari, maar dit is fout)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 23)

erfscheiding huizen Markt

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Matheus zoon van wijlen Godevaart Matheus en jonkvrouwe Katelijn zijn zuster hebben gedeeld twee stenen huizen aan de Markt die zij geërfd hebben van hun vader en moeder. Matheus krijgt het stenen huis op de 'hoernoec' van de Kolperstraat. Ieder betaalt zijn deel van de cijns. Zij houden de middelmuur tussen beide huizen gemeenschappelijk.

Op de rug: geen bijzonderheden.

Taal: Nederlands.

22.

1362, 21 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 25)

overdracht land Baarschot bij Diessen

Schepenoorkonde Hilvarenbeek.

Gerrit van der Bruggen en Diederik zijn broer dragen over aan hun broer Hendrik alle rechten die zij hebben geërfd van Jan hun broer op 1 lopenzaad land in 'Baesschot' (Baarschot).

Taal: Nederlands.

23.

1362, 27 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 24)

schenking land Berkel

Schepenoorkonde Oisterwijk.

Claus van der Rijt schenkt aan Gijsbrecht Houtappel zijn neef een stuk land waar 2 vat rogge op kan worden gezaaid in Berkel.

Taal: Nederlands.

24.

1362, 7 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 31)

verkoop rente Schijndel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Wouter Wellen natuurlijke zoon van wijlen Aart Rover pastoor van Erp draagt na verkoop over aan Hendrik 'Crabbaert' een rente van 3 pond (de oude Franse groot gerekend voor 16 penningen) uit een vierde deel van de hoeve die was van Hendrik Slijper in Schijndel. Wouter had deze rente geërfd.

25.

1363, 15 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 26)

overdracht rente Oirschot-Hedel

Schepenoorkonde Oirschot met onder andere als schepenen Diederik van Westelbeers.

Heer Hendrik Bac Lippenzoon van Hersel deken van het kapittel in Oirschot schenkt aan heer Gijsbrecht van Oudenhoven een rente van ½ mud rogge Oirschotse maat uit het huis en erf van Willem Vos kanunnik en scholaster in Oirschot in Hedel in Oirschot.

Op de rug: naam van de destinataris.

26.

1364, 9 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 27)

overdracht rente

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Wouter zoon van Leonius van Erp draagt een zevende deel van een rente van 20 lopen rogge over aan Jordaen van Roosmalen smid.

27.

1364, 7 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 28)

schuldbekentenis bisschop Utrecht

Johan van Virnenburg bisschop van Utrecht en Hendrik van Virnenburg schildknaap verklaren schuldig te zijn aan Jan Oem 288 pond en 15 schellingen payment zoals in Utrecht gangbaar is ('dat ghenghe ende gave is binnen Utrecht'). Dit betalen zij terug uiterlijk veertien dagen na St. Jan eerstkomend. [= 8 juli 1365].

Taal: Nederlands.

Op de rug: nr. 18.

28.

1365, 14 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 29)

overdracht erf Achter de Minderbroeders

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan Harte vestigt ten behoeve van Gerard van Duisburg van Heusden een rente van 12 pond op zijn <onleesbaar> achter het 'claustrum' van de minderbroeders
Zwaar beschadigd.

29.

1367, 13 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 30)

verkoop rente kraan en land Son

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Dirk Posteel draagt na verkoop over aan Gerard (de?) Wisselaar een rente van 4 pond uit 10 pond payment uit de helft van een gebouw genaamd 'craen' gelegen bij de Visbrug. Als tweede onderpand dient een rente van 1 mud rogge uit acht stukken land die jaarlijks 27 lopen gerstezaad kunnen bevatten in Son en uit een beemd in Son 'ten Velde'. Zijn vader Godfried heeft deze rente aan hem als bruidsschat gegeven.

30.

1367, 27 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 33)

belening tiend Berchem

Hendrik van 'Epternaken' [= Echternach] pastoor van Nootsboom oorkondt. Hij is gemachtigd door de abt van Echternach. Willem Gijsbrecht van Tuyl en zijn vrouw juffrouw

Beatrijs dochter van wijlen Luding Danielsz. van den Dijke dragen aam hem op een derde deel van de korentiende en de kleine tiende van Berchem. Jacob van Boxtel broer van Beatrijs hield dit eerder in leen van de abt. De nieuwe leenman is Jan genaamd Papen van Nieuweland. Bezegeld door Hendrik en de volgende leenmannen van de abt: Jan Rover en Jan Pijlijzer ridders, Jan van den Kelder, Hendrik Loze en Gerrit van Vladeracken. Met vijf redelijk gave zegels.

31.

1367, 9 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 32)

vergunning bouw kelder Marktblok

Het stadsbestuur van 's-Hertogenbosch geeft aan Gijsbrecht 'Keyot' zoon van wijlen Hendrik Keyot vergunning om voor de Korte Kameren een overwelfde kelder te maken vóór zijn kelder onder de straat. Geen melding van een cijns, wel van 'in enen erfrecht te besitten'.

Taal: Nederlands.

32.

1367, 3 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 34)

vestiging rente St. Oedenrode – hoeve Lake

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Marcelius en Dirk gebroeders en kinderen van wijlen Anselm van Gemert kleermaker beloven te leveren aan Hendrik 'Oeden' en zijn kinderen verwekt bij zijn vrouw wijlen Liesbeth een rente van 1 mud rogge uit de helft van een hoeve in St. Oedenrode in 'Lake'. De verkopers mogen binnen vier jaar andere onderpanden aanwijzen maar deze moeten dan wel liggen in de meierij van 's-Hertogenbosch en binnen een straal van vier mijl vanaf de stad 's-Hertogenbosch. De hoeve is belast met een hertogscijns en een rente van 1 mud rogge Rooise maat.

33.

1368, 29 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 39)

verkoop na uitwinning Baselaarstraatje

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Een huis uitgewonnen door het klooster Porta Coeli wegens een achterstallige rente wordt verkocht.

34.

1368, 27 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 36)

verkoop rente Kolperstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik Groneken slager en zoon van wijlen Jan Grone draagt na verkoop over aan Jan zoon van wijlen Nolleken verwer een rente van 11 pond payment uit een huis en erf in de Kolperstraat dat was van wijlen Jan van Antwerpen verwer. Belast met de hertogscijns en een rente van 50 schellingen payment. Het huis is eerder in erfpacht uitgegeven voor deze 11

pond.

35.

1368, 31 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 37)

verkoop heide Someren

Schepenoorkonde Someren.

Hendrik Watermaal van Nuddehoven draagt na verkoop over aan Hendrik Mertensz. van Stiphout een stuk heide van 3 bunder in Someren.

Taal: Nederlands.

36.

1368, 19 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 490)

vestiging rente uit rente heerlijkheid Boxtel

Jan heer van Zevenborne, Cranendonk en Haps vestigt ten behoeve van Wouter zoon van wijlen Leonius van Erp een rente van 100 pond payment met de volgende renten als onderpand:

1. 200 gouden regalen
2. 350 pond payment
3. 5 voeder tiendhooi

alle uit de heerlijkheid Boxtel. Met verwijzing naar schepenoorkonden van 's-Hertogenbosch. Alleen bekend middels een vidimus afgegeven door schepenen van 's-Hertogenbosch op 13 november 1533.

37.

1368, 11 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 38)

vestiging rente Son

Schepenoorkonde Son.

Margareta weduwe van Jan van den Hove van Son en haar kinderen vestigen ten behoeve van Godevaart zoon van wijlen Godevaart Zweders van Eindhoven een rente van 40 schellingen payment uit een hofstad op 'Ghenen Hove' en een 'gheloeck', beide in Son.

Taal: Nederlands.

38.

1369, 4 januari (indien paasstijl, anders 4 januari 1368)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 35)

verkoop beemd bij Eindhoven

Schepenoorkonde Eindhoven.

Jan Vosken van Eindhoven draagt na verkoop over aan Willem van Ennikhoven een 'erfenis' met de 'graven' die daarbij hoort genaamd de Hoge Ravensdonk bij Eindhoven grenzend aan de Dommel.

Taal: Nederlands.

39.

1370, 17 maart

uur van de priem

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 41)

schenking renten Oudeklerenkoperstraat

Notaris Gerard Groy van Den Bosch clericus Luik.

Hendrik Box priester en kanunnik van de St. Janskerk handelend namens wijlen zijn zuster Oede draagt over aan Agnes van Erpt begijn in 's-Hertogenbosch om onder de armen te verdelen twee renten van ieder 30 schellingen munt van 's-Hertogenbosch ('monete opidi de Buscoducis') uit een huis en erf in de Oudeklerenkoperstraat en uit een huis en erf van Liesbeth van der Zande. Voorwaarde is dat Agnes een geschikt persoon opzoekt die dit na haar dood kan doen.

Plaats: in de kerk van 's-Hertogenbosch

Getuigen: Reinier (de) slager en Gielis van 'Ghisenrode' priesters.

40.

1371, 8 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 40)

uitgifte in erfpacht kamp bij Engelen

Het stadsbestuur van 's-Hertogenbosch geeft in erfpacht aan Roelof van den Grave de helft van een kamp van 4 morgen 4 hont en 45 roeden gelegen vóór Engelen grenzend aan de 'Scout Camp' en strekkend van de Dieze tot de gemene steeg. De canon is 14 schellingen 2 penning en 1 hellink payment. Roelof mag dit land alleen verkopen aan een medepoorter.

41.

1371, 25 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 42)

overdracht goederen St. Oedenrode – Olland

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gerard 'Buc' draagt over aan Gerard van den Bredeakker een vierde deel van de beemden die waren van wijlen Gerard Rover ridder en van Jan van Mol. Hij heeft dit deel verworven van zijn broer Hendrik Buc kanunnik in 's-Hertogenbosch. Belast met tiendkoren.

42.

1372, zondag voor Lichtmis (datering oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. ?)

overdracht goederen Maren

Schepenoorkonde Maren

Diederik zoon van Hendrik Jansz. van Driel draagt over aan zijn zwager Gerrit de smid alle goederen die hij heeft geërfd van Godschalk van der Sporkt zijn grootvader en van zijn grootmoeder.

Taal: Nederlands.

43.

1372, 7 februari (indien Paasstijl)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 16)

schuld Jan heer van Cuijk en Hoogstraten

Hendrik 'Vaec van Oy' schout in het land van Megen maakt bekend.

Jan heer van Megen is verschenen in het gerecht van Haren. Hij draagt op aan heer Jan van Cuijk zoon van Wenemar de oorkonde van 1356 over de bezetting van het Hoogstratens goed.

44.

1373, 14 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 45)

vestiging rente Boxtel – Zelisel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan van Gemonde vestigt ten behoeve van Jan Wrede van Herpen een rente van 6 oude schilden uit de hoeve Ten Laar in Boxtel in 'Zelisel'. Jan heeft de hoeve verkregen van Willem van der Aa ridder en diens broers.

Het regest geeft Willem van Os en diens broers. Ik lees 'de Aa', dat is Van der Aa.

Slecht leesbaar door slijtage.

45.

1374, 15 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 48)

testament Hadewych Bac - Weverhuls

Notaris Adam van Mierde clericus Luik.

Rutger Kuyst en Thomas en Emond zijn kinderen door Rutger verwekt bij jonkvrouwe Hadewych Bac verklaren het testament van Hadewych en de daarin opgenomen legaten naar behoren uit te zullen voeren zoals deze beschreven staan in een voor notaris voornoemd verleden testament.

Rutger c.s. doen afstand van hun rechten op het huis van Hadewych op de Weverhuls ten behoeve van Jacob van Beers van der Horst.

Ligging: tussen het erfgoed van wijlen Gerard Beuyer en thans van Hendrik Roompot en het erfgoed van wijlen Eggericus tapijtwever, thans Godfried van Dommelen.

Plaats: het huis van Franco van Gestel; in de Weverhuls.

Getuigen: Franco van Gestel, Jan ?, Lambert Vleeshouwer en Peter 'Creije'.

46.

1374, 18 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 49)

erfdeling Berkel

Schepenoorkonde Oisterwijk.

Partijen zijn Gijsbrecht Houtappel (A) en Gijsbrecht van der Leempoel zoon van wijlen Engbrecht van der Leempoel, Diederik Wagebaard gehuwd met Engelberen (B) maken een erfwisseling. Betreft enkele ten dele aan elkaar grenzende stukken land in Berkel. Partijen zijn het eens over de paalscheiding.

Taal: Nederlands.

47.

1375, 5 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 46)
afstand recht van vruchtgebruik tiend St. Michielsgestel

Jan heer van Megen oorkondt.

Beatrijs echtgenote van Gijsbrecht van Tuyl doet afstand van haar recht van vruchtgebruik op een rijdende tiend in Gemonde en St. Michielsgestel en een rente van 4 mud rogge uit het goed Het Rot in St. Michielsgestel ten behoeve van Gooswijk van 'Tule' die aanwezig was. De tiend rijdt met een tiend van de heer van Gestel en is een leen van de heer van Megen.

Mede bezegeld door de leenmannen Hendrik van Moordrecht ridder, Gijsbrecht Lyscap zoon van wijlen Aart Ysbouts en Simon van 'Mirabeel' (Mirabello).

Taal: Nederlands.

48.

1373, 5 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 47)

overdracht tiend St. Michielsgestel

Jan heer van Megen oorkondt.

Gooswijn van Tuijl ('Tule') draagt aan heer Jan op een tiende in Gemonde en Thede en een rente van 4 mud rogge uit het goed genaamd Dat Rot in Gemonde. Deze tiende behoorde aan Engbrecht Luding zoon van wijlen Daniel van den Dijke en is ene leen van de heer van Megen. De tiende rijdt jaarlijks met een andere tiende in Thede die leen is van de heer van Herlaar. De tiend is verkocht aan Marten Moniks van Den Bossche. Op verzoek van heer Jan wordt de oorkonde medebezegeld door de leenmannen Hendrik van Moordrecht ridder, Gijsbrecht Lysscap zoon van wijlen Aart Yvelaars en Simon van 'Mirabeel' (Mirabello).

Jan noemt zich elders in de oorkonde graaf van Megen. De oorkonde wordt gedateerd volgens de gewoonte van 's-Hertogenbosch [= de Paasstijl].

49.

1375, 7 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 106)

vestiging rente Mierlo

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Gerlach Rover ridder vestigt ten behoeve van Willem Donk een rente van 8 mud rogge uit zijn hoeve in Mierlo in 't Hout genaamd 'Gheynswint'. Hendrik Donk zoon van wijlen Willem verklaart deze oorkonde in bewaring te hebben mede ten behoeve van zijn broers.

In tweevoud aanwezig.

50.

1376, 23 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 52)

overdracht akker Boxtel – Mulsel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Albert natuurlijke zoon van wijlen Hendrik zoon van Albert van Boxtel draagt over aan Jan van den Cloot ten behoeve van Sofie zijn moeder een akker in Boxtel in Mulsel. Belast met 4

½ Leuvense penning aan de heer van Boxtel en 4 lopen rogge voor de helft aan de Tafel van de H. Geest van Boxtel en de andere helft voor de priesters aldaar.

51.

1377, 19 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 50)

uitgifte in erfpacht hofstad Korenbrug

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Nicolaas genaamd Cool van Maarheze smid geeft in erfpacht uit aan Jacob zoon van Gerard Groy zoon van wijlen Jacob van Driel drie kwart van een hofstad voorbij de Korenbrug voor 8 pond payment.

52.

1377, 13 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 51)

verpachting (tijdpacht) goed Ter Lake in St. Oedenrode

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Arnoldus 'Hoernken', Hendrik Odenzoon en Dirk Mout verpachten voor zes jaar aan Godfried van den Kerkhove het goed Ter Lake in St. Oedenrode. De pacht is 12 mud rogge, 4 mud gerst en 4 sester raapzaad.

Alle vee genaamd 'varende goet' is gedurende deze zes jaar voor de helft van Godfried, een kwart voor Hendrik en een kwart voor Aart en Diederik. De pacht wordt ook zo verdeeld. De pachter onderhoudt de gebouwen van het goed. Hij levert jaarlijks een 'curialitatem' (cadeau) genaamd 'zeijnde' van 4 steen vlas. De pachter levert ook op zijn kosten jaarlijks aan Hendrik 300 bundels genaamd 'rys boerden' en aan Arnoldus 200 van deze bundels en aan Dirk 150.

Taal: Nederlands.

53.

1377, 3 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 54)

overdracht rente Achter de Minderbroeders

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Gerard 'Duysborch' van Heusden draagt na verkoop over aan Gijsbrecht Bogaard zoon van Peter Bogaard een rente van 12 pond payment uit erfgoederen van Jan 'Heirte' in 's-Hertogenbosch achter het klooster van de minderbroeders tussen het water en het erfgoed van Aleid Posteels. Met de erop staande gebouwen.

54.

1377, 29 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 53)

uitgifte in erfpacht huis Kerkstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Wouter van Oekel geeft uit in erfpacht aan Jacob Bekker zoon van wijlen Goossen van der Guden van Erp een huis en erf in de Kerkstraat grenzend aan het erfgoed dat ooit van Zwesternen was voor 6 pond payment. Geen melding van lasten.

55.

1378, 4 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 55)

Bergambacht

Otto heer van Arkel machtigt Peter Pauwelsz. zijn schout in Bergambacht om zijn neef heer Pauwels van Haastrecht te vesten in een hoeve lands in Bergambacht strekkend van de Lek tot de kadijk.

56.

1380, 10 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 56)

vestiging rente Oirschot – Hedel

Schepenoorkonde Oirschot

Willem Vos priester en scholaster in Oirschot vestigt ten behoeve van Jan zoon van wijlen Gooswijn van der Ameiden die gaat huwen met Katerijn zijn dochter een rente van 1 mud rogge Oirschotse maat uit een huis, erf en hof in Hedel onder Oirschot.

57.

1380, 16 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 57)

overdracht rente Oirschot – Hedel

Schepenoorkonde Oirschot

Jan zoon van wijlen Gooswijn van der Ameiden draagt over aan zijn broer Diederik een rente van 1 mud rogge Oirschotse maat uit goederen in Hedel onder Oirschot.

58.

1383, 14 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 58)

overdracht rente Schijndel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan zoon van wijlen Jan Vrieze schrijnwerker en Ludekinus natuurlijke zoon van wijlen Hendrik van der Poorten gehuwd met Heilwych dochter van Jan Vrieze dragen over aan Hendrik Buc priester in 's-Hertogenbosch (?) een rente van 20 schellingen payment uit een huis en erf en 3 ½ bunder land in Schijndel in Lands Winkel. Zij hebben de rente geërfd van hun grootvader wijlen Jan Basijn chirurgijn.

59.

1383, 4 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 61)

Overdracht rente Schijndel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Dirk 'Scone' schoenmaker draagt over aan zijn zoon Dirk een rente van 3 pond (de Franse groot gerekend voor 16 penningen) uit een vierde deel van de hoeve in Schijndel die was van Hendrik van Slijpen.

60.

1384, 9 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 59)

verhuur tol Mechelen

Schepenoorkonde Mechelen.

Gielis van Hofstaden verhuurt ('locavit') aan Jan van Valle een zevende deel in een zestiende deel en een vijfde deel in dit zestiende deel van de tol van Mechelen voor een periode van 100 jaar voor een zekere som gelds die aan Gielis is betaald.

+

61.

1384, 10 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 60)

verhuur tol Mechelen

Schepenoorkonde Mechelen.

Jan voornoemd belooft zo spoedig mogelijk dit deel van de tol over te dragen. Dit kan wanneer Willem zoon van wijlen Hendrik van Hofstaden het leen heeft verheven waarvan deze zaken afhangen.

62.

1388, 1 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 62)

overdracht land Bergambacht (Zuid-Holland)

Otto heer van Arkel geeft aan zijn neef Pauwels van Haastrecht heer van Loon op Zand de vrije eigendom van een stuk land beneden de berg in Bergambacht genaamd Bekkevoorts Drie Viertel en in de hoefslag gerekend voor 18 morgen strekkend van de Lek tot de nieuwe kadijk.

63.

1389, 19 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 153)

uitgifte in erfpacht Herpen

Schepenoorkonde Herpen.

Klaas Jansz. van Oss is schuldig aan Hein Abenzoon een rente van 3 malder rogge uit een stuk land genaamd de Twee Mergen 'in die Gheerhoven'.

Taal: Nederlands.

64.

1390, datum niet goed leesbaar, er staat vrijdag na het octaaf van St. ?)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 63)

overdracht rente bij Vismarkt

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik en Heilwyck kinderen van wijlen Albert van Boxtel dragen over aan hun zuster Liesbeth twee derde deel van een rente van 30 schellingen payment uit een huis en erf bij de Vismarkt in een straatje aldaar.

65.

1390, 10 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 64)

overdracht rente Oirschot

Schepenoorkonde Oirschot.

Jan Hendriksz. van Eyk draagt over aan zijn zwager Didderike zoon van wijlen Gooswijn van der Hameiden een rente van 3 lopen rogge. Dit is afkomstig van Hendriks grootvader Willem Vos.

Taal: Nederlands.

66.

1393, 2 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 66)

overdracht land Meerwijk onder Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Hendrik van Eyk zoon van Gerard van Eyk zoon van wijlen Hendrik Posteel draagt na verkoop over aan Philips 'Jozollo' 7 morgen land in Meerwijk. Op het land rust een onderhoudsplicht van dijken en weteringen. Het land was van wijlen Liesbeth van Zonne.

67.

1394, 26 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 65)

erfdeling Coptiten – Woensel en Eersel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Gijsbrecht en Jut kinderen van wijlen Willem Coptiten hebben zekere renten gedeeld. Zij hebben al eerder voor schepenen van 's-Hertogenbosch gedeeld met hun broer Jacob. Aan Jut worden nu toebedeeld een rente van 4 mud rogge uit het goed Ten Broek in Woensel en een rente van 5 mud rogge Eerselse maat uit de windmolen van Eersel.

68.

1395, 15 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 68)

uitgifte in erfpacht Best

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan van Dormalen bakker zoon van wijlen Dirk van Dormalen geeft uit in erfpacht aan Jan 'Keympt' zijn zwager alle erfgoederen die hij en zijn broer Paul hebben geërfd van hun vader Dirk voornoemd voor 2 mud rogge Oirschotse maat. De goederen zijn belast met herencijnzen en een rente van 14 lopen rogge Oirschotse maat.

69.

1394, 23 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 69)

vestiging rente Schijndel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Hendrik zoon van wijlen Hendrik van Turnhout vestigt ten behoeve van Arnold van Beek natuurlijke zoon van wijlen Arnold van Beek priester een rente van 20 schellingen payment uit een huis, erf en hof in Schijndel op het Lutteleinde. Belast met een rente van 4 pond.

70.

1394, 2 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 70)

geschil tienden Oudmunster in land van Altena

Willem heer van Altena en Cortessem oorkondt. Het geschil dat hij had met heer Pauwels van Haastrecht heer van Loon op Zand is bijgelegd. Hij stelt hem en diens vrouw Elsbene van Dalem vrouwe van Loon op Zand vrij van beden in zijn land op hun goederen, of dit nu zijn pachtgoederen, leengoederen of tijnsgoederen. Hij zal op hun land niet jagen met honden en het niet belasten met paarden. Zij hoeven geen 'ongelt' te geven voor muren en grachten. Pouwels en zijn erfgenamen noch zijn 'brodich huys ghesinne' hoeven veerschat of tol of ongeld in Almkerk elders in het land van Altena te geven.

Taal: Nederlands.

Fraai charter met gaaf zegel van Willem.

71.

1395, 21 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 67)

overdracht zaken Mill

Schepenoorkonde Mill.

Niet gescand.

Zie 14 augustus 1431.

72.

1396, 13 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 72)

verkoop land Lieshout

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Nicolaas Mys zoon van Lieshout draagt na verkoop over aan Jan 'Wijtvenne' een stukje land in Lieshout 'aen gheen Roedeken'. Belast met 3 penningen aan oude cijns.

73.

1398, 18 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 73)

vestiging rente Olland

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Hendrik Hentensz van Rode vestigt ten behoeve van Andreas van 'Oudrighem' een rente van 40 schellingen payment uit een kamp in Boxtel in Elde, zijn huis en hof en een stuk land beide in Olland. Belast met een rente van 1 ½ mud rogge.

74.

1398, 7 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 74)

verkoop huis Vughterstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Peter Bekker zoon van wijlen Peter Bekker gehuwd met Jut dochter van wijlen Wouter Rijke draagt na verkoop over aan Hendrik zoon van Willem Donk een vierde deel van een huis en erf in de Vughterstraat. Belast met de hertogscijns en rente van 25 schellingen aan een particulier en 30 schellingen aan deken en kapittel van de St. Janskerk.

75.

1399, 22 februari (aangenomen is kerststijl)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 78)

verkoop land Vught

Schepenoorkonde Vught.

Gerrit Gerborgenzoon koopt van Gielis van den Hoven een huis en hof in de parochie van Vught-St. Lambertus. Dit wordt overgedragen. Belast met renten van 1 pond en 17 ½ schellingen payment en 1 ½ hoen.

Taal: Nederlands.

76.

1399, 21 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 153)

overdracht rente Berlicum

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik Buc kanunnik van de St. Janskerk draagt over aan Hendrik Abenzoon van der Looffaart een rente van 1 mud rogge uit een stuk beemd in Berlicum in de Looffaart.

Alleen als vidimus in de oorkonde van 10 juni 1428.

77.

1399, 24 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 77)

verkoop beemd Moergestel

Schepenoorkonde Moergestel.

Lambrecht van den Langen Kruis draagt na verkoop over aan Gerrit Gerritsz. van Gorp mede ten behoeve van Willem Snijders van den Langen Kruis zijn zwager zijn deel in een beemd genaamd 'dat Broeksken' in Gestel grenzend aan de dijk. De verkoop is zoals gewoonlijk in de kerk afgekondigd. Belast met een cijns van 8 zwarten aan de heer van het dorp.

Taal: Nederlands.

Commentaar

Aangenomen dat het Moergestel gaat, omdat St. Michielsgestel meestal wordt aangeduid als Gestel bij Herlaar. De datering van het BHIC is verkeerd.

78.

[1400-1499]

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 79)

onbekende transactie

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch (gezien het formulier)

Onafgemaakte oorkonde aangaande een rente van 40 pond payment uit alle goederen van de debiteur. De oorkonde vangt aan met 'Notum sit' en eindigt plotseling.

Geen aantekeningen op de rug.

79.

1400, 21 januari (aangenomen door mij is paasstijl)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 75)

uitgifte in erfpacht hoeve Udenhout

Schepenoorkonde Oisterwijk.

Jan van den Staak zoon van Willem van den Staak geeft in erfpacht uit aan Willem Hadewigenzoon van wijlen Daniel van den Hautert van de helft van een hoeve genaamd Brabantse Hoeve in Udenhout voor 1 mud rogge. Ligging: aan drie zijden grenzend aan de gemeynthe en aan de vierde zijde aan het erf van Roelof van Oekel die dit in erfpacht heeft. Taal: Nederlands.

Zie vervolg 6 november 1411.

80.

1400, 11 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 76)

verkoop rente Uden

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gijsbrecht zoon van wijlen Gerard Besselenzoon draagt na verkoop over aan Jan Groot zoon van wijlen Jan Groot van Herlaar een rente van 3 mud rogge uit het goed van Hendrik zoon van wijlen Hendrik Gruyter in Uden en uit een groot aantal stukken land in Uden.

81.

1400, 18 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 153)

uitgifte in erfpacht hoeve Rosmalen – Looffaart

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik zoon van wijlen Albert genaamd Zwarte Abe geeft in erfpacht aan Ludekinus zoon van Maarten Ludenzoon de hoeve van Willem Eelkens in Rosmalen in de Looffaart voor 3 mud rogge. Hendrik had de hoeve weer in erfpacht had gekregen van Gerard natuurlijke zoon van wijlen Willem Eelkens voor 5 mud rogge. Deze 5 mud blijft op de hoeve rusten. Met

een recht van weg voor bezitters van een kamp van 12 morgen daarachter. Hendrik mag daar altijd zoden genaamd blekkelingen graven.

Alleen bewaard als vidimus afgegeven door schepenen van 's-Hertogenbosch op 10 juni 1428.

82.

1401, 15 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 80)

vestiging rente Oirschot – Spoordonk

Schepenoorkonde Oirschot

Godevaart zoon van wijlen Hillen Sibben vestigt ten behoeve van Diederik zoon van wijlen Berthout kanunnik in Oirschot die handelt namens het kapittel een rente van 10 schellingen payment uit een stuk beemd genaamd de Timmerdonk in Oirschot onder Spoordonk. Belast met een 1 groot herencijs.

Met het gave schependomszegel.

Taal: Nederlands.

83.

1401, 16 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 80)

uitgifte in erfpacht Esch

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Hendrik Roompot zoon van wijlen Jan Roompot geeft in erfpacht uit aan Jan Belenzoon 3 lopenzaad rogland en een stukje weiland genaamd 'driesschelken' in Esch voor ½ mud rogge. Geen lasten.

84.

1401, 17 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 82)

overdracht rente Meerwijk onder Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Wolfaard van Giessen en anderen waaronder meester Albert 'Buc' chirurgijn dragen over aan jonkvrouwe Heilwych weduwe van Ricold Borchgreve al hun rechten op een rente van 4 pond payment uit de helft van een kamp genaamd de Groot Kamp in het rechtsgebied van Meerwijk grenzend aan de zegedijk. Zij dragen ook over al hun rechten op een rente van ½ mud uit 2 mud rogge uit een goed in Veritsel.

85.

1401, 30 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 83)

overdracht rente Schijndel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Willem van den Arennest zoon van wijlen Nicolaas van den Arennest draagt over aan Jan van Middegaal en Jan <onleesbaar> een rente van 3 pond (de oude groot gerekend voor 16 penningen) uit een vierde deel van een hoeve die was van Hendrik Slipen in Schijndel.

86.

1401, 12 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 84)

overdracht rente Someren

Schepenoorkonde St. Oedenrode.

Deinoud zoon van wijlen Deinoud zoon van wijlen Hendrik van den Rode draagt na verkoop over aan Hendrik Mertensz. van Stiphout een rente van 2 mud rogge Somerense maat uit een huis, hofstad en hof en uit een stuk land en een beemd grenzend aan de Aa.

Taal: Nederlands.

87.

1401, 18 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 85)

vestiging rente Vught

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Godschalk Arntszoon vestigt ten behoeve van Hendrik zoon van wijlen Godschalk Roesmont een rente van 3 oude schilden uit zijn hoeve in Vught-St. Petrus aan het Zand

88.

1401, 21 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 86)

overdracht te erven goederen St. Michielsgestel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gerard 'Nysschart' zoon van wijlen Jan Nysschart draagt over aan Marcelis zoon van Alard Helenzoon alle goederen in Thede in St. Michielsgestel die Arnoldus Geenkenzoon heeft geërfd en die nog geërfd zullen worden.

89.

1403, 24 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 87)

overdracht deel van het erfgoed De Mortel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Nicolaas genaamd Cool van Orthen draagt over aan Hendrik zoon van Willem Martens een deel van een zeker erfgoed dat door de stad aan enkele lieden is verkocht. Hendrik heeft daar al een erfgoed. Het gaat om een 'gedeelt' van zeker erfgoed genaamd 'den Mortel' dat door de stad is verkocht en aan de voor- en achterzijde 24 voeten breed is. Daar hoort bij zeker deel van de nieuwe muur 'voer aent hoeft' en het gebruiksrecht van de gemene straat en een watertrap. Dit erfgoed is het zesde in de rij. Het ligt aan een dwarsmuur die loopt van de straat tot aan het convent van de bogarden. Dit is onder zekere voorwaarden van de stad

verworven zoals beschreven is in een oorkonde voorzien van het groot zegel van de stad. Het overgedragen erfgoed is 113 voeten en 3 duim lang.

90.

1403, 10 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 88)

vestiging rente hoeve Tilburg

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bertold Bac zoon van Jan Bac van Tilburg en Gerard en Jan broers en kinderen van Bertold voornoemd vestigen ten behoeve van Gerard zoon van wijlen Jan Batenzoon ten gunste van zijn broer Gijsbrecht pastoor van Esch een rente van 13 guldens geslagen door wijlen Willem graaf van Holland uit het goed Ten Broek in Tilburg en uit de helft van het gemaal van twee windmolens in Tilburg. Belast met grondcijzen.

Op de vouw: 11 gulden en 14 stuivers per jaar.

91.

1403, 4 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 89)

overdracht erfgoed Mortel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik Willemszoon Martens draagt over aan Albert zoon van wijlen Simon Thomaszoon het erfgoed zoals omschreven in de oorkonde van 24 januari 1403.

92.

1404, 13 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 91)

uitgifte in erfpacht landerijen Rosmalen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Ida dochter van wijlen Godfried van den Kolk geeft uit in erfpacht aan Jan van den Kolk haar 'avunculo' enkele stukken land van wijlen Godfried in Rosmalen. Belast met de hertogscijns en een rente van 20 schellingen oud geld. De erfpacht is ½ mud rogge en 2 nieuwe Gelderse guldens.

93.

1404, 20 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 90)

erfdeling goed Ten Leempoel Berkel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Oda weduwe van Gijsbrecht van den Leempoel c.s. delen het goed Ten Leempoel in Berkel.

94.

1405, 21 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 92)

erfdeling Eindhoven – Woensel en Tongelre

Schepenoorkonde Eindhoven.

Hendrik en Aart zoon van wijlen Peter van der Molen en wijlen Luitgaard van Goirle en Hillegond hun zuster delen de erfenis van hun ouders. Volgt het erfdeel van Aart dat bestaat uit een huis met grond genaamd de 'Kemenay' in Woensel en enkele stukken land in Woensel en een beemd in Tongelre. Met een recht van weg over andere stukken land.

Taal: Nederlands.

95.

1405, 10 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 93)

verkoop land Berkel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan, Gobelinus, Peter en Hendrik kinderen van wijlen Gobelinus van den Berge dragen na verkoop over aan Engbert Willemsz. van den Yvelaar een stuk land in Berkel.

96.

1406, 21 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 94)

getuigenverklaring renten Lith (?)

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Zes schepenen van 's-Hertogenbosch verklaren dat voor hen verschenen gezworenen van de stad die verklaarden dat twee mannen een verklaring hebben afgelegd over renten die toekwamen aan Heimerik van Dordrecht namelijk 2 pond oud geld uit 8 morgen land in Lith en nog acht andere renten in oud geld, oude groten en hoenderen.

Taal: Nederlands.

De ligging van de acht renten wordt niet vermeld.

97.

1407, 19 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 96)

verkoop land Berkel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Hendrik c.s. kinderen van wijlen Jan Timmerman dragen na verkoop over aan Engbert Willemsz. van den Yvelaar een stuk land in Berkel in den Leempoel. Belast met een rente van 5 schellingen aan de Tafel van de H. Geest in Oisterwijk.

98.

1407, 21 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 97)

erfscheiding Hinthamerstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Hendrik 'Buekentop' (A) en Hendrik en Peter kinderen van wijlen Willem 'Mersse' sluiten een overeenkomst aangaande een stenen scheidingsmuur tussen hun huizen aan de Hinthamerstraat. De muur wordt nog gebouwd, is gemeenschappelijk bezit, en de kosten van

het onderhoud worden gelijkelijk gedeeld. Bovenop de muur wordt een stenen goot aangelegd. Als een van hen dat niet wil, mag de andere de goot bouwen. De goot mag 9 plakken per voet kosten. Partijen dragen ieder de helft van de kosten van een loden pijp om het water af te voeren. De pijp mag alleen gebruikt worden voor de afvoer van regenwater. Partijen mogen op de scheidingsmuur bouwen en daarin ankeren. Partijen staan in voor de naleving van de overeenkomst door hun moeder Aleid en hun zuster Aleid.

99.

1408, 22 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 95)

leenverhef land Sleeuwijk

Willem graaf van Holland enz. oorkondt.

Hij beleent Dirk van Haastrecht Pauwelszoon ridder met 4 morgen land in het land van Altena in het ambacht Sleeuwijk en 14 morgen land in hetzelfde ambacht in het Roggebroek. Dirk heeft gedeeld met zijn broer en dit land is hem toegevallen.

Taal: Nederlands.

100.

1408, 8 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 81)

overdracht rente Esch

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Laurens zoon van wijlen Laurens van Bruggen draagt over aan Luitgaard zijn zuster dochter van wijlen Laurens van Bruggen een rente van ½ mud rogge uit onderpanden in Esch (gevestigd op 16 juni 1401).

101.

1408, 31 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 101)

vestiging rente Boxtel - Borchakker

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Elias van 'Moudewyc' zoon van wijlen Jan van 'Moudewyc' vestigt ten behoeve van Peter Bakker zoon van wijlen Peter 'Heirde' een rente van 20 schellingen payment uit een de helft van een huis, erf en hof in Boxtel in de Borchakker. De andere helft behoort aan een broer van Elias. Belast met 1 pond was aan de grondheer en een rente van 20 schellingen payment aan Elias.

102.

1408, 3 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 102)

vestiging rente Boxtel - Borchakker

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan van 'Moudewyc' en Elias zijn broer vestigen ten behoeve van Peter Bekker (Bakker) zoon van wijlen Peter 'die Heirde' een rente van 20 schellingen payment uit een huis erf en hof in Boxtel in de Borchakker en uit de helft van een huis en hof in Boxtel bij de Smalle Vonder.

Belast met 1 pond was aan de grondheer uit het eerstgenoemde onderpand en renten van 20 en 40 schellingen payment.

103.

1409, 10 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 98)

verkoop land Berkel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

De kinderen van wijlen Willem Berkelman dragen na verkoop over aan Engbert Willemsz. van den Yvelaar twee stukken land in Berkel.

104.

1409, 9 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 100)

uitgifte in erfpacht land Drunen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Peter van Drunen alias 'Sceffenere' c.s. geven uit in erfpacht aan Wouter de Bye zoon van Peter Hein Byzoon vijf zesde deel van 6 geerden land in Drunen in die Brake voor 1 ½ mud en 1 sester rogge.

105.

1409, 5 augustus

uur van de vespers

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 103)

testament Willem en Heilwych Posteel (uittreksel)

Notaris Aart van (den) Dijk clericus bisdom Luik.

Willem Posteel en zijn vrouw Heylwich maakten hun testament ten overstaan van wijlen Adam van Mierde. Zij vermaakten daarin onder andere aan de infirmerie van het Groot Begijnhof, het gasthuis van Anthonis Vinschot en het Neijnselsgasthuis een rente van 3 pond payment uit een huis en erf in de Orthenstraat. Door zekere oorzaken wordt deze rente niet betaald. Nu verschijnt voor notaris Aart jonkvrouwe Ida dochter van wijlen Aart Rover Boest en weduwe van Matheus zoon van wijlen Willem Posteel en Heilwych voornoemd. Zij belooft aan broeder Jan 'Lisscap' van het klooster Poort des Hemels zolang zij leeft aan de Infirmerie en de beide gasthuizen te betalen een rente van 3 pond uit 5 morgen land 'Schoenoer' in de parochie Orthen. Van wijlen haar man kreeg zij deze rente zolang zij leefde in vruchtgebruik. Broeder Jan vraagt de notaris hiervan een akte te maken.

Plaats: de St. Janskerk.

Getuigen: Gerlach Boest en Dirk 'Spernyer alias die Koc van Os'.

106.

1409, 25 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 104)

verkoop rente Rosmalen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik Kannaart verkoopt aan Godfried van den Middengaal een bestaande rente van 2 nieuwe Gelderse guldens uit onderpanden in Rosmalen en Hintham.

107.

1410, 17 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 107)

mansio De Mortel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Hendrik en Luitgaard zijn zuster kinderen van wijlen Aart van Beek c.s. (groot aantal personen met uiteenlopende achternamen) hebben een 'mansio' met zijn toebehoren en huizen en kameren gedeeld zoals beschreven in een schepenoorkonde van 's-Hertogenbosch. Het grote woonhuis heet de Mortel en ligt naast de Koningsbrug. Philips van Heesterbeek zegt toe dat hij Rudolf zoon van wijlen Peter Polslauwer zal doen instemmen met deze deling.

108.

1410, 26 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 105)

vidimus oorkonde 7 april 1375 Mierlo

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Zie daar.

109.

1410, 24 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 109)

overdracht rente Mierlo

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Wouter Donk zoon van wijlen Willem Donk draagt over aan Peter Witmersz. een rente van 2 ½ mud uit 8 mud rogge uit een hoeve in Mierlo in 't Hout genaamd 'Gheynswinckel'.

110.

1410, 4 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 108)

vestiging rente Dinther

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Nicolaas genaamd Cool van der Hamsvoort vestigt ten behoeve van Hendrik Hoornken een rente van 1 gouden Franse kroon uit zijn huis, erf en hof in Dinther aan 'dBuege'

111.

1411, 27 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 105)

verkoop rente Mierlo

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Gerard natuurlijke zoon van wijlen Willem Eelkens draagt over aan Wouter Donk zoon van wijlen Willem Donk een rente van 2 mud en 6 sester uit 8 mud rogge uit een hoeve in Mierlo

in 't Hout in 'Gheynswinkel'. Deze heeft Willem Donk gekocht van Jan zoon van wijlen Gerlach Rover ridder.

112.

1411, 8 maart (datering oorkonde, jaartijl onbekend)
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 110)

vestiging rente Mierlo

Schepenoorkonde Mierlo.

Winrik zoon van Hendrik Winriks vestigt ten behoeve van Rover van Vaarlaar een rente van 1 mud rogge Mierlose maat uit vier stukken land aldaar.

113.

1411, 6 november
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 75)

verkoop rente Udenhout

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Wouter zoon van wijlen Jan Willemsz. van Udenhout draagt over aan Deliane dochter van wijlen Jan zoon van wijlen Willem van den Staak een rente van 1 mud rogge uit de helft van een hoeve lands genaamd Brabantse Hoeve in Udenhout.

114.

1411, 26 november
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 111)

overdracht huis Hinthamerstraat

Willem van (de) Laarvenne meester van de Tafel van de H. Geest draagt over aan Wouter van Os een huis en erf in de Hinthamerstraat strekkend van de straat tot aan de gemene Dieze. Godfried 'Sceyvel' heeft dit in zijn testament vermaakt aan de Tafel na de dood van zijn vrouw Aleid dochter van Iwan van Grave.

115.

1411, 14 december
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 112)

uitgifte in erfpacht huis Vughterstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Gerard van Ellaar belooft te betalen aan Hendrik zoon van wijlen Willem Donk een rente van 20 schellingen (de oude groot gerekend voor 16 penningen) uit een huis en erf in de Vughterstraat.

116.

1411, 29 december
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 113)

uitgifte in erfpacht Woensel – Vlokhoven

Schepenoorkonde Eindhoven.

Jan zoon van wijlen Willem Stoeps en van wijlen Katerijn diens vrouw geeft uit in erfpacht aan Jan zoon van wijlen Peter van 'Meyensfort' een huis met de grond en een aangelegen akker voor de herencijs van 2 penningen en 3 mud rogge Woenselse maat. Belast met een rente van 1 mud rogge.

Taal: Nederlands.

118.

1412, 3 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 115)

belofte overdracht rentebrief ligging onbekend

Gielis van Gerwen deken en het kapittel van de St. Janskerk verkopen en staan af aan Arnoldus zoon van wijlen Martinus Monnik (Moniks) een rentebrief van 20 schellingen payment. De ligging onderpanden wordt niet vermeld. Deze brief is aan het kapittel vermaakt door wijlen Martinus Monnik ten behoeve van zijn jaargetijde.

119.

1412, 20 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 114)

belofte overdracht schepenoorkonde

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Hendrik zoon van wijlen Hendrik van Sprengel Verwers belooft aan Arnoldus zoon van wijlen Jan van Gameren verwer binnen zes weken te overhandigen een schepenoorkonde aangaande een rente van 5 ½ gouden Rijns gulden uit een huis in de Verwersstraat.

120.

1413, 28 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 116)

deling hof achter de Hinthamerstraat bij de predikheren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

De schout van 's-Hertogenbosch maakte op verzoek van Peter van 'Langvelt' een deling van de hof van Godfried 'Sceyvel' zoon van wijlen Jan Sceyvel gelegen achter het huis van Godfried voornoemd. Ligging: aan de overzijde van de Dieze tussen het klooster van de predikheren en het erf van Engbert van Delft zoon van wijlen Jacob Avenzoon strekkend van de Dieze tot een andere sloot.

121.

1413, 2 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 117)

verkoop hof achter Hinthamerstraat bij de predikheren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Peter van Langveld handelend als man van Liesbeth dochter van wijlen Godfried van Bruheze draagt na verkoop over aan Peter (de?) Gorter twee derde deel van een hof van wijlen Godfried Sceyvel zoon van wijlen Jan Sceyvel achter het huis van deze Godfried aan de overzijde van de Dieze tussen het convent van de predikheren en dat van Engbert van Delft

zoon van wijlen Jacob Avenzoon en strekkend van het water tot een andere sloot. Het betreft dat deel dat grenst aan de riool van de predikheren. Ook de rest van de hof gelegen de drie delen. Belast met twee derde deel van een rente van 4 oude groten.

122.

1413, 18 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 118)

afstand huis Nijmegen

De onderschout aangesteld door de burggraaf van Nijmegen en twee schepenen oorkonden. Hendrik Bolleken genaamd 'Cromken' en Aleid zijn vrouw doen afstand van een huis en erf aan de Borchstraat ten gunste van Diederik van Redinkhaven.

Taal: Latijn.

Ander formulier dan dat van de Bossche schepenbank.

123.

1414, 22 februari

negende uur

datering volgens paus Johannes XXIII.

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 120)

schenking huis Oirschot – Hedel

Notaris Hendrik Jordaansz. van Oirschot priester Luik.

Jan Vosse priester en koster van de kerk van St. Pieter in Oirschot schenkt aan Gevard van Achel leek van genoemd bisdom een huis, een 'mansio', een hofstad, erf en beemd in Oirschot in de herdgang Hedel. Belast met renten van 3 mud en 2 lopen rogge Oirschotse maat en 15 schellingen payment aan het kapittel van Oirschot en met de cijnzen van de grondheren.

Plaats: in Oirschot.

Getuigen: Anselm Baast deken van het kapittel, Hendrik van de Borchekker, Willem en Jan zonen van Hendrik Vosse en Jan Timmerman gehuwd clericus.

124.

1414, 25 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 376)

rente Sambeek

Schepenoorkonde Sambeek.

Taal: Nederlands.

Door slijtage nauwelijks leesbaar. Hangt samen met oorkonde van 10 november 1497.

125.

1414, 5 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 119)

verkoop land Berkel

Schepenoorkonde Oisterwijk.

Aart Houtappels zoon van wijlen Gijsbrecht draagt na verkoop over aan Engbrecht zoon van wijlen Willem van 'Nyvelaer' een stuk land in Berkel 'op Wouters hostat'.

Taal: Nederlands.

126.

1415, 9 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 121)

verkoop rente Woensel goed Ten Broeke

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jutta dochter van wijlen Willem Coptiten draagt over aan Hilla natuurlijke dochter van wijlen Aart van Andel een rente van 4 mud uit 16 mud rogge uit het goed Ten Broeke in Woensel.

Jan van den Plasse ridder en <?> had deze rente verkocht aan Gijsbrecht van Vlokhoven.

127.

1416, 28 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 122)

overdracht Dombroek (in Eindhoven?)

Schepenoorkonde Eindhoven.

Diederik zoon van wijlen Guntaas zoon van wijlen Arnt Noykens c.s. (waaronder enkele dochters van Guntaas) dragen na verkoop over aan Arntz zoon van wijlen Arnt Noykens hun rechten op een vierde gedeelte van het Dombroek in Stratum.

Taal: Nederlands.

128.

1416, 3 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 123)

vestiging rente Drunen

Schepenoorkonde Drunen.

Gerrit van Nes zoon van Aart Luttelmans belooft te betalen aan Rutger de Bye Rubrechtszoon en Diederik Loef zoon van Jan Loef een rente van 5 lopen rogge uit 1 ½ geerden land in de ban van Drunen.

Taal: Nederlands.

129.

1418, 3 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 125)

afstand rechten op hoeve Ten Lake St. Oedenrode

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Andries zoon van wijlen Dirk van den Lake doet afstand van zijn rechten die Jan Hoornken had verkregen van zijn broeders en zusters. Hij doet dit ten gunste van Jan Hoornken.

Op de rug vermelding van de hoeve Ten Lake.

130.

1417, 15 februari

uur van de vespers

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 126)

testament Bartholomeus Wedigen en vrouw

Notaris Dirk van der Mazen Janszoon clericus Luik.

Bartholomeus Wedigen poorter van 's-Hertogenbosch en zijn vrouw Catharina maken hun testament.

Zij zijn gezond van lichaam en geest en herroepen alle eerder gemaakte testamenten.

Legaten:

1. aan de St. Lambertuskerk in Luik 5 schellingen eens.
2. aan de viceplebaan van de St. Janskerk 5 schellingen eens waarvoor hij de naam van de eerste overledene moet opschrijven en aan het einde van de preek voor hem of haar moet vragen te bidden zoals dat gebruikelijk is.
3. aan de predikheren en de minderbroeders ieder 5 schellingen eens
4. Bartholomeus vermaakt aan zijn natuurlijke dochter Christina al zijn erfgoederen en roerende goederen na de dood van hem en zijn vrouw. Deze vererven op de wettige kinderen van Christina, zijn vrouw heeft als zij hem overleeft alleen het blote vruchtgebruik. Zij heeft wel de vrije beschikking over de roerende goederen. Een rente van 4 Engelse Nobelen verschuldigd door Jan Loze kan worden afgelost met de factor 19. Als deze rente wordt afgelost, dan moeten de executeurs daarvan nieuwe renten kopen die toekomen aan Christina en haar nageslacht.

Bartholomeus vermaakt aan zijn broer Wedigo 10 gulden eens. Aan ieder van zijn erfgenamen vermaakt hij een oude groot. Christina en haar kinderen geven aan de kinderen van wijlen Jan 50 en aan de kinderen van Wedigo voornoemd 50 guldens, de gulden gerekend voor 9 Brabantse botdregers het stuk. Nog enkele bepalingen.

Tot executeurs benoemt Bartholomeus zijn vrouw Catharina, Margaretha natuurlijke dochter van wijlen Jan van 'Enoyen' en Jan van Pelen echtgenoot van Christina.

Plaats: het woonhuis van Bartholomeus Everardsz. over de Tolbrug.

Getuigen: Bartholomeus Elya Loze en Hendrik zoon van Godschalk.

Op de rug: geen aanknopingspunten.

131.

1417, 9 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 127)

vestiging rente

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Bartholomeus van Maren voeringmaker vestigt ten behoeve van Peter Witmers zoon van wijlen Wenemar een rente van 5 pond payment uit zijn huis, erf en hof in de Orthenstraat.

132.

1417, 6 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 423)

vestiging grote rente Aarle en Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Willem van Gent heer van Meerwijk en ridder vestigt ten behoeve van Liesbeth weduwe van Willem Bac en dochter van wijlen Mathys van den Molengrave een rente van 104 Franse kronen uit de volgende onderpanden:

1. de hoeve Ten Koudenberg in Aarle waarop een pachter zit
2. het erfgoed 'die Beweert' en de Uutgrienden groot 60 morgen land in Empel buitendijks tussen de oude dijk en de Maas
3. een kamp genaamd 'Vernudenwey' groot 20 morgen aldaar
4. een kamp van 18 morgen genaamd De Grootkamp in Empel.

Hiervan een vidimus afgegeven door schepenen van 's-Hertogenbosch op 31 januari 1511. Zie daar.

133.

1418, 6 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 128)

verkoop huis Kerkstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan van Orthen zoon van meester Peter van Orthen chirurgijn die weer een natuurlijke zoon is van wijlen Jan zoon van Truda draagt na verkoop over aan Jan zoon van wijlen Bernard Hugen gewantsnijder een stenen huis aan de Kerkstraat en een rente van 2 mud rogge uit alle goederen (erf en roerend) van Nicolaas van Os alias van Leefdaal ('Levedael') en diens vrouw Catharina van Arkel. Het huis is belast met een rente van 11 ½ schellingen payment aan het kapittel van de St. Janskerk.

Op de rug: door Jan 'Oem' gelegateerd aan het kapittel.

Zie voor vervolg 9 september 1422.

134.

1420, 4 mei

(BHIC, Charters Prov. Genootschap inv. nr. 4)

verkoop = aflossing rente Orthenstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Peter Witmers zoon van Wennemar verkoopt een bestaande rente van 5 pond payment uit een huis, erf en hof aan de Orthenstraat aan Nicolaas van Maren voeringmaker. Peter had deze rente van Nicolaas gekocht.

135.

1419, 18 mei

uur van de vespers

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 129)

testament Lana van Vlierden (uittreksel)

Notaris Dirk Onstaden van Asten priester Luik.

Macharius van 'Buth' eeuwig vicaris van de kerken van Bakel en Deurne, Rutger zoon van Arnoldus van Deurne pastoor ('curatus verus') en Peter koster van deze kerk verklaren dat Lana dochter van Emond van Vlierden en echtgenote van Emond Snijders van Deurne ('Dornen') met toestemming van haar man aan de Tafel van de H. Geest van Deurne heeft vermaakt een bestaande rente van 4 vaten rogge uit 5 ½ vat Helmondse maat zoals

omschreven in een schepenoorkonde van Helmond. De overblijvende 1 ½ vat bestemde zij voor de vicaris en de kerk van Deurne, ieder voor de helft onder de last dat de vicaris iedere zondag tijdens de mis haar gedenkt zoals dit in het missaal van deze kerk staat. De heiligegeestmeesters van Deurne moeten ieder jaar een jaargetijde houden voor Wendelmoed op maandag na St. Jan de Doper. Macharius c.s. verzoeken de notaris om dit uittreksel.

Getuigen: Godfried van der Heiden en Jan zoon van Jan sDekkers leken.

136.

1420, 39 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 132)

afstand huis Nijmegen - Borchstraat

De onderrichter en schepenen van Nijmegen oorkonden.

Dirk van Mekerens en zijn vrouw c.s. kinderen van wijlen Dirk van Redinghoven doen afstand ten gunste van Dirk van Leyenberg van een huis en erf in Nijmegen in de Borchstraat. Belast met een herencijns van 1 Brabantinus.

137.

1420, 18 september

(BHIC, Kapittel van Oirschot inv. nr. 9 regist. nr. 254; ook vermeld in BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 166.2)

kapittel van Oirschot

Gedaan in Brussel.

Hertog Jan (IV) van Brabant oorkondt.

Hij draagt de kerk van St. Peter in Oirschot een goed hart toe. Deken en kapittel zullen op zijn sterfdag op het hoogaltaar een mis zingen zo plechtig als zij kunnen. De avond ervoor een gezongen vigilie in het koor met negen lessen. De morgen daarna zullen zijn vóór de ziel mis een 'commendatie' lezen.

Deken en kapittel mogen twee mensen aanstellen, leek of geestelijke, om te dienen als rentmeester en roededrager. Deze functionarissen worden vrijgesteld van bedden, schattingen, heervaart, landweer enz. die in zijn dorp [sic] en parochie van Oirschot gezet worden, zoals dat ook geldt voor de kanunniken.

Het kapittel int diverse cijzen waarvan de betaling moeilijkheden oplevert, daarom krijgen zij het recht bij wanbetaling te panden en boeten op te leggen zoals de rentmeester van de domeinen van de hertog in 's-Hertogenbosch ook doet.

Beval aan de drossaard van Brabant, de schout van 's-Hertogenbosch, de schout van Oisterwijk en de rentmeester van de hertog in 's-Hertogenbosch om dit uit te voeren en te handhaven.

138.

1421, 20 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 130)

verklaring rente Baseldonksestraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan van Dommelen alias Merskens priester en zoon van Godfried Merskens zoon van wijlen Jan van Dommelen bakker verklaart dat hij bezitter is van een rente van 2 mud rogge uit de helft van een huis en erf in de Hinthamerstraat tussen het straatje dat gaat naar het klooster Porta Coeli en het erfgoed van Gerard broekriemmaker. De rente is gevestigd omstreeks 1384. De oorkonde is door een grote brand begin mei 1419 verloren gegaan. Drie mannen bevestigen onder ede deze verklaring.

Op de rug: de rente is afgelost en gaat uit het Huis Den Anker.

139.

1421, 29 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 230)

renten Hilvarenbeek

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Willem zoon van Arnold Tielkens verschijnt voor vier schepenen en geeft onder ede een verklaring af omtrent enige renten uit onderpanden in Hilvarenbeek waarvan de oorkonden bij de grote brand van begin met 1419 in 's-Hertogenbosch verloren zijn gegaan. Het gaat om:

12 lopen rogge en 16 schellingen payment uit onderpanden in Haghorst onder Hilvarenbeek.

7 mud rogge en 5 oude grote uit een hoeve in Westerwijk onder Hilvarenbeek.

Gevidimeerd door schepenen van 's-Hertogenbosch op 23 juli 1457.

140.

1421, 17 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 133)

overdracht hofstad Hinthamerstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Alard van Berlicum draagt over aan Jan Houbraken zoon van wijlen Jan Houbraken natuurlijke zoon van wijlen Jan Houbraken van Schijndel een hofstad lang 26 voet en breed 3 duim in de Hinthamerstraat met de helft van een straat die van de Hinthamerstraat naar de hofstad loopt. Belast met de verplichtingen die omschreven zijn in een andere schepenoorkonde. Alard heeft dit gekocht van Willem Marsman.

141.

1421, 16 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 134)

leengoed Sleeuwijk

Elsbeen van Dalem vrouwe van Loon op Zand verklaart dat Jan Crauwel een erfenis bezat in het land van Altena in Sleeuwijk aan de dijk. Wijlen heer Pauwels van Haastrecht had dit aan hem in leen gegeven. Na de dood van heer Pauwels heeft Crauwel dit niet verheven. Uit goedertierenheid heeft zij toegestaan dat Crauwel dit zou opdragen aan haar rentmeester. Haar zoon Dirk van Haastrecht krijgt dit na haar dood.

142.

1422, 5 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 135)

Twee oorkonden die niet gescand zijn. Zie wel 24 februari 1471.

143.

1422, 9 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 138)

uitgifte in erfpacht huis Kerkstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Peter Crom deken van het kapittel van de St. Janskerk tevens handelend namens het hele convent geeft in erfpacht uit aan Willem van Loon bakker en zoon van wijlen Jan van Loon een stenen huis, erf en hof in de Kerkstraat deel uitmakend van twee huizen. Het gaat om het huis dat aan de kant van de Markt ligt. Belast met een hertogscijns. De erfpacht is 7 pond payment.

Dit huis was van wijlen meester Peter van Orthen chirurgijn (zie 6 juli 1418).

144.

1422, 9 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 136)

overdracht cijnzen Bakel

klooster Mariënhage

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan Hoornken draagt over aan broeder Arnoldus Rudolfsz. ten behoeve van het convent van reguliere kanunniken in Eindhoven een groot aantal cijnzen bestaande uit oude en nieuwe cijnzen en hoenderen uit onderpanden in Bakel. Bijna alle cijnzen zijn in penningen of delen daarvan die oort worden genoemd.

Op de rug: brieven van Jan Hoornkens Bakel.

145.

1423, 15 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 139)

verklaring rente Koopmanskameren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Willem Schilder zekere kamer met zijn grond die was van Crispinus Berwouts ('Boerwouts') had verkocht aan Godschalk zoon van wijlen Rudolf Roesmont. De kamer ligt tussen de Koopmanskameren. Willem vrijwaarde deze zaak behalve een rente van 13 pond. Gijsbrecht Wonder zoon van wijlen Arnold Wonder verschijnt nu met zijn broers en zusters voor de schepenen en belooft aan Jan zoon van wijlen Rudolf die Bever dat als de rente van 13 pond hoger uitvalt of met meer betaald moet worden dan 13 pond payment (zoals gangbaar in 's-Hertogenbosch), dan zullen zijn de schade vergoeden. Tekst: 'ad plus ascenderunt vel pro illis plus solvenda fuerint quam tredecim libre')

Op de rug: geen aantekeningen.

146.

1423, 27 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 140)

uitgifte in erfpacht land Schijndel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Wouter Spierink die Hoppenbrouwer echtgenoot van Mechteld dochter van Mechteld geeft twee stukken land in Schijndel aan den Borne in erfpacht uit aan Gibo zoon van wijlen Ricard Heynensz. voor 11 sester rogge.

Heruitvaardiging uit de zeventiende eeuw.

147.

1424, zonder dagtekening [sic]

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 144)

speciale gunst kartuizers Utrecht

Willem prior van de kartuizers en de diffinitoren van het generaal kapittel aan Marthius van Someren klerk van de schepenen en kanunnik aan de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch.

De orde vergunt hem omdat hij de orde en in het bijzonder het huis in Holland dat toegewijd is aan Maria zoveel diensten heeft bewezen, de heilzame gevolgen van alle missen, gebeden, uren, vigilies, vasten, onthoudingen, aalmoezen, discipline en overige oefeningen. Wanneer de orde bericht krijgt dat hij is overleden, dan zal de hele orde voor hem bidden.

Op de rug: 'participatio ordinis domus Hollandie'.

148.

1424, 6 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 145)

vestiging rente huis Roermond

Schepenoorkonde Roermond.

Gerard van 'Raethem' handelend met toestemming van zijn vrouw Hadewych vestigt ten behoeve van Peter 'Ywaen' ten behoeve van de huisarmen in de H. Geest een rente van 1 mark gangbaar geld ('eyn marck gelds [...] genge ende geve') uit zijn huis [in Roermond].

Taal: Nederlands.

149.

1424, 18 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 142)

overdracht rente Haaren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan van Doorn ('de Spina') zoon van wijlen Jan van Doorn draagt over aan Arnold Berwouts een bestaande rente van 12 groten uit 3 bunder heide in 'die Eertbrugge' in Haaren.

150.

1424, 22 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 143)

overdracht land IJsselsteijn

Schepenoorkonde IJsselstein.

De prior van de kartuizers bij Utrecht doet afstand ten behoeve van Jan Evertszoon van der Laan van een huis en hofstad. Verder wordt overgedragen 2 morgen land in IJsselstein. Als Jan overlijdt zonder wettig nageslacht, dan gaat twee derde hiervan naar de erfgenamen van Jan. Als Jan in moeilijkheden komt zoals gevangenschap, oorlog of brand dan mag hij dit land vervreemden.

151.

1425, 19 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 148)

uitgifte in erfpacht Berkel

Godfried van Rode meester van de Tafel van de H. Geest geeft in erfpacht uit aan Engbert van de Yvelaer een hofje in Berkel voor 2 sester rogge.

152.

1427, 2 april (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 131)

verklaring omtrent rente Waalre (?)

Schepenoorkonde Waalre en Valkenswaard.

Jan zoon van wijlen Wouter Oerlemans en Wouter zoon van wijlen Willem Oerlemans verklaren dat zij Vranke de Leeuw hoorden getuigen dat Wouter van Brem 'geldende' heeft een rente van 14 lopen rogge in het Broekhuis.

Taal: Nederlands.

153.

1427, 1 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 149)

afstand recht naasting goed Ter Lake St. Oedenrode

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Hendrik 'Oedenzoon' draagt zijn erkend recht van naasting op het goed Ter Lake onder St. Oedenrode over aan Jacob zoon van wijlen Hendrik 'Oeden' zoon.

154.

1427, 3 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 150)

verkoop rente Vught-St. Lambertus

Schepenoorkonde Vught.

Gerrit Werns zoon als man van Geerborg draagt na verkoop over aan Peter den Dekker een rente van 5 schellingen [zonder nadere aanduiding] rustend op een stuk land in de parochie van Vught St. Lambertus.

Taal: Nederlands.

155.

1428, 31 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 141)

vestiging rente Zeelst

Schepenoorkonde Eindhoven.

Jan zoon van wijlen Jan de smid van Zeelst vestigt ten behoeve van Catharina dochter van Nicolaas Wijnmans een rente van 1 mud rogge Eindhovense maat en in Eindhoven te leveren uit een akker genaamd de 'Roestecker' in Zeelst groot 3 ½ lopenzaad en uit nog een akker in Zeelst.

Taal: Nederlands.

156.

1428, 24 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 151)

uitspraak scheidslieden molens Oisterwijk

Godschalk Roesmont, Arnt Houtappel, Bruisten Bruistenszoon van Oisterwijk en Klaas 'Cantor' hadden een geschil over hun molens in Oisterwijk. Zij onderwierpen zich aan de uitspraak van scheidslieden, namelijk Gooswijn Model van der Donk en Arnt Rover van der Poorten. De uitspraak luidt dat de inwoners van Oisterwijk hun graan mogen laten malen waar zij dat willen. De molenaars mogen niet met karren of enig ander getouw graan bij de geburen ophalen. De geburen bepalen zelf waar zij willen laten malen.

Taal: Nederlands.

Op de rug: betreft de molen in Kerkhoven onder Oisterwijk.

157.

1428, 6 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 152)

overdracht hoeve Helmond

Schepenoorkonde Helmond

Jan zoon van wijlen Hein Stijl draagt over aan Jan 'Bonensoen' van Deurne een vierde deel van een hoeve met de boomgaard naast de straat die loopt naar de Vossenstraat. Jan Bonenzoon betaalt aan Jan Heinenzoon jaarlijks 6 lopen rogge Helmondse maat met dit vierde deel als onderpand.

Taal: Nederlands.

158.

1428, 10 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 153)

vidimussen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Schepenen geven vidimussen af van de oorkonden van 21 april 1399 en 18 november 1400 verleden voor schepenen van 's-Hertogenbosch en die van 19 april 1389 (datering volgens oorkonde) verleden voor schepenen van Herpen.

159.

1428, 26 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 154)

verkoop land Woensel

Schepenoorkonde Eindhoven.

Peter en Hendrik kinderen van Jan zoon van wijlen Hendrik Ketelaars c.a. dragen na verkoop over aan Peter zoon van wijlen Hendrik Noellen een streep land in Woensel. Belast met een grondcijns van 1 ½ penning.

Taal: Nederlands.

160.

1428, 29 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 155)

verkoop rente ligging onbekend

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Twee oorkonden over een rente van 12 pond payment, ligging onderpand onbekend. De rente is verkocht aan Engbert van den Yvelaar. Aanspraak op naasting maakt Jan van Uden zoon van wijlen Jan van Uden.

161.

1429, 5 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 157)

altaar St. Anthoniuskapel op het Hinthamereinde

Notaris Rutger van Arkel.

Nauwelijks leesbaar door slijtage en verbleking. Zie over dit altaar gewijd aan Sebastianus, Wilhelmus en Quirinus het werk van Schutjes over de geschiedenis van het bisdom 's-Hertogenbosch, IV, 379.

162.

1431, 12 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 306; geïnsereerd)

status heerlijkheid Boxtel

Hertog Philips enz. maakt bekend dat Dirk van Meerhem lid van zijn raad en heer van Boxtel hem heeft laten weten dat hij en zijn voorouders de heerlijkheid Boxtel altijd in leen gehouden hebben van het Heilige Roomse Rijk.

163.

1430, 17 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 158)

overdracht rente Waalre

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Wouter van Schoonbeken draagt over aan Klaas zoon van wijlen Hubrecht 'Tweveldensoen' van Gemert een rente van 14 lopen rogge Waalrese maat uit een stuk land genaamd dat Broodhuis in Waalre in 'die Wildert'.

164

1430, 24 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 159)

overdracht renten St. Michielsgestel – Thede

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jacob en zijn zuster Agnes kinderen van wijlen Jan Jacobsz. van Berlicum dragen over aan Lambert zoon van wijlen Jan Jacobsz. c.s. twee renten van 1 ½ mud en ½ mud rogge uit twee stukken land in St. Michielsgestel onder Thede.

165.

1430, 15 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 160)

overdracht land Maren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Boudewijn zoon van wijlen Jan 'Barmers soen' draagt na verkoop over aan Willem zoon van wijlen Hendrik van der Sluizen de helft van een kamp broekland in Maren in De Delen grenzend aan de wetering. Belast met een zesde deel van een rente van 3 pond en 10 schellingen payment.

Op de rug: 2 morgen land.

166.

1431, 14 augustus

BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 67)

transactie Mill

Schepenoorkonde Mill.

Lambrecht van der Waden en zijn vrouw Crese dragen over aan Peter de Ridder en zijn vrouw een schepenbrief die aan deze oorkonde is vastgemaakt (datum 21 september 1395).

Taal: Nederlands.

167.

1431, 31 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 161)

uitgifte in erfpacht huis c.a. Papenhulst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan die Lu jr. zoon van wijlen Dirk die Lu geeft in erfpacht aan mr. Andries die Lu zijn broer een stenen huis en erf van wijlen Jan van Gestel achter de Papenhulst langs de Dieze en een deel van een hof. Volgt uitgebreide omschrijving van de ligging van deze zaken met aanduiding van de breedte van enkele percelen. Belast met de hertogscijns en een rente van 4 pond en 3 schellingen aan het kapittel van de St. Janskerk voor het gehele erfgoed. Verder voor een rente van 8 mud rogge.

168.

1432, 20 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 161)

vidimus Papenhulst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van de oorkonde van 31 augustus 1431.

169.

1433, 28 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 162)

afstand recht van naasting rente Deurne en Vlierden

Schepenoorkonde

Willem zoon van Peter 'Jutten' doet afstand van zijn recht van naasting van een rente van 5 malder en 5 lopen rogge Helmondse maat die door Willem zoon van wijlen Udeman van 'Roesvenne' verkocht is aan Klaas van Berkel zoon van wijlen Gerard van Berkel. Willem draagt dit recht over aan Klaas.

+

170.

1433, 28 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 163)

Het recht van naasting op deze twee renten wordt erkend door de koper.

+

171.

1433, 31 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 164)

Verkoop van de betreffende rente (zie nr. 1312).

172.

1433, 2 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 165)

betalingsbelofte rente Vlijmen

Schepenoorkonde Heusden.

Willem Aarnt 'moeder Dircs soens soen' belooft te betalen aan het kapittel, de Tafel van de H. Geest en het gasthuis in Heusden een rente van 4 vat rogge uit een stuk land in de ban van Vlijmen op de nieuwe heide.

173.

1436, 5 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 146)

vestiging rente Eindhoven en Woensel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Thomas Gooswijnsz. van Eindhoven vestigt ten behoeve van Arnold Paeuweter zoon van wijlen Paeuweter een rente van 1 mud rogge uit een huis, erf en hof in Eindhoven, een stuk land van 6 vatzaad en een stuk beemd van 2 scharen beide in Woensel onder 'Strathem'.

174.

1436, 6 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 166)

verkoop huis Veghel

Schepenoorkonde Veghel.

Hendrik van der Horst priester en vicaris van de kerk van Veghel draagt na verkoop over aan Roelof natuurlijke zoon van 'Soenge' Deenkens een huis naast de kerk van Veghel. Hij handelt met verloop van de bisschop van Luik. De koper betaalt aan de verkoper jaarlijks 2 pond Bosch geld, de vicaris betaalt jaarlijks 2 oude groten aan de rector van het altaar van St. Agatha.

175.

1436, 27 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 124)

overdracht rente buiten de Pijnappelpoort

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Willem zoon van wijlen Arnt van Cuijk draagt over aan Hendrik zoon van Sander van Os een rente van 3 pond payment uit een huis, erf en hof buiten de Pijnappelpoort strekkend van de straat tot aan het gemene water.

176.

1437, 15 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 456)

uitgifte erfpacht hoeve Berlicum - Beetveld

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Liesbeth weduwe van Jan zoon van wijlen Nicolaas Keelbreker en Mechteld van hen beiden geven uit in erfpacht aan Zebert zoon van wijlen Nicolaas Cool zoon van wijlen Zebert die Dorre een huis, erf, hof en aangelegen erfgoederen, een stuk akkerland van 12 lopenzaad en een kamp broekland grenzend aan de Aa voor de lasten en een rente van 6 mud rogge. De lasten zijn de volgende renten: 12 pond payment aan de clarissen in 's-Hertogenbosch, 10 schellingen aan het kapittel van de St. Janskerk, 3 schellingen aan het klooster Berne, 4 lopen en ½ mud rogge aan onbekenden.
Gevidimeerd op 22 april 1532.

177.

1438, 22 februari (datum van de oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 99)

vestiging rente land Mill

Schepenoorkonde Mill.

Gerrit van Diependaal en zijn vrouw Ida vestigen ten behoeve van Engbert den Moller en Fye zijn vrouw een rente van 2 ½ malder rogge Graafse maat uit twee stukken land in Mill samen 6 ½ hont groot.

Taal: Nederlands.

178.

1438, 5 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 168)

verkoop rente Beurdestraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jacob van der Heijden zoon van wijlen Jacob van der Heijden gehuwd met Ermgard weduwe van Klaas Loye draagt na verkoop over aan Rutger van Arkel een rente van 4 pond payment uit een huis, erf en hof in de Beurdestraat.

179.

1438, 14 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 234)

overdracht rente Oisterwijk

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gooswinus zoon van wijlen Jacob van den Hout echtgenoot van Liesbeth dochter van wijlen Engbert van den Einde draagt over aan Jan van den Hout zoon van wijlen Willem (?) van den Hout een rente van ½ mud rogge uit een beemd van 1 bunder in Oisterwijk in de Riedonk.

180.

1439, 10 februari (datering oorkonde, jaartijl schepenbank Helmond onbekend)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 167)

overdracht rente Helmond

Schepenoorkonde Helmond.

Jan zoon van wijlen Peter van der Donschot als man van Katelijne dochter van wijlen Margriet natuurlijke dochter van Katerijn Meyer draagt over aan Albrecht zoon van wijlen Gerrit 'Weylarts' een rente van 1 mud rogge (onderpanden niet vermeld) die hij geërfd heeft van zijn schoonmoeder.

181.

1439, 2 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 169)

overdracht rente Boxtel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik zoon van wijlen Hendrik van Vessem c.a. dragen over aan Sofie weduwe van Hendrik van Geffen een rente van ½ mud rogge uit een huis, erf en hof in Boxtel, 4 lopenzaad land in Boxtel in Mulsel en een voeder hooi. Goedele weduwe van Hendrik van Vessem heeft eerst afstand gedaan van haar recht van vruchtgebruik.

182.

1439, 4 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 170)

vestiging rente Schijndel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan natuurlijke zoon van wijlen Jan van den Nieuwenhuis zoon van wijlen Jan Zegerszoon vestigt ten behoeve van Arnold van der Locht zoon van Reinier een rente van 3 pond payment uit een huis, erf, hof en 8 lopenzaad aangelegen land in Schijndel aan het Weebosch. Verder uit een stuk land in het veld en 1 bunder beemd.

183.

1440, 18 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 174)

overdracht rente Zeelst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Zelfde partijen als oorkonde 12 september 1440, maar nu een rente van 1 mud rogge uit de Roostekker in Zeelst groot 3 ½ lopenzaad en uit een akker in Zeelst in die Hove.

184.

1440, 18 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 175)

verkoop land Berkel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Peter die Ridder zoon van wijlen Peter die Ridder draagt na verkoop over aan Engbert van den Yvelaar een stuk land in Berkel.

185.

1440, 12 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 172)

overdracht rente Waalre en Zeelst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Reinier Haangreve draagt over aan Lambert van Doerne zoon van Christiaan een rente van 1 mud rogge Waalrese maat en daar te leveren uit een beemd genaamd Sdekensbeemd in die Astert in Waalre grenzend aan het erfgoed van de abt van Echternach en uit een akker genaamd Huisakker in Zeelst.

186.

1440, 12 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 173)

overdracht rente Zeelst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Catharina dochter van wijlen Klaas 'Wynmans' draagt over aan Jan natuurlijke zoon van Rutger Wynmans een rente van ½ mud rogge Oerlese maat uit een huis en hof in Zeelst.

187.

1441, 11 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 171)

verkoop rente Vught

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Dirk, Arnold en Jan kinderen van wijlen Dirk van der Capellen c.s. dragen over aan Peter van der Capellen zoon van wijlen Dirk van der Capellen vier vijfde deel van een rente van 8 Dordrechtse plakken uit een huis en hof in Vught-St. Lambertus en een rente van 4 Dordrechtse plakken uit een huis en hof in dezelfde parochie.

Op de rug: Vughterdijk.

188.

1441, 9 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 176)

overdracht rente Meerwijk

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Gerard van der Aa draagt over aan Godfried natuurlijke zoon van Gerard van der Aa een rente van 10 pond oud geld uit erfgoederen in het rechtsgebied van Meerwijk.

189.

1441, 10 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 177)

vestiging rente Helmond

priesterbroederschap Helmond

Schepenoorkonde Helmond.

Aart die men heet Eris zoon van wijlen Jan van Orgelmeer (?) van Milheze vestigt ten behoeve van Heymbrecht 'Roeselmans' handelend namens de Lieve Vrouwenbroederschap van Helmond en de priesterschap in de kerk van Helmond een rente van 6 lopen rogge Helmondse maat uit een huis en hofstad in Bakel in Milheze en enkele stukken land
Taal: Nederlands.

Op de rug: voor het jaargetijde van Arnoldus van Rinkveld en zijn ouders.

190.

1441, 10 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 178)

belening rente ligging onbekend

Gedaan in Brussel.

Het Leenhof van Brabant beleent juffrouw Luitgaard van den 'Hoevel' met een rente van 3 mud rogge op het goed van Vroenhoven.

191.

1443, 13 juni

uur van de priem

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 181)

uitvoering testament Hendrik Stiers

Notaris Arnoldus Stricker clericus Luik.

Jan van 'Zievell' ridder, Bernard Boelaar van Weverden, Eimerik van Bastenaken en Jan Rover executeurs van he testament van wijlen Hendrik Stiers van Den Bosch verklaren dat zij de bepalingen in dit testament naar eer en geweten zullen uitvoeren.

Plaats: in Aken in het huis 'zu Rutt' in de Keulse straat.

Getuigen: Willem van Valkenborg en Gerard 'Rijssonge' burgers van Aken en Willem Bergman.

192.

1443, 26 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 182)

verkoop land St. Michielsgestel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Laurens zoon van wijlen Laurens van den Breukelen draagt na verkoop over aan Beatrix dochter van Wouter 'Scouderman' zoon van wijlen Hendrik een stuk land deels akker deels weiland in St. Michielsgestel in 'Griensvenne'. Belast met een zevende deel van een rente van 20 schellingen payment.

193.

1444, 1 februari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 183)

overdracht erfenis Eindhoven

Schepenoorkonde Eindhoven.

Willem van Heerle gehuwd met Hadewych dochter van Jan zoon van wijlen Jan 'Stoeps' en Ida draagt over aan Jan zoon van Jan zoon van wijlen Willem 'Stoeps' alle goederen die zij geërfd hebben van Katerine dochter van Nicolaas 'Wynmans' en alles wat zij kunnen erven van Jan de vader van Hadewych.

194.

1444, 9 februari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 184)

verkoop land Schijndel

Schepenoorkonde Schijndel.

Klaas van den Broek zoon van wijlen Andries van Eerde vestigt ten behoeve van Aart van der Locht zoon van wijlen Reinier van der Locht een rente van 1 pond geld zoals gangbaar is in 's-Hertogenbosch op de dag van verschijnen. Onderpand is een stuk land in Schijndel 'in die Buynre'.

Taal: Nederlands.

195.

1444, 24 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 217)

overdracht huis Heusden

Vidimus afgegeven door schepenen van Heusden op 3 juli 1454 van een schepenoorkonde van Heusden.

Adriaan zoon van Peter Vossen als voogd van Aleid dochter van Simon Weren c.s. dragen over aan Jacob zoon van Simon Weren de helft van een huis met de hofstad in Heusden in de 'Smeetstraet' strekkend tot aan de Engerstraat toe.

196.

1444, 13 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 185)

overdracht renten Udenhout

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Albert en Jacob gebroeders en Seynsa hun zuster c.s. dragen over aan Albert Loden zoon van wijlen Reinier Loden voor de ene helft en aan Amelius, Reinier en Beatrix kinderen van Amelius van den Heuvel twee renten van 10 en 6 oude schilden uit een hoeve in Udenhout die was van wijlen Wouter Colenzoon.

Zie vervolg 24 mei 1466.

197.

1444, 30 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 187)

uitgifte in erfpacht Haaren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan van den Doren zoon van wijlen Jan van den Doren geeft uit in erfpacht aan Laas zoon van wijlen Arnold Corstiaans twee stukken land in Haaren voor 2 sester rogge.

198.

1444, 23 november

uur van de vespers

+

1444, 24 november

uur van de priem

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 188)

huwelijkscontract Marie Wolfaartsz. en Bertold Bac van Tilburg.

Notaris Rutger van Arkel oorkondt.

Jonkvrouwe Marie dochter van Arnoldus (Aart) Wolfaartsz. en jonkvrouwe Bele en Bertold Bac van Tilburg gaan trouwen. De moeder van Bertold is jonkvrouwe Liesbeth weduwe van Jan Bac van Tilburg. De huwelijksvoorwaarden zijn geschreven op een vel papier en worden door de notaris voorgelezen. Beatrix is afwezig. Haar moeder geeft haar dochter in huwelijk aan Bertold. Dit is gedaan in het woonhuis van Gijsbrecht Bac kanunnik van de St. Janskerk in de Peperstraat. Getuigen waren Peter Crom deken van het kapittel van de St. Janskerk en Gijsbrecht voornoemd. Verder Jan Monix schepenen van 's-Hertogenbosch, Hendrik van der Aa zoon van wijlen Gerard, Dirk die Lu, Godfried van Erp, Gooswijn Heym, Rutger van Geldrop, Martinus Monik en Arnold Berys. Volgt de overeenkomst in het Nederlands. Partijen als voornoemd zijn het volgende overeengekomen. De ouders van Marie geven als bruidsschat aan hun dochter mee een hoeve lands in Haaren in Gijzel. Er zit een pachter op. Het echtpaar krijgt de hoeve met St. Jan Baptist over een jaar. Verder 10 morgen land in Maren genaamd 'Duterste Hoeve'. Zij geven hun dochter 30 Rijnsgulden en houden haar binnen (?).

Als Aart eerder overlijdt dan Bele krijgt zij nog 6 morgen land in Maren genaamd 'die Goert' en 4 morgen land in Maren. En nog 11 morgen in drie stukken in Maren. Verder een rente van 11 mud en 3 vaten rogge Woenselse maat uit Eindhoven. Het echtpaar laat aan Bele als haar man als eerste overlijdt het vruchtgebruik van de erfenis. Zij garanderen dat het testament van Bele en Aart naar behoren wordt uitgevoerd.

Jonkvrouwe Liesbeth geeft haar zoon mee 100 Rijngulden jaarlijks zolang als Bertold haar moeder leengoederen laat beheren. Liesbeth geeft haar tocht aan haar zoon Bertold ten overstaan van schepenen van 's-Hertogenbosch tenzij Bertold eerder overlijdt dan Marie. Als een van de echtelieden overlijdt en er zijn nog geen wettige kinderen, dan krijgt de langstlevende jaarlijks 100 Philippusschilden losbaar 1000 van deze schilden. De langstlevende trekt dan zijn hand af van de goederen van de eerstoverledene die naar zijn erfgenamen gaan. Goederen die tijdens het huwelijk verkregen zijn vererven volgens het recht van 's-Hertogenbosch. Bertold mag de goederen van zijn vrouw Marie niet verkopen of vervreemden zonder toestemming van Marie en twee van de naaste bloedverwanten. Op 24 november leest de notaris een op papier geschreven overeenkomst voor tussen Arnold en Bertold over het voorgenomen huwelijk. Zij bevestigden de inhoud ervan en stemmen ermee in.

Gedaan in het woonhuis van Aart Wolfaartsz. in Oisterwijk met als getuigen Hendrik van der Aa, Martinus Monik, Jan van Geel, Arnoldus zoon van Hendrik van den Wyer en Jan natuurlijke zoon van Aart Wolfaartsz. en Arnold Berys.

199.

1521.

1445, 14 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 189)

executoriale verkoop huis St. Anthonisstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gerard Mol van Driel was gericht in de helft van een huis op de hoek van de Hinthamerstraat en de St. Anthonisstraat wegens een achterstallige rente van 2 mud rogge. Hij draagt dit huis nu na verkoop over aan Hendrik van Stiphout zoon van Hendrik.

De rente was gevestigd voor schepenen van 's-Hertogenbosch op 14 juni 1420.

200.

1445, 21 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 186)

verkoop land Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan de Bie zoon van wijlen Jan de Bie van Engelen draagt na verkoop over aan Aart zoon van wijlen Jan Gerritsz. mede ten behoeve van anderen een stuk land in Empel grenzend aan de Oude Kamp. Belast met het onderhoud van weteringen, sluizen en sloten.

Op de rug: 2 ½ morgen land in Empel.

201.

1445, 25 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 189)

overdracht huis Baseldonksestraat - St. Anthonisstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik van Stiphout zoon van Hendrik draagt over aan zijn broer Klaas de helft van een huis dat door hem voor schepenen van 's-Hertogenbosch is uitgewonnen, in de straat die loopt

van de Hinthamerstraat naar Porta Coeli grenzend aan het erf van Gerard (de) broekriemmaker.

Op de rug: huis op de hoek van de Hinthamerstraat en de St. Anthonisstraat.

Het regest van het BHIC geeft een verkeerde datum op namelijk 25 september 1440.

202.

1447, 14 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 193)

Afstand rechten op renten St. Michielsgestel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Dirk die Lu doet ten gunste van Hille weduwe van Gerard de Bie Ghibenzoon afstand van zijn rechten op twee renten van 1 ½ en ½ mud rogge uit een stuk land deels akker deels heide en een stuk beemd beide in St. Michielsgestel in Thede.

203.

1447, 31 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 194)

overdracht rente Eindhoven en Stratum

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Lambert van Doerne zoon van Christiaan draagt over aan Luppert Bieckens prior en Hendrik van Weert procurator van het klooster van Onze Lieve Vrouw bij Eindhoven (= Mariënhage) een rente van 3 mud goede en gave rogge Eindhovense maat uit een huis en hof in Eindhoven in de 'Vycstraet' en de helft van het broek genaamd Dombroek in Stratum en wel de helft die ligt aan de kant van de Ravensdonk.

204.

1447, 8 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 194)

vestiging rente Lithoijen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Lambert van Beesd zoon van wijlen Jan vestigt ten behoeve van Hendrik Heester zoon van wijlen Jan een rente van 12 pond payment uit een huis, erf, hof en aangelegen land in Lithoijen groot 1 ½ morgen grenzend aan de Dorpsgracht en uit enkele stukken land ook in Lithoijen.

205.

1449, 11 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 196)

kwijtschelding betaling aan paus

Lodewijk bij de gratie Gods sacristijn van de kerk van Damasus in Rome en kardinaal-priester handelend namens paus Nicolaus V scheldt aan Nicolaas van der Poorten kanunnik van de kerk van St. Jan in Maastricht (of: Utrecht) de betaling kwijt van de helft van de opbrengst van zijn prebende. Nicolaas was 30 gouden kamerguldens schuldig aan de pauselijke stoel. Dit wordt hem nu kwijtgescholden.

206.

1449, 13 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 197)

Nieuw-Herlaar

Geen scan aanwezig. Wel regist.

Akte verleden voor het leenhof van Herlaar waarbij Willem van der Aa Floriszoon afstand doet van zijn rechten op het goed Nieuw Herlaar ten gunste van Hendrik van der Aa Gerritsz.

207.

1450, 3 februari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 198)

vestiging rente Mill

Schepenoorkonde Mill.

Gerrit Jansz. draagt over aan Jan Zegersz. en Ermgard zijn vrouw een rente van 6 vat rogge Graafse maat uit 1 hont land [in Mill].

Uit de formulering kan niet worden opgemaakt of het om een nieuwe of een bestaande rente gaat.

Taal: Nederlands.

208.

1450, 9 februari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 199)

vestiging rente Waalre

Schepenoorkonde Waalre en Valkenswaard.

Jan zoon van Jan 'Shogen' schepen van Waalre c.a. vestigt ten behoeve van Jan zoon van wijlen Jan Ploegmans een rente van 1 mud goede en gave rogge Waalrese maat uit een twee stukken land in Waalre.

Taal: Nederlands.

209.

1450, 22 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 201)

verkoop beemd Rosmalen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Albert zoon van wijlen Hendrik van den Arennest draagt na verkoop over aan Paula weduwe van Lambert van den Broek een zesde deel van een beemd van 1 bunder in Rosmalen op de Roomput. Belast met een onderhoudsplicht van dijken, sluizen, sloten en weteringen.

210.

1450, 25 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 202)

overdracht rente Haaren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gerard zoon van wijlen Bartholomeus Brabants draagt over aan Liesbeth dochter van wijlen Udeman van Bruheze de helft van een rente van 2 mud en 2 sester rogge uit 2 ½ mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land genaamd 'geloect' en een stuk beemd van 27 ½ lopenzaad in Haaren bij het hek en uit een stuk akkerland van 3 lopenzaad en ½ roede aldaar.

211.

1450, 15 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 203)

overdracht rente Haaren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gerard zoon van wijlen Bartholomeus Brabants draagt over aan Liesbeth dochter van wijlen Udeman van Bruheze de helft van een rente van 2 sester rogge uit een akker genaamd de Dorenakker in Haaren en uit een streep land aldaar.

212.

1451, 12 februari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 204)

vestiging rente Bakel

college van priesters Helmond

Schepenoorkonde Helmond.

Art 'Eris van der Egelmeer' vestigt ten behoeve van Peter van der Straten ten behoeve van de pastoor en de priesters van de parochiekerk van Helmond die daar een prebende hebben of zullen krijgen en mede ten behoeve van de schoolmeester daar een rente van 6 lopen rogge Helmondse maat uit een huis, hofstede en 1 sesterzaad land in Milheeze in de parochie van Bakel.

Taal: Nederlands.

213.

1451, 19 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 200)

overdracht hoeve Ter Laak St. Oedenrode

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik zoon van wijlen Jacob Oedenzoon zoon van wijlen Hendrik Oedenzoon draagt na verkoop over aan Gerard Hoornken zoon van Jan Hoornken een derde deel en al zijn rechten op de hoeve Ter Laak in St. Oedenrode met alle toebehoren en de beesten. Ook op zekere renten uit deze hoeve.

214.

1451, 14 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 205)

overdracht visvijver Borkel

Schepenoorkonde Eersel.

Aart van den Dijk natuurlijke zoon van wijlen Aart van den Dijk van Veldhoven c.s. dragen over aan Jan van den Perre pastoor van Strijp een derde deel van een 'wyer' tussen Bergeijk en Westerhoven in Borkel aan drie zijden grenzend aan de gemeijnte.

Taal: Nederlands.

215.

1451, 3 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 207)

verkoop land Woensel

Schepenoorkonde Eindhoven.

Rutger zoon van wijlen Jan Wouters draagt na verkoop over aan broeder Jan Rijkwijn prior van het klooster Mariënhage een stuk land in Woensel in de Pontertiende.

Taal: Nederlands.

216.

1451, 14 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 179)

overdracht rente Schijndel

Johanna weduwe van Jan Gyssele draagt over aan Jan van Niftrik zoon van wijlen Hendrik van Niftrik een bestaande rente van 1 mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land aan die Voort en uit X bunder land in Delschot.

217.

1451, 23 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 207)

kwitantie verkoop Nieuw Herlaar

Anthonis van Bergen, heer van Walhain en Melin verklaart te hebben ontvangen van Hendrik van der Aa zoon van wijlen Geert van der Aa 2100 Rijnguldens wegens de verkoop van het goed Nieuw Herlaar. Anthonis en zijn vrouw hadden dit verkregen van Jan die Jode.

218.

1452, 5 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 208)

vestiging rente Hinthamereinde

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Liesbeth dochter van wijlen Hendrik Truden c.s. geven in erfpacht aan Jan van Luut zoon van wijlen Godfried van Luut een huis, erf en hof op het Hinthamereinde voor 10 pond payment. Belast met renten van 1 oude groot, en twee renten van 20 schellingen payment.

219.

1452, 17 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 378)

erfdeling Woensel en Westerhoven

Schepenoorkonde Eindhoven.

Willem, Jan en Anthonis kinderen van wijlen Jan Willemszoon Stoep delen de erfenis van hun vader, dat wat zij zullen erven van Ida hun moeder en dat wij geërfd hebben van Katerijne dochter van Nicolaas 'Wijnmans'. Aan Jan worden toebedeeld een rente van 4 mud rogge uit onderpanden in Woensel in Vlokhoven, een rente van 18 lopen rogge uit onderpanden in Westerhoven en een rente van 1 mud rogge uit onderpanden in Son.

Taal: Nederlands.

220.

1453, 7 februari

uur van de vespers

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 213)

testament Hendrik van der Hazeldonk

stichting weekmis St. Petruskerk Vught

Otto van Hedel priester en dienstdoend in de kerk van St. Petrus in Vught.

Hendrik zoon van wijlen Peter van der Hazeldonk inwoner van Vught maakt zijn testament.

Hij is ziek en ligt op bed, maar is zijn zinnen nog wel machtig.

Na zijn dood moeten eerst zijn uitvaart en schulden worden voldaan. Voor zijn ten onrechte verkregen goederen vermaakt hij (er staat niet bij aan wie, maar dit moet de St.

Lambertuskerk in Luik geweest zijn) één stuiver eens. Aan de kerkfabriek van St. Petrus in Vught 3 kronen eens.

Hij sticht een weekmis op te dragen iedere maandag op het altaar van St. Barbara in deze kerk dat nog niet gedoteerd of gewijd is. Hij geeft daarvoor een rente van 10 pond Bosch payment te halen uit een rente van 1 mud rogge verschuldigd door Liesbeth Bolant. De bestuurders van de broederschappen van St. Joris en St. Barbara in deze kerk moeten deze rente beheren. Deze is voor het zielenheil van hem, zijn vrouw en zijn ouders.

Hij vermaakt aan de broederschap van St. Barbara een rente van 8 schellingen payment uit een huis en erf in de parochie voornoemd. De bestuurders moeten daarvan licht kopen en aansteken in de kerk.

Aan de Tafel van de H. Geest van Vught 200 oude zwarten (geen nadere aanduiding, vermoedelijk wordt bedoeld oude zwarte penningen) eens om onder de armen te verdelen.

Aan de vier bedelorden ieder één kromstaart. Aan het beeld Maria in deze kerk één blaffaard. Aan zijn nicht Agnes al zijn vorderingen in Liempde. Aan elk van beide parochiekerken in Vught één 'tortysia' [= waskaars).

Zijn zoon Peter mag geen roerende of onroerende goederen verkopen en als hij dit toch doet, dan wordt hij onterfd. De helft van de onroerende goederen gaat dan naar de naaste erfgenamen. De zoon ontvangt dan wel één oude Franse groot.

Aan zijn pastoor 2 stuivers en aan de koster één blaffaard.

Plaats: het woonhuis van de testator. Zijn vrouw staat erbij en spreekt dit niet wettig tegen.

Getuigen: Jan Bijland clericus, Willem van Giessen, Wouter Scheenken en Arnold van Oss, leken en inwoners van Vught en meerdere anderen.

Het zegel van de oorkonder is verdwenen.

Dit testament komt niet voor in het archief van de commanderij Vught van de Duitse Orde.

221.

1453, 17 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 215)

Nieuw-Herlaar

De datering is volgens Luikse stijl.

Hendrik van 'Huerne' heer van Perweys, Duffel, Walem, Geel en Herlaar oorkondt met enkele van zijn leenmannen.

Hendrik van der Aa en zijn moeder Anna van Schoonhoven weduwe van Gerrit van der Aa doen afstand ten gunste van jonkvrouwe Margriet dochter van wijlen Jan heer van Bokhoven en Olmen die gaat huwen met Hendrik voornoemd van hun recht van vruchtgebruik op het goed Nieuw-Herlaar.

222.

1453, 15 december

uur van de priem

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 216)

uitvoering testament Peter de Gorter

hof achter het predikherenklooster

Notaris Hendrik van Eyk priester Luik.

Bernard Hugen, Gooswijn 'Toelinc' en Heilwych Penninks executeurs van het testament van Peter de Groter poorter van 's-Hertogenbosch. Zij schenken als aalmoes aan het klooster van de predikheren twee derde deel van een hof. Volgt een uitvoerige omschrijving van de ligging: de hof was van wijlen Godfried 'Sceyvel' zoon van wijlen Jan 'Sceyvel' en is gelegen achter het huis van deze Godfried aan de overzijde van het water, tussen de sloot van de predikheren en het erfgoed van Engbert van Delft zoon van wijlen Jacob Avenzoon en strekkend van het water tot aan een andere sloot. De hof grenst ook aan de riool van de predikheren. Het overige een derde deel van de hof behoort aan de predikheren. De hof is bebouwd. Peter de Gorter heeft deze verworven van Peter van Lankveld. Zij dragen dit over aan Godfried van Vught prior van de predikheren.

Plaats: de schrijfkamer van 's-Hertogenbosch

Getuigen: Arnold van Hees conventueel van de predikheren, mr. Lodewijk zoon van Barnard Hugen en mr. Arnold van Weilhuizen jr. magister artium.

Op de rug: achter de kerk en de infirmerie van de predikheren.

223.

1454, 3 februari

uur van de priem

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 251)

testament Aleid van Oudenhoven

Notaris Peter Molleren (minuut) en notaris Godfried Hels op 14 oktober 1463.

Aleid echtgenoot van Willem van Nuweert en dochter van wijlen mr. Jan van Oudenhoven maakt haar testament terwijl haar man daarmee instemt.

Aan de fabriek van St. Lambertus in Luik 1 stuiver eens. Aan St. Jan en Maria 1 stuiver. Aan de kapelaans 1 braspenning en aan de koster 1 braspenning.

Zij geeft aan haar man de volledige bevoegdheid haar huis en alle andere goederen te vervreemden of te bezwaren. Dit doet zij met toestemming en op aanraden van Aart zoon van wijlen Aart Maartensz., Hendrik van Oudenhoven schoenmaker en Dirk Daamsz. Volgt een reeks bepalingen over de vererving. Er zijn drie natuurlijke kinderen van wijlen Rutger van Oudenhoven.

Plaats: op de Zijle achter de 'vagum portum' (lege poort?).

Getuigen: Dirk zoon van Dirk Werners, Hendrik Walien (?) plattijnhouwer, Jan Polslauwer timmerman en meerdere anderen.

Op 14 oktober 1463 pas gegrosseed.

224.

1454, 11 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 214)

overdracht huis Den Dungen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik zoon van Hendrik Bekker zoon van wijlen Rudolf handelend als man van Petra draagt over aan Jan Vuchs zoon van Jan Vuchs de helft van een huis, erf, hof en aangelegen land in het Vrijdom in Den Dungen aan de Lithsestraat. Belast met de helft van een rente van 2 pond payment.

225.

1454, 3 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 217)

overdracht land Oudheusden

Schepenoorkonde Heusden.

Jacob zoon van Simon Weren draagt over aan 'Everaet' van Goch prior van Mariëndonk 1 morgen land in de ban van Oudheusden in 'd'Ooster' grenzend aan de zeedijk.

226.

1454, 30 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 218)

overdracht land Engelen

Schepenoorkonde Heusden.

Jut weduwe van Gijsbert Geerlics en Roelof haar zoon dragen over aan Aleid weduwe van Roelof Reynerszoon een vierde deel van een kamp land in de ban van Engelen genaamd Aarts Kamp.

227.

1455, 15 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 255)

verlof om te testeren

Gedaan in Leuven.

Philips hertog van Bourgondië geeft aan Klaas Loonman verlof om bij testament naar believen te beschikken over leengoederen die hij houdt van de hertog van Brabant en van smalle heren. Hij mag ook beschikken over cijnsgoederen, erfgoederen en haafgoederen.

228.

1455, 20 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 220)

testament Hendrik Jansz. Pieck

De officiaal van het hof van Luik geeft opdracht om grossen te maken van het testament van Hendrik Jansz. Pieck. Dit volgt in minuutvorm onder de datum van 27 juli zonder jaartal. Zie verder Tafel H. Geest Regesten.

229.

1455, 10 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 221)

vestiging rente Schijndel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik zoon van wijlen Gijsbrecht van der Steen gehuwd met Geerttrui dochter van wijlen Hendrik van der Woude zoon van wijlen Arnold van der Woude vestigt ten behoeve van Arnold van der Locht zoon van wijlen Reinier van der Locht een rente van 10 pond payment uit een akker van 4 lopenzaad in Elschot en 1 morgen uit 4 morgen land beide in Schijndel.

230.

1455, 5 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 222)

vestiging rente Heeze en Leende

Schepenoorkonde Heeze en Leende.

Dirk zoon van wijlen Hendrik 'Wymsoen' vestigt ten behoeve van broeder Art van der Aa procurator van het klooster Mariënhage bij Eindhoven een rente van 8 vat rogge maat van Heeze en Leende uit zijn huis en hof en een groot aantal stukken land.

Taal: Nederlands.

231.

1456, 1 maart (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 225)

overdracht rente St. Oedenrode

Schepenoorkonde St. Oedenrode

Wouter van Vroenhoven draagt over aan een rente van 28 schellingen uit enkele stukken land in St. Oedenrode.

232.

1456, 4 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 219)

overdracht land Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Mechteld weduwe van Arnold zoon van wijlen Jan Gerritszoon draagt haar recht van vruchtgebruik af aan haar kinderen op 2 ½ morgen land in Empel.

233.

1457, 19 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 224)

overdracht rente Berlicum

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bertold van Beek zoon van wijlen Arnold van Beek draagt over aan zijn zuster Agnes dochter van wijlen Arnold van Beek een rente van 3 mud en 6 sester rogge uit het goed Ter Heyden in Berlicum grenzend aan de gemeynte van Heeswijk. Niet belast.

234.

1457, 21 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 226)

verkoop land Zesgehuchten

Schepenoorkonde Heeze en Leende.

Hendrik Jansz. van Boort draagt na verkoop over aan Jan zoon van wijlen Dirk van 'Ghisenrode' (Gijzenrooij) een stuk beemd grenzend aan het erf van de Tafel van de H. Geest van 's-Hertogenbosch. Belast met een recht van weg naar een beemd.

Taal: Nederlands.

235.

1457, 2 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 227)

overdracht rente Oirschot – Kerkhof

Schepenoorkonde Oirschot.

Margriet dochter van wijlen Lodewijk Loots draagt over aan Goetstouwe natuurlijke dochter van wijlen Jan van Doorn een rente van 9 vaten rogge Oirschotse maat uit een huis en hof in Oirschot 'in den kerchof'.

Taal: Nederlands.

236.

1457, 8 maart (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 228)

overdracht land Deurne – Heittrak

Schepenoorkonde Deurne.

Klaas Walborgen van Venlo en Hendrik van 'Oesen van Rumen (?)' als man van Katlijn Walborgen dragen over aan Zeger van Velo de helft van een stuk erf in Deurne in 'opten Cleynten Heytraeck' grenzend aan de gemeynte. Alleen belast met een grondcijs.

Taal: Nederlands.

237.

1457, 23 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 229)

overdracht renten Hilvarenbeek – Haghorst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik zoon van wijlen Jacob 'Sbressers' van Beek als man van Catharina dochter van wijlen Dirk Kuyst draagt over aan Gijsbrecht Bac kanunnik van de St. Janskerk twee renten van 12 lopen rogge Beekse maat en 16 schellingen payment uit zekere erfgoederen in de enige van Beek onder 'Haghehorst'.

238.

1457, 23 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 230)

vidimus en inbewaringgeving

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van de oorkonde van 29 januari 1421 betreffende enige rente onder Hilvarenbeek. Hendrik zoon van wijlen Jacob Sbressers verklaart de oorkonden onder zich te hebben en belooft deze uit te lenen aan Gijsbrecht Bac kanunnik van de St. Janskerk.

239.

1457, 16 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 231)

overdracht renten Eersel

Schepenoorkonde Eersel.

Jan van Beers zoon van wijlen Jan van Beers draagt over aan Klaas van den Venne renten van 10 lopen en 2 mud rogge Eerselse maat uit twee stukken land.

Taal: Nederlands.

240.

1457, 19 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 232)

testament Geertruid Kweens

Peter Sweerts coadjutor of kapelaan van de kerk van Helmond oorkondt.

Geertruid Kweens vrouw van Peter Kweens van Helmond maakt haar testament. Zij is zwak van lichaam maar goed bij zinnen en zit vóór de deur van haar huis.

Zij vermaakt aan de kerk van St. Lambertus in Luik 1 stuivers eens. Aan de fabriek van de kerk van Helmond $\frac{1}{2}$ Peter, aan de kapelaan 1 stuiver, aan de koster $\frac{1}{2}$ stuiver, aan de vier bedelorden ieder 1 kromstaart. Aan de priesters in Helmond ieder 1 stuiver uit te betalen op de dag van haar uitvaart.

Aan de pastoor, de priesters en de koster van de kerk van Helmond een rente van 2 vat rogge Helmondse maat onder de last van een gezongen jaargetijde voor de zielen van haar en haar zoon Jan Kweens. Het jaargetijde met een vigilie. Zij vermaakt met toestemming van haar man aan de kerk van Helmond een rente van 1 mud rogge uit al hun goederen in Helmond en Heeze. De kerkmeesters moeten dit op haar jaargetijde onder de armen uitdelen. Zij

vermaakt al haar overige goederen en vorderingen aan haar man Peter. De erfgenamen die zich verzetten of moeilijkheden maken verliezen hun rechten. Peter bekrachtigt dit testament nadat het is voorgelezen.

Plaats: vóór het woonhuis van het echtpaar in de stad Helmond.

Getuigen: Hendrik zoon van Willem Touwers, Jan de scheerder, Wouter de steenhouwer, Wouter 'Gelis' en Jan <onleesbaar, staat onder de niet gescande vouw>.

241.

1457, z.d.

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 233)

Kartuizerorde

Franciscus prior-generaal van de orde van de kartuizers en het generaal kapittel maken bekend dat zij Arnold Stolwijk en Jutte Jansdochter na hun dood deelgenoot maken in alle verdiensten van de orde omdat zij veel hebben gedaan voor het Hollandse Huis bij Geertruidenberg.

242.

1458, 10 juni (2 oorkonden, één nummer)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 235)

naasting huis Hinthamerstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gerard van den Kerkhove zoon van wijlen Hendrik maakt aanspraak op zijn recht van naasting op een huis, erf en hof in de Hinthamerstraat dat door Hendrik van den Kerkhove zoon van wijlen Hendrik is verkocht aan Thomas van der Zantvoort zoon van wijlen Thomas. In een oorkonde van dezelfde datum wordt dit recht overgedragen aan de koper.

243.

1458, 9 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 237)

overdracht rente St. Janskerkhof

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Rutger van Arkel draagt over aan de Lieve Vrouwen Broederschap een rente van 5 pond payment uit een huis, erf en aangelegen hofstad achter het St. Janskerkhof aan een straatje dat loopt van dit kerkhof naar de Weverhuls, gelegen tussen het erfgoed van Gerard Graat priester en dat van Wouter van Oisterwijk.

244.

1458, 9 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 238)

belening vorsterij Oss c.a.

Het Leenhof van Brabant beleent Goossen Steenweg Arntsz. met een stuk land om 2 mud graan op te zaaien in Haren bij de kerk, met de vorsterij van Oss waartoe ook behoren Berchem, Nistelrode, Heesch en Lithoijen en het schrijfbambacht van Maasland. Hij heeft dit geërfd van zijn grootvader Klaas Loonmans.

245.

1459, 16 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 456)

overdracht rente Berlicum

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik van Arkel echtgenoot van Mechteld dochter van wijlen Jan zoon van wijlen Klaas genaamd Kool Keelbreker draagt over aan Hendrik van Meerlaar zoon van wijlen Arnold Hendriksz. van Meerlaar. De rente is gevestigd op 15 januari 1437 (zie daar).

Gevidimeerd door schepenen van 's-Hertogenbosch op 22 april 1532.

246.

1459, 20 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 240)

rente St. Oedenrode en vleeshal 's-Hertogenbosch

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan van Heukelum zoon van wijlen Sibert van Heukelum weduwnaar van Hadewych dochter van wijlen Gerard van de Pol draagt over zijn recht van vruchtgebruik in de helft van een rente van 24 Franse Kronen aan zijn dochters Liesbeth, Agnes en 'Zeynse' nonnen in het St. Geertruiklooster in 's-Hertogenbosch. De rente gaat uit een huis, erf en hof in de Orthenstraat, het goed Te Spijker in St. Oedenrode bij de Neijnselse brug en drie banken in de vleeshal in 's-Hertogenbosch. Jan mag de rente terugkopen met de penning 18. De waarde van de rente is dus 216 Franse Kronen.

Op de rug: 12 kronen uit De Roos, 1 pond ouds en rogge; opgedragen door Jan van Heukelum aan het convent.

247.

1459, 24 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 241)

overdracht vruchtgebruik rente Baseldonksestraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Broos zoon van wijlen Jan van der Stegen draagt over aan zijn dochter Dirkje zijn recht van vruchtgebruik op een rente van 6 pond payment uit een huis en erf op de hoek van de Baseldonksestraat.

+

248.

1459, 24 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 241)

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Simon zoon van wijlen Egbert Scheenken echtgenoot van Dirkje voornoemd draagt over aan Hendrik zoon van wijlen Jan de Lange de rente van 6 pond hierboven beschreven.

249.

1459, 25 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 242)

verklaring rechten heer van Olmen

Op deze dag is achter de kerk in het bos van heer Hendrik van der Aa voorgelezen welke rechten de grondheren van Olmen altijd hebben gehad. Aan de meier en de laten is daarna gevraagd of dit waar was. Daarop hebben zij eendrachtig bevestigend geantwoord.

De rechten betreffen vooral het panden, het opleggen en innen van boeten, het schutten van verdwaalde beesten, het recht van water en wind en het recht van de warande.

Deze rechten heeft Jan Oem van Bokhoven heer van Olmen. Hij houdt deze in leen van de vrouwe van Brabant (= hertogin Johanna?).

Onder andere:

Wie een goed verkoopt waarop een cijns aan de heer rust geeft 5% van de koopsom aan de heer. De heer heeft de warande en het gemaal en het water dat de molen aandrijft voor zover de heerlijkheid gaat. De laten moeten malen op de molen van de heer en deze zorgt voor een molenaar. De heer stelt de koster en de schutter aan in overleg met de laten. De rechtsmacht (of een deel daarvan) komt toe aan de grondheer.

250.

1460, 15 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 243)

overdracht rente Uilenburg

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Wouter zoon van wijlen Hendrik van Aarle en wijlen Liesbeth dochter van wijlen Michael van Breda c.s. dragen over aan Michael van Breda zoon van wijlen Hendrik zoon van wijlen Michael van Breda een rente van 25 pond payment uit enkele onderpanden op de Uilenburg.

Het gaat om:

Een huis en erf aan de straat die loopt van de Vughterstraat naar de Vismarkt strekkend van deze straat tot aan het water.

Een stenen brug aldaar achter genoemd stenen huis.

Een klein huis naast deze brug.

De helft van een erfgoed aan de overkant van de Dieze.

De helft van een huis en erf op de Uilenburg.

De helft van een huis en hof op de Uilenburg.

De helft van een huis en hof op de Uilenburg.

Al deze erfgoederen liggen tussen het huis waar de zusters van de derde orde van St. Franciscus wonen en het erfgoed van Jan van Amelrode.

251.

1460, 12 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 244)

erfdeling Vught

Schepenoorkonde Vught.

Peter zoon van wijlen Peter die Dekker en Aart zijn broer delen de erfenis van hun vader Peter die Dekker. Volgt het deel van Peter met onder andere een huis en hof in Vught St. Lambrechts aan de draaiboorn belast met een rente aan de kapelaans van Vught St.

Lambrecht van 2 'auswert' [= oude zwarte penningen] en een akker van 4 lopenzaad in deze parochie grenzend aan de heren van de Duitse Orde. De akker is belast met een rente van 15 ½ schellingen en 1 ½ hoen aan de Duitse Orde en een rente van 20 schellingen payment aan het Groot Gasthuis in 's-Hertogenbosch.

Taal: Nederlands.

+

252.

1460, 12 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 245)

vestiging losbare rente Vught

Peter (zie boven) vestigt ten behoeve van zijn broer Aart een rente van 1 malder rogge uit een stuk land in Vught St. Petrus in die Allendonk. Peter mag dit binnen acht jaar aflossen met 20 Peters (de Peter gerekend voor 18 stuiver).

253.

1461, 14 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 247)

overdracht land Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan Spijker zoon van wijlen Jan draagt over aan Boudewijn zoon van wijlen Dirk Nennen een stuk land genaamd dat Geerken in Empel grenzend aan die Zalen, Berkelers Geerken en de Oude Kamp. Jan had dit gekocht van de heemraden ('diffinitores aggerum') en de schout van Empel en Meerwijk.

254.

1462, 1 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 246)

Vestiging rente Den Dungen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Klaas zoon van wijlen Jan van den Steen vestigt ten behoeve van Hendrik Brant zoon van wijlen Rudolf van Delft een rente van 10 pond payment uit een huis, erf, hof en 15 lopenzaad aangelegen land in het Vrijdom van 's-Hertogenbosch in Den Dungen in de Sporkt.

Geen melding van lasten.

255.

1462, 7 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 248)

afstand recht van vruchtgebruik huis Oude Hulst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jut weduwe van Amelis 'Croeck' zoon van wijlen Amelis draagt over aan haar dochters Heilwych en 'Weldis' haar recht van vruchtgebruik op een hofstad met de gebouwen erop aan de Oude Hulst naast de St. Joriskapel, twee renten van 10 pond payment uit een huis, erf en hof aan de Oude Hulst en van 20 schellingen payment uit de erfgoederen die waren van wijlen Jan van Alphen.

256.

1463, 12 februari (datering volgens oorkonde)
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 249)

overdracht land Boxtel

Schepenoorkonde Boxtel.

Liesbeth dochter van Lambrecht van den Hork en weduwe van Hendrik van Weert draagt over aan Lambrechts zoon van Augustijn Goossensz. zekere beemden en hooimaden in Boxtel in Nergena genaamd 'die Neddelt', een beemd aldaar bij de Lobrug, een stuk beemd genaamd die Wetens Brugge zoals beschreven in een 'testament' dat zij toont. Belast met een halve opper tiendhooi en een achtste deel van een opper.

Taal: Nederlands.

257.

1463, 14 oktober
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 251)

testament Aleid van Oudenhoven

De officiaal van Luik machtigt notaris Godfried Helms om het testament als minuut opgesteld voor notaris Peter Molleren (?) priester van het bisdom Luik op 3 februari 1454 te grosseren. Dit gebeurt op verzoek van Willem van Nuweert poorter van 's-Hertogenbosch weduwnaar van Aleid.

258.

1463, 20 oktober
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 210)

overdracht huis Vughterstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Gerard en Liesbeth c.s. kinderen van Liesbeth en wijlen Gerard van 'Ellair' dragen over aan Jan hun broer een huis en erf in de Vughterstraat. De moeder deed eerst afstand van de tocht.

259.

1463, 3 november
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 254)

overdracht hofstad Vughterstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Libert zoon van wijlen Willem Liberts draagt over aan Gooswinus Heer zoon van wijlen Godfried Heer slager een hofstad die eens een huis was met erf en hof in de Vughterstraat.

260.

1463, 3 november
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 252)

overdracht rente Son

Schepenoorkonde St. Oedenrode.

Liesbeth, Heilwych, Ida en Geertrui dochters van wijlen Jan van der Hagen zoon van wijlen Ermgard dochter van wijlen Art van der Hagen dragen over aan Art zoon van Delis Colen drie

delen van een rente van 6 lopen rogge uit de helft van een huis met zijn hofstad 'van der missen stat' en de daarbij gelegen hoeve uitgezonderd het negende deel van de helft van deze hofstad in Son.

Taal: Nederlands.

261.

1464, 16 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 250)

overdracht rente Achter de Minderbroeders

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan Pels Maartensz. en Jan van Oudheusden echtgenoot van Fyssie dochter van Maarten voornoemd draagt over aan mr. Jan Moniks Jansz. een rente van 12 pond payment uit erfgoederen achter het klooster van de minderbroeders met de gebouwen erop tussen het daar stromende water en het erfgoed van Aleid Posteels.

262.

1464, 27 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 257)

overdracht rente Hinthamerstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan van Dommelen goudsmid en natuurlijke zoon van wijlen Jan van Dommelen alias Merskens priester en zoon van Godfried Merskens zoon van wijlen Jan van Dommelen bakker draagt over aan Hendrik de Lange zoon van wijlen Jan de lange een rente van 2 mud rogge uit de helft van een huis op de hoek van de Hinthamerstraat en het straatje dat loopt naar het klooster van Porta Coeli.

263.

1465, 5 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 257)

overdracht waard Driel

Schepenoorkonde Driel.

Dirk de Gier draagt na verkoop over aan Maas van Zelen Jacobsz. een vierde deel van de Nederste Korenwaard in het gerecht van Driel. De koopsom van 200 oude schilden is betaald. Belast met een recht van weg en 2 ½ schaar weide toekomend aan de rector van het altaar van het heilig Kruis in de kerk van Driel.

Taal: Nederlands.

264.

1466, 28 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 209)

overdracht rente Hinthamereinde

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan zoon van wijlen Jan Matheuszoon gehuwd met Aleid dochter van Hendrik Truden c.s. dragen over aan Hendrik van den Ham zoon van wijlen Godfried van den Ham hun aandeel

en al hun rechten op een rente van 10 pond payment uit een huis, erf en hof op het Hinthamereinde.

265.

1466, 21 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 263)

overdracht rente Eersel(?)

Schepenoorkonde Eersel.

Klaas van de Venne draagt over aan Jan zoon van Willem Vos ten behoeve van het altaar van St. Katelijne in de kerk van Oirschot twee renten van 10 lopen en 2 mud rogge Eerselse maat uit de helft van een akker genaamd de Rulle en uit de helft van een akker genaamd die Strijakker.

Taal: Nederlands.

266.

1466, 24 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 264)

overdracht renten Udenhout

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Amelius priester en Reinier broers c.s. dragen over aan Amelius van den Heuvel de helft van twee renten van 10 en 6 oude schilden uit een hoeve in Udenhout.

267.

1466, 9 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 265)

Vught – Bergenshuizen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van vijf oorkonden van 9 november 1309, 7 februari 1332, onleesbaar, 4 januari 1448 (?) en 16 juli 1378 over een rente van 3 ½ mud rogge uit het goed Bergenshuizen in Vught.

268.

1466, 31 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 224)

overdracht rente Berlicum

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Vrijwel gelijk aan 1457, 19 januari, alleen de datering verschilt.

269.

1466, 20 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 259)

rechtsgeding Altena

Karel hertog van Bourgondië enz. geeft op verzoek van Dirk van Haastrecht heer van Loon op Zand last aan de deurwaarder van de Raad van Brabant om een proces hangend voor schepenen van Woudrichem inzake zekere landerijen in het land van Altena voort te zetten.
Taal: Frans.

270.

1467, 5 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 261)

overdracht recht van vruchtgebruik land Haaren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Gerard zoon van wijlen Jan van den Nieuwenhuis draagt over aan Hendrik Gyselen zijn recht van vruchtgebruik op een stuk land in Haaren in de Rudonk. Hendrik heeft dit in erfpacht gekregen.

271.

1467, 13 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 262)

verkoop na uitwinning ligging onbekend

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Arnold Heys was door schepenen van 's-Hertogenbosch gericht in alle goederen van Rudolf zoon van wijlen Alard de Leidekker wegens twee achterstallige renten van 17 ½ Peters en 7 pond en 10 schellingen. Ligging onderpanden niet vermeld. Deze goederen worden nu verkocht aan Arnold en deze wordt daarin vanwege de hertog gevest. De renten waren gevestigd voor schepenen van 's-Hertogenbosch op 16 juli 1465.

272.

1468, 24 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 267)

testament mr. Maarten van Someren

Broeder Matheus Celen rector, zuster Elisabeth Lemmens procuratrix en het convent van Mariënhage bij Helmond verklaren ontvangen te hebben van de executeurs van het testament van mr. Maarten van 'Zomeren' 150 Peters. De executeurs zijn mr. Hendrik van Zomeren, Klaas van der Poorten en heer Gerrit Hoornken. Het geld is bestemd voor een jaargetijde voor mr. Maarten. Als het klooster dat net is opgericht geen voortgang heeft of als de drie nichten van mr. Maarten die nu in het klooster verblijven daar weggaan dan geeft het klooster dit geld weer terug aan de executeurs.

Taal: Nederlands.

273.

1468, 3 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 266)

uitgifte erfpacht huis bij Markt

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gerard zoon van Bele (die afstand deed van haar recht van vruchtgebruik) en wijlen Jan 'Cromyseren' geeft uit in erfpacht aan Peter zoon van wijlen Matthys Noyen een huis en erf aan de straat die loopt van de Markt naar de Zadelmakerstraat. Dit huis heeft Jan middels een uitwinning verkregen. Het ligt thans tussen genoemde straat en een onbebouwd erfgoed en is 24 voeten breed en 20 voet lang. Hij geeft dit uit voor 10 pond payment. Het huis is al belast met renten van 40 schellingen aan Porta Coeli en 11 ½ schellingen aan een onbekende.

Op de rug: deze twee oorkonden zijn van Frans Loef anno 1635. Aantekening dat de rente is afgelost.

274.

1468, 13 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 268)

verkoop land Helvoirt door Domeinen

Jan van Arkel stadhouder en Goossen Heym rentmeester van de hertog in stad en meierij van 's-Hertogenbosch maken bekend dat zij een zeker erf in Helvoirt dat was van wijlen Klaas Brabant en waarover de grondcijs van 19 penningen nieuw geld aan de hertog achterstallig was [ligging niet verder aangeduid] te koop hebben aangeboden na drie zondagse geboden in de kerk van Helvoirt en in 's-Hertogenbosch. Het erf werd door niemand gebruikt. Het is gekocht door Klaas Woutersz. van den Staak die bereid was de achterstallige grondcijs en de andere erop rustende lasten te voldoen en bovendien 28 Rijnsgulden eens bood. Niemand bood meer. De stadhouder heeft daarop Klaas ingeschreven in het cijsboek van de hertog zoals dat gebruikelijk is.

275.

1468, 31 augustus

uur van de vespers

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 269)

testament Willem Sterkens Helmond

Notaris Hendrik Dreikort van Helmond priester Luik.

Willem Sterkens poorter van Helmond maakt zijn testament. Hij is gezond van lichaam en geest. Sofie zijn vrouw stemt daarmee in.

Hij vermaakt aan de kerk van St. Lambertus in Luik 1 Bourgondische stuiver eens, aan de vier bedelorden die in Helmond termijn houden ieder 1 stuiver, en aan de parochiekerk van Helmond 2 stuivers.

Hij vermaakt aan de pastoor, de priesters en kapelaan die dienstdoen in de kerk van Helmond een rente van 2 vat rogge te aanvaarden na hun beider dood. De rente gaat uit 1 dagwand beemd naast het Dijkbroek en grenzend aan het water genaamd de Goorgraaf. Dit onder de last van een jaargetijde voor hen beiden met een vigilie en een gezongen mis.

Plaats: de parochiekerk van Helmond.

Getuigen: Franco 'Thuyns' pastoor van Helmond, Simon van den Haanekker en Peter 'Hospitis' priesters en Hogard van Brouwhuis ('Bruhuysse') en Jan Venman clerici.

276.

1470, 20 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 270)

overdracht rente Oirschot (?)

Schepenoorkonde Oirschot.

Goetstouwe natuurlijke dochter van wijlen Jan van den Doorn draagt over aan deken en kapittel van Oirschot een rente van 9 lopen rogge Oirschotse maat. De ligging van het onderpand wordt niet vermeld.

Taal: Nederlands.

Op de rug: op den kerkhof.

277.

1470, 9 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 272)

belening tienden Oss

Jan Steenweg commissaris van de abt van Echternach met de leenmannen Aart van Vladeracken, Jan Kraandonk, Jacob Steenweg, Jan Kemp en Daneel Noe oorkonden. Zij belenen Jacob van den Duinen zoon van wijlen Adam van den Duinen met een schoot tienden gespleten uit vier schoten tienden in Oss. Jonker Dierik zoon van wijlen Jan Rovers ridder placht deze vier schoten te houden. Jacob heeft dit geërfd van zijn moeder dochter van wijlen Willem Rovers. Jan Steenweg heeft hem 'hant ende mont verleent'.

Volgt een in het Latijn geschreven ongedateerde oorkonde waarin abt en convent van Echternach Jan Steenweg machtigen om namens de abdij alle zaken af te doen in 'partibus Brabantie', en de bisdommen Keulen, Luik en Utrecht. Jan Steenweg was eens schepen van 's-Hertogenbosch.

Taal: Nederlands.

278.

1470, 4 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 273)

uitgifte erfpacht land Dussen

Richter en heemraden van Dussen-Muilkerk en Dussen-Munsterkerk oorkonden. Lismoed dochter van <onleesbaar> neemt aan van de kerkmeesters van Muilkerk een kamp lands gelegen 'over die Dilborcht' (?) voor jaarlijks 5 pond was. Het land is belast met de onderhoudsplicht van een dijk.

Taal: Nederlands.

Op de rug: 'Sysen campke'.

279.

1470, 5 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 274)

altaar Vlijmen

Gedaan in Rome in de St. Pieter.

Philippus bisschop van 'Albanensis' geeft verlof om op het nog niet gewijde altaar van St. Barbara in de kerk van Vlijmen door een geschikte priester op een draagbaar altaar goddelijke diensten te doen. De bisschop handelt krachtens een pauselijke machtiging.

280.

1471, 16 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 271)

overdracht huis Hinthamerstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gijsbrecht en Jan zoon van wijlen Jan die Bruin zoon van wijlen Jan die Bruijn mesmaker dragen over aan Simon zoon van wijlen Hendrik Martens baardscheerder een huis, erf en hof in de Hinthamerstraat. Geen lasten.

281.

1471, 30 januari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 275)

aflossing rente klooster Binderen

Geertrui abdis van Binderen oorkondt in aanwezigheid van Franco abt van Villers visitorator van het klooster dat zij een rente van 1 mud uit 4 mud rogge heeft verkocht.

Op de rug: aantekening met als jaar 1471.

Alleen bekend als een vidimus afgegeven door burgemeesters, schepenen en raad van Antwerpen op 31 mei 1662. Heeft van doen met de families Van Broekhoven en Stakenborch.

282.

1471, 21 februari datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 276)

overdracht land Blaarthem bij Eindhoven

Schepenoorkonde Gestel bij Eindhoven.

Liesbeth weduwe van Wouter Schaubroek en haar kinderen dragen over aan Willem zoon van wijlen Godevaart Box een akker met een beemd in de parochie van St. Lambertus in Blaarthem. Belast met een rente van 12 lopen rogge aan een zeker altaar in Beek.

Taal: Nederlands.

283.

1471, 24 februari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 135)

overdracht rente aan armen Mill (spynde)

Oorkonde van heemraden in het Hollanderbroek.

Bernd Willemsz. draagt over aan de kerkmeesters van Mill een rente van 1 malder rogge bestemd voor een spynde aan de armen.

Deze rente is gevestigd op 5 maart 1422.

284.

1471, 22 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 277)

testament Utrecht

Schout en schepenen van Utrecht maken bekend dat Klaas zoon van Jelis (?) de 'hoeymaker' en zijn vrouw Wendelmoed hun testament maken. Zij benoemen over en weer de langstlevende tot enig erfgenaam van al hun goederen.

285.

1472, 28 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 81)

overdracht rente Esch

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Willem Peterszoon draagt over aan Jan Kroek zoon van wijlen Hendrik een rente van ½ mud rogge uit onderpanden in Esch (zie voor vestiging 16 juni 1401).

286.

1472, 23 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 278)

overdracht land Helvoirt

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Franco van Uden jr. als weduwnaar van Jutta dochter van wijlen Hendrik Glaviman doet afstand van zijn recht van vruchtgebruik ten behoeve van zijn zoon Willem Glaviman op een stuk land in Helvoirt genaamd 'die Luwsacker' grenzend aan het erfgoed van de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch, 1 morgen land broekland in 'dBroexken' en alle andere goederen die hem aangekomen zijn na het overlijden van zijn vrouw Jutta. Dit wordt daarna verkocht aan ? Deze oorkonde is niet gescand.

287.

1472, 9 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 279)

testament Hendrik Witwen (?)

Broeder Gijsbert van Varlaar pastoor van Lieshout en monnik in het klooster van Floreffe oorkondt.

Hendrik Witwen maakt zijn testament. Hij ligt ziek op bed. Hij doet dit in aanwezigheid van Jacob zoon van Klaas van Selinde (?), Hendrik zoon van Willem van der Heiden en meer anderen.

Hij vermaakt aan de kerk van Lieshout 1 stuiver, aan Onze Lieve Vrouw 1 stuiver, aan zijn patroon St. Servatius 1 stuiver, aan St. Lambertus 1 stuiver, aan de vier bedelorden ieder 1 stuiver, aan de pastoor 1 stuiver, aan de koster 1 stuiver, aan St. Catharina en St. Barbara 1 stuiver, allemaal eenmalig, en aan de [Tafel van de] H. Geest voor de armentafel ('pro tabula pauperum') een rente van 1 mud rogge en aan heer Lucas van Erp voor een dertigste 5 Peters eens. Al zijn goederen gaan naar zijn zoon Jan van Witwen.

288.

1472, 15 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 280)

belening vorsterij van Oss c.a.

Hertog Karel van Bourgondië enz. oorkondt.

Op 21 juni 1464 heeft Goossen Steenweg Arntsz. een leen bestaande uit 2 mudzaad land in Oss, de vorsterij van Oss en het schrijfbacht van het kwartier van Maasland opgedragen aan het leenhof ten behoeve van zijn zuster Geertrui die gehuwd is met Hendrik Celen.

Goossen heeft dit aan zijn zuster verkocht voor een som gelds die betaald is. Het leenhof heeft Hendrik daarmee beleend. Voorwaarde was dat als zij stierf zonder wettig nageslacht dat Hendrik dit leen zijn leven lang zou mogen bezitten.

Deze belening is in 1464 niet beoorkond. Dit gebeurde acht jaar later alsnog.

289.

1473, 15 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 282)

testament Gerard van Gestel – Eindhoven

Notaris Jan Thomasz. (Maasz.) van Eindhoven clericus Luik.

Gerard van Gestel kanunnik van het kapittel in Eindhoven maakt zijn testament. Hij is gezond van geest, maar ziek. Na het opmaken van het testament maakt hij een kruisteken en zegt In Naam van de Vader, de Zoon en de H. Geest Amen. Hij wil begraven worden in het kleine koor van de Catharinakerk.

Hij vermaakt de volgende legaten:

1. aan de kerk van St. Lambertus 1 stuiver
2. aan de vier bedelorden ieder 1 stuiver
3. aan Peter de vicecureit van deze kerk 3 stuivers
4. aan de kosterij 1 stuiver
5. aan de kapelaans en beneficiaten van deze kerk voor zijn jaargetijde een rente van 2 pond payment uit een huis, erf en hof in Eindhoven
6. aan de fabriek van deze kerk een rente van 14 lopen rogge uit erfgoederen in Woensel
7. aan dezelfde fabriek een rente van 1 mud uit 2 mud rogge uit onderpanden
8. aan Peter Ketelaar het andere mud van deze 2 mud
9. aan Wouter zijn knecht een rente van 23 lopen rogge zolang hij leeft; na zijn dood gaan deze naar de broederschap van Onze Lieve Vrouw in deze kerk
10. aan voornoemde broederschap een rente van 4 mud rogge uit erfgoederen in Strijp
11. aan het klooster van de kartuizers in Vught een rente van 4 mud rogge uit onderpanden in Acht
12. aan zijn zwager Godfried van Werdingen een rente van 2 pond payment
13. aan Wouter zoon van Jan Ketelaar een rente van 1 mud rogge uit onderpanden in Woensel
14. aan Everard zoon van wijlen Erke zijn zuster een rente van 1 mud rogge uit onderpanden in Strijp en een rente van 3 mud rogge uit onderpanden in Gestel

De kapelaans en Jan Rovers priester in deze kerk moeten voor zijn ziel een dertigste houden. Iedere kapelaan krijgt daarvoor één Peter van 18 stuivers. Aan ieder van de kapelaans die aanwezig is op zijn begrafenis 1 blaffaard. Zijn huis, erf en hof in Eindhoven grenzend aan het kerkhof en aan de Kerkstraat en nog een huis, erf en hof in Eindhoven aan de Molenstraat gaan voor een derde deel naar de kerkfabriek. Een ander derde deel is bestemd voor de versiering van de tafel ('tabula') staande op het hoogaltaar in deze kerk en een derde deel gaat naar de voornoemde broederschap en is bestemd voor een mis op iedere woensdagmorgen ter ere van de almachtige God en zijn moeder. De executeurs mogen dit huis verkopen, maar zijn knecht Wouter behoudt zijn kamer aan de linkerkant van de ingang aan de kant van de Kerkstraat totdat het huis is verkocht. Hij vermaakt al zijn emolumenten en zijn prebende aan de fabriek met als bestemming de aanschaf van ornamenten en boeken voor de kerk. De executeurs moeten op de dag van zijn uitvaart 6 mud rogge verdelen onder de armen. Aan kaarsen te branden op zijn uitvaart moet 10 pond was besteed worden en er moeten zes waskaarsen zijn genaamd 'thartysen'. Aan de broeders van het klooster bij Eindhoven 5 Rijns gulden eens onder de last van een jaargetijde voor hem. Hij benoemt tot executeurs Hendrik zoon van Happo gehuwd clericus, Hendrik Coenen en Wouter Ketelaar leken.

Plaats: het woonhuis van Gerard in Eindhoven.

Getuigen: Jan Rovers pastoor van Strijp en Arnold zoon van Peter Ketelaars leek.

En ook nog twee 'pottos tanneos' en een zwaard wat ik notaris goedkeur. Dit is een aanvulling gedaan nadat het testament was opgemaakt.

290.

1473, 27 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 283)

transactie Hendrik van der Aa met klooster Mariënhage

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Hendrik van der Aa ridder en zoon van wijlen Gerard van der Aa, tevens heer van Bokhoven belooft aan het convent van Mariënhage, waaraan hij heden heeft overgedragen twee renten van 10 pond zwarte penningen en 5 mud uit 20 mud rogge, dat als Jan en Dirk kinderen van wijlen Gerard voornoemd en Anna, Elsbene en Ermgard kinderen van wijlen jonkvrouwe Elsbene vrouw van Gerard voornoemd deze renten aan zich weten te trekken, dat Hendrik dan aan het convent zal betalen 380 gouden overlense Rijns gulden van 20 stuivers het stuk. Dit heeft het convent aan hem betaald en gaat dan dus weer terug.

Op de rug: 10 pond oude [penningen] in Duizel.

291.

1474, 17 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 281)

overdracht kameren Lombardsbrug

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Mechteld dochter van wijlen Hubert zoon van wijlen Michael van Espdonk en weduwe van Hendrik zoon van wijlen Christiaan van den Heuvel handelend krachtens het testament van wijlen haar man draagt over aan Rudolf zoon van wijlen Jan van den Borne twee kameren bij

de Lombardsbrug strekkend van de straat tot aan het erfgoed van Arnold Yngramszoon goudsmid. Belast met een rente van 2 pond en een rente van 10 pond aan Jan Pijnappel.

292.

1474, 17 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 285)

belening tiend St. Michielsgestel

Johan van Erp Jansz. stadhouders van de lenen van de graaf van Megen maakt bekend dat het leenhof Johan Monik Mertensz. beleent met een tiend in St. Michielsgestel onder Thede die jaarlijks rijdt met een tiend onder Gemonde. Hij beleent hem ook met een rente van 4 mud rogge uit het Rot onder St. Michielsgestel. De tiend is jaarlijks ongeveer 14 mud rogge Bossche maat waard.

293.

1474, 27 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 440)

Zusters van Orthen

Gedaan in Luxemburg.

Hertog Karel enz. oorkondt.

De Zusters van Orthen van St. Andries hebben zich tot hem gewend met een verzoek. Krachtens een decreet van zijn vader uit het jaar 1463 kunnen kloosters zonder toestemming van de hertog geen goederen verwerven en niet erven. Dit klooster is vanouds een gemeenschap van vrouwen die gezamenlijk leven. Zij verdienen de kost met spinnen en maken van lakens. Zij vallen onder de rechtsmacht van de hertog en dragen bij in beden en subsidiën. Hij bepaalt nu dat de vrouwen in dit convent beschouwd moeten worden als leken ('qui sont pures laics'). Zij doen geen professie (eeuwige geloften), kunnen als zij dat willen uit het klooster weggaan en kunnen onroerende zaken bezitten en erven. Zij kunnen ook goederen middels koop verwerven.

Taal: Frans.

294.

1474, 18 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 286)

conflict tussen buren 's-Hertogenbosch

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan Gijzels kanunnik in de St. Janskerk en Jacob van Stiphout mesmaker hebben een geschil aangaande muren, druppen, goten, 'luchten' en scheidingen van hun huizen (ligging niet aangegeven). Partijen hebben 'seggeren' aangewezen. Namens heer Jan zijn dit Gijsbrecht van der Poorten en Thomas van Borkel beneficiaten in de St. Janskerk, Jacob wees aan Peter Beyen van Dinslaken biechtvader van de Zusters van Orthen en Adriaan Sluiter vicecureit van de kerk van het begijnhof. Op niet-naleving van de uitspraak staat 100 Leeuwen, half voor de fabriek van de kerk van Onze Lieve Vrouw in 's-Hertogenbosch en half voor de partij die zich wel aan de uitspraak houdt. De scheidslieden verschijnen nu voor schepenen en doen hun uitspraak.

Volgt de uitspraak met gedetailleerde bepalingen onder andere over goten en onderhoudsplicht. Beide huizen hebben een achterhuis.
Taal: Nederlands.

295.

1475, 10 januari (datering volgens oorkonde)
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 287)

overdracht huis Grave

Schepenoorkonde Grave.

Jan Rodys en Aleid zijn vrouw dragen over aan Klaas Spanen een huis en erf in Grave. Belast met 2 malder rogge en drie pond en het recht van de heer.

296.

1475, 18 februari
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 284)

naasting hoeve Boxtel – Mulsel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Willem Donk, Alard Spijker en Arnold Houbraken maken aanspraak op hun recht van naasting op een hoeve genaamd de Grote Hoeve in Boxtel onder Mulsel die verkocht is aan mr. Arnold van den Cluyten. Deze erkent het recht.

297.

1475, 11 mei
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nrs. 292-293)

naasting erfgoederen Mortel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Herman Ketelaar draagt zijn erkend recht van naasting op zekere erfgoederen in de Mortel over aan Sander Pieck van Batenburg. Deze zijn door Sander verworven van Jan van Kraandonk.

298.

1476, 25 januari
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nrs. 288-289)

naasting erfgoederen Mortel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan Harink zoon van wijlen Jan Harink draagt zijn erkend recht van naasting op zekere erfgoederen in de Mortel over aan Sander Pieck van Batenburg zoon van wijlen Otto die deze op 11 mei 1476 had verworven van Jan van Kraandonk zoon van Lodewijk.

299.

1476, 25 januari
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 290)

vicarie kerk Heemskerk

Decreet (?) van het Hof van Holland inzake een leen dat onder meer omvat 3 morgen en 1 ½ morgen land in het ambacht van Monster dat behoort aan de vicarie van St. Anna in de kerk van Heemskerk. Dit is verkocht door Albrecht van Raaphorst aan Jan van Assendelft

Taal: Nederlands.

Stuk is onvolledig.

300.

1476, 6 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 303)

heer Loon op Zand

Twee in het Frans gestelde oorkonden die verkeerd gescand en daardoor niet goed leesbaar zijn.

Hertog Karel van Bourgondië enz. handhaaft Dirk van Haastrecht heer van Loon op Zand in het bezit van zekere goederen in het land van Altena. Gaat over een vermeende schuld van 1500 gulden. Sprake van een vonnis van de schepenbank van Woudrichem.

301.

1476, 19 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 297)

overdracht rente Berlicum

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan van Ouden priester draagt over aan Ida dochter van wijlen Gerard de Kuiper zoon van wijlen Hendrik de Kuiper een rente van 4 pond en 10 schellingen payment uit twee stukken land in Berlicum in Beekveld.

302.

1477, 25 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 296)

overdracht huis c.a. Den Dungen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Broos Jansz. draagt over aan Margriet weduwe van Jacob Jansz. een huis, erf en hof groot 1 lopenzaad in het Vrijdom van 's-Hertogenbosch in Den Dungen.

303.

1477, 8 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 300)

overdracht rente Orthenstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Heimerik Jansz. vestigt ten behoeve van Gijsbrecht zoon van wijlen Albert Gijsbrechtsz. en lakenscheerder een rente van 10 pond payment uit een huis, erf en hof in de Orthenstraat.

304.

1477, 29 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 301)

overdracht rente Windmolenbergstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Willem Glavimans gehuwd met Dymphna dochter van Jan van Hall draagt over aan Peter zoon van wijlen Lambert Potters een rente van 2 pond payment uit een huis en erf in de Windmolenbergstraat. Jan van Hall heeft afstand gedaan van zijn recht van vruchtgebruik.

305.

1478, 7 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 299)

overdracht rente Papenhulst en Macharen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Broeder Macharius Loonman prior, Simon van Oosterhout procurator, Peter 'Lisscap' en Jan van Gerwen, allen van het predikherenklooster in 's-Hertogenbosch dragen over aan Hendrik zoon van wijlen Willem Meliszoon een rente van 1 mud rogge uit een huis, erf en hof aan de Papenhulst en uit 7 hont land in Macharen. Deze rente was aan het klooster vermaakt door Catharina dochter van wijlen Hubert 'Wijten' van Tilburg.

306.

1478, 14 februari (aangenomen Florentijnse stijl, dat is 25 maart)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 302)

St. Jacobsbroederschap 's-Hertogenbosch

Lucas bisschop van Sibenik handelend namens de paus aan aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk.

Hij geeft toestemming aan de broeders van beide seksen van de Onze Lieve Vrouwe Broederschap in de St. Jacobskapel in 's-Hertogenbosch om daar een draagbaar altaar gewijd aan Onze Lieve Vrouw te hebben. Met oorkonde van bisschop Jan van Horne van Luik van 8 november 1488 aan deze broederschap om de pauselijke bul uit te voeren.

Ten dele gescand waardoor de oorkonde van 1478 maar ten dele leesbaar is. De datumregel is niet leesbaar. In de oorkonde van de bisschop staat dat het altaar wel gebouwd maar nog niet geconsacreerd is. Op dit altaar mogen door een seculier priester van het bisdom Luik missen worden opgedragen.

307.

1478, 10 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 304)

overdracht landerijen Woensel

Schepenoorkonde Woensel.

Jan zoon van wijlen Jan Pauwels draagt over aan Gerard zoon van wijlen Art Luyken een groot aantal stukken land in Woensel. Heeft van doen met een rente van 8 mud rogge.

Taal: Nederlands.

308.

1479, 4 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 307)

uitvoering testament mr. Maarten van Someren Eindhoven

Het convent van Mariënhege bij Eindhoven verklaart ontvangen te hebben van Mr. Gerard Hoornken en Nicolaas van der Poorten kanunnik van de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch executeurs van het testament van mr. Martinus van Someren 50 Rijns gulden als aalmoes bestemd voor het klooster. Mr. Martinus wordt na de stichter de grootste begunstiger van het klooster genoemd. Het convent belooft dit terug te geven, geheel of ten dele, als er een of ander bezwaar tegen deze gift blijkt te zijn.

309.

1480, 8 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 305)

vestiging rente Berchem en Kessel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Peter van Vladeracken heer van Geffen en zijn vrouw Sofie dochter van wijlen Goossen Heym vestigen ten behoeve van Klaas zoon van wijlen Jan van der Stegen ten behoeve van diens kinderen mr. Jan en Rutger een rente van 10 gouden Rijns gulden (ad 20 stuivers) uit een kamp heiland van 10 morgen in Berchem grenzend aan de Gemene Putten en uit 10 morgen land in Kessel in de Cuijkse Hoeve.

Op de rug: 10 gulden losrente.

310.

1480, 8 januari (aangenomen is paasstijl)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 306)

status heerlijkheid Boxtel

Gedaan in Antwerpen.

Maximiliaan aartshertog enz. maakt bekend.

Hendrik van Ranst heer van Boxtel heeft hem bericht dat de ingezetenen van zijn heerlijkheid, die ligt in de meierij van 's-Hertogenbosch, altijd vrijgesteld zijn geweest van schattingen en diensten. Als zij al eens wat gegeven hebben, dan was dit een gebaar van goede wil, geen verplichting.

Verwijzing naar oorkonden van hertog Jan (III) van 6 januari 1335 en Wenceslas en Johanna van 8 december 1358. Verder naar een schepenbrief van 's-Hertogenbosch van 24 februari 1425. Dit is nog eens bevestigd in een oorkonde van hertog Philips van 12 februari 1431.

Volgt deze oorkonde (zie daar).

De oorkonde van 6 januari 1335: Hertog Jan oorkondt. Zijn bloedverwant en getrouwe (= leenman?) Willem heer van Boxtel ridder heeft bijgedragen in een algemene belasting die van doen had met een oorlog, maar hij heeft dat vrijwillig gedaan en niet omdat hij daartoe verplicht was. Het is geen 'exemplum'.

De oorkonde van Wenceslas en Johanna van 1358 wordt ook weergegeven. Dirk van Meerhem heer van Boxtel en zijn vrouw Maria vrouwe van Boxtel hebben wel bijgedragen in een 'magne tallie', maar zij waren daartoe niet verplicht.

Volgt de tekst van de oorkonde van 24 februari 1425. Boxtel is een leen van het Rijk en niet verplicht om bij te dragen in de lasten van het hertogdom Brabant. Deze oorkonde werd opgesteld toen de Brabanders Eigenbrakel belegerden. Die van Boxtel deden niet mee en aan de heer ervan werd niet gevraagd waarom niet.

Maximiliaan bepaalt nu na advies ingewonnen te hebben van de Raad van Brabant dat hij deze voorrechten bevestigt.

Zie ook 1 september 1494.

311.

1480, 23 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 473)

uitgifte in erfpacht Berlicum Beekveld

Schepenoorkonde Berlicum.

De abt van Berne Arnt van Wijk geeft in erfpacht uit aan Anthonis Gerritsz. twee stukken akkerland in Berlicum voor 6 sester rogge.

Taal: Nederlands.

Bekend van een vidimus van 20 december 1527.

Op de rug: Hendrik Hendrikszoon Spierinks.

312.

1481, 14 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 308)

overdracht huis Hinthamerstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Ida weduwe van Thomas van der Zandvoort zoon van Thomas doet afstand van haar recht van vruchtgebruik op een huis, erf en hof in de Hinthamerstraat ten gunste van haar zoon Gerard en diens zuster Liesbeth.

313.

1481, 10 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 310)

overdracht rente in het nieuwe straatje

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Aleid weduwe van Peter de Bon en poorter van Nijmegen draagt over aan Godfried zoon van wijlen Godfried van Vaarlaar een rente van 7 pond Bosch payment uit een huis en erf in het nieuwe straatje in 's-Hertogenbosch.

314.

1481, 15 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 341)

vestiging rente Haaren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan van Spaandonk zoon van wijlen Peter van Spaandonk vestigt ten behoeve van mr. Willem van den Bosch handelend namens Zeger zoon van wijlen Jan Eliaas gewantsnijder een rente

van 1 mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen erfgoederen groot 1 mudzaad in Haaren aan drie zijden omgeven door de gemeynte, verder uit een ½ bunder beemd 'op het Roet' strekkend van het water genaamd de Molenloop tot aan de Aa en uit een stuk beemd in Helvoirt in het Noordbroek strekkend van de gemeynte tot aan de waterloop.

315.

1482, 19 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 309)

overdracht huis Windmolenberg

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik Sanders, Wouter van Middegaal en Hendrik van Aven zoon van wijlen Gerard zadelmaker meesters van de broederschap van St. Jacob in de St. Jacobskapel op de Windmolenberg dragen over aan Hendrik zoon van Christiaan Klaasz. een huis, erf en hof op de Windmolenberg strekkend van de straat tot aan het water daarachter. Dit huis was door Peter van Veghel zoon van wijlen Herman van Bijsterveld in zijn testament vermaakt aan de fabriek van deze kapel. Het huis is belast met een hertogscijns en een rente van 1 pond payment.

316.

1482, 18 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 311)

vestiging rente Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik Stamelaart zoon van wijlen Jan Stamelaart de nastelmaker vestigt ten behoeve van Catharina weduwe van Jan Eertbrugge een rente van 6 pond payment uit 3 morgen land in Empel achter 'Henxthem' aan de kant van het dorp Rosmalen.

317.

1483, 3 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 99)

stichting spynde Mill

Schepenoorkonde Mill.

Jan Lambert die Moller en Beert zijn vrouw dragen over aan de armmeesters een rente van 2 ½ malder goede rogge zoals gevestigd voor schepenen van Mill op 22 februari 1438 (datum oorkonde) ten behoeve van een spynde aan de armen te houden in de kerk.

Taal: Nederlands.

318.

1483, 20 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 314)

verkoop rente op de stad 's-Hertogenbosch

Het stadsbestuur van 's-Hertogenbosch verkoopt een rente van 18 gouden Rijnsgulden (ad 20 stuivers) aan Albert zoon van wijlen Albert Ketelaar.

Zie verder 25 september 1597.

319.

1483, 30 oktober

uur van de completen

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 315)

testament Laurens Huben Vught

Notaris Hendrik Poynenborch priester bisdom Luik.

Laurens zoon van 'Helye' Huben wonend in Vught-St. Petrus maakt zijn testament. Hij is zwak van lichaam, maar gezond van geest. Zijn vrouw Catharina stemt in met dit testament.

Hij vermaakt aan:

1. de kerk van St. Lambertus in Luik 1 stoter (= 2 ½ stuiver) eens
2. de fabriek van de kerk in Vught 40 stuivers eens
3. de deservitor van deze kerk 1 stoter eens
4. de koster van deze kerk 1 blaffaard eens

Hij geeft aan de erfgenamen van vaderszijde 1 oude groot en sluit hen verder uit van de erfenis. Aan zijn erfgenamen van moederszijde alle erfgoederen die zij eerder als bruidsschat had meegekregen. Hij heeft daarvan een stuk beemd in Oirschot verkocht en vermaakt daarom aan deze erfgenamen 36 gouden Peters van 18 stuiver het stuk. Bij de verdeling deelt de dode hand met de levende (kinderen van overledenen treden in de plaats van hun ouders).

Aan Godfried zoon van Godfried Poynenborch broer van Catharina een rente van 2 ½ mud rogge die gekocht is en gaat uit goederen in Bergenshuizen. Als Godfried kinderloos overlijdt gaat dit naar de erfgenamen van Catharina.

Aan Anna Graat dochter van Adriaan een rente van 1 mud rogge te bewijzen op zijn goederen. Verder één 'scrinium' en andere huisraad die hem toegevallen zijn van zijn moeder, te aanvaarden na hun beider dood. Als Anna kinderloos overlijdt gaat dit naar haar broers en zusters. Zij mag de rente niet verkopen. Aan Agnes zijn zuster een lijfrente van 1 mud rogge door Catharina te bewijzen.

Aan Lambert zijn broer een tabbaard. Aan Adriaan Graat een tabbaard. Hij wil dat Catharina vier toortsen laat maken en die uitrekt.

Na zijn dood en die van Catharina gaan alle goederen naar Wouter Poynenborch, Dirk Bloemkens, Laurens van Nijs, en Liesbeth natuurlijke dochter van Wouter Poynenborch door hen onderling gelijkelijk te verdelen. Hij wil dat Hendrik Poynenborch zijn goederen na zijn dood mag gebruiken als hij dat graag heeft. Na diens dood gaan zij naar de genoemde legatarissen.

Plaats: het koor van de St. Petruskerk in Vught.

Getuigen: Jan Bijland, Arnoud Weyns, Wouter Vos, Maarten Vos, Hendrik Pau en Zibert van Haren.

320.

1484, 20 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 312)

verkoop rente stad 's-Hertogenbosch

De stad 's-Hertogenbosch verkoopt een rente van 15 gouden Rijns gulden (ad 20 stuivers) aan Aleid weduwe van Arnt van Reek Hendriksz.

321.

1485, 14 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 316)

uitgifte in erfpacht huis c.a. Hinthamerstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Jan Gijzels kanunnik van de St. Janskerk de volgende zaken heeft overgedragen aan Willem van Geldrop zoon van Zeger:

1. een huis, erf en hof aan de Hinthamerstraat tussen Jacob van Stiphout messenmaker en Aart die Greve smid
2. een stenen kamer met een hof en zekere put daarin naast de Hinthamerstraat tussen Aart van Hal smid thans Gielis van der Poorten alias in Den Pauw en de erfgenamen van Jan van Neynsen
3. een doorgang met de helft van een stenen muur genaamd 'stenen gevel' en een zeker deel van een kelder gelegen onder de kamer
4. het gebruiksrecht van een riool ('cloaca').

Willem belooft nu te betalen aan Jan een rente van 17 ½ Rijns gulden (ad 20 stuivers) en 3 ½ stuiver. De eerste termijn vervalt op St. Jan Baptist over twee jaar. Het goed zal staan te schoot, te loot ende te landrecht.

322.

1485, 24 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 318)

juwelen Bronkhorst

Frederik van der Egmond, heer van Buren, Ysselstein en Beusichem en van het land van Cranendonk verklaart dat hij aan de vrouw van Evert Baars in Nijmegen in bewaring heeft gegeven een 'zingweynsche heike' bestikt met parels en een lange rode fluwelen tabbaard. Die hebben zij van hem afhandig gemaakt, zo verstaat hij. Hij geeft deze voorwerpen nu aan zijn edele zuster Van Bronkhorst.

323.

1485, 10 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 319)

vestiging rente Wanroy

Schepenoorkonde Mill.

Arend zoon van Willem Esselen en zijn vrouw Yke vestigen ten behoeve van Ermgard weduwe van Goossen Babben een rente van 2 malder rogge Graafse maat uit hun huis, erf en hof in Wanroy bij de kapel.

324.

1485, z.d.

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 321)

overdracht beemd Oirschot

Schepenoorkonde Oirschot.

Aart zoon van Albrecht Staubroek draagt over aan Iwan Goyaartsz. van Dommelen een stuk beemd groot 1 bunder in Notel naast het erf van het gasthuis.

Taal: Nederlands.

325.

1486, 1 april (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 322)

rente Escharen

Schepenoorkonde Escharen.

Vestiging van een bestaande rente van 4 malder rogge uit een kamp lands in de uiterwaard aan de Maas.

Taal: Nederlands.

Zie vervolg 1541, z.d.

326.

1486, 29 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 323)

verkoop land Vrijdom

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Liesbeth dochter van wijlen Jan zoon van wijlen Jan Spijker draagt na verkoop over aan Hendrik zoon van wijlen Willem Vos een kamp lands in het Vrijdom in Kalenborg. Belast met een rente van 3 pond en $\frac{1}{4}$ stuiver aan de St. Janskerk.

327.

1486, 16 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 324)

testament Margaretha Vlijmen (uittreksel)

Rudolf van Dommelen priester van het bisdom Luik handelend in afwezigheid van Jan van Orthen kanunnik van het klooster Berne en pastoor van Vlijmen oorkondt.

Margaretha dochter van wijlen Arnold zoon van Willem maakt in aanwezigheid van het heilig Sacrament haar testament. Zij is gezond van lichaam en geest.

Zij vermaakt daarin onder andere aan de Tafel van de H. Geest van Vlijmen een rente van 3 vaten rogge uit een stuk land van 4 morgen in Vlijmen in de Slagen. De executeurs mogen andere onderpanden aanwijzen. De rest van de erfenis gaat naar haar erfgenamen.

Plaats: het woonhuis van Margaretha in Vlijmen.

Getuigen: Arnold Mys, Dirk Janszoon, Jan Janszoon en nog meer anderen.

328.

1486, 21 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 325)

overdracht huis Grave

Schepenoorkonde Grave.

Arnt van Lomme met Gerritke zijn vrouw c.a. dragen over aan Godert Volpkenszoon een huis en erf. Belast met renten van 2 pond oud geld, 1 pond payment, 6 schellingen en het recht van de heer.

Taal: Nederlands.

Zie vervolg 26 oktober 1497.

329.

1486, 3 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 326)

verkoop lijfrente stad 's-Hertogenbosch

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

De stad 's-Hertogenbosch verkoopt aan Zeger en Goyart kinderen van wijlen Jan Goyartsz. van Hedel en Ida dochter van wijlen Zeger van Breda een lijfrente van 11 Rijns gulden (ad 20 stuivers).

330.

1487, 19 maart (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 329)

verkoop huis Woensel

Schepenoorkonde Woensel.

Wouter zoon van Lambrecht Michielsz. c.a. dragen na verkoop over aan Jan zoon van Willem Stoep een erfenis met een huis erop in Woensel gelegen aan de Limbeekstraat.

331.

1487, 16 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 332)

rente Kerkstraat

Broeder Cornelis de Rijke prior en het convent van reguliere augustijner kanunniken genaamd het Rode Klooster bij Brussel in Zoniën machtigen de prior om de volgende renten te verkopen:

1. 4 pond Bosch geld uit een huis en hof op de hoek van de Kerkstraat en de Torenstraat grenzend aan het huis van Thomas de landmeter
2. 10 schellingen uit een huis en hof in de Hinthamerstraat.

Taal: Nederlands.

332.

1487, 11 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 333)

vestiging rente Maren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Marcelis zoon van Jan Willems van Gestel vestigt ten behoeve van Herman zoon van wijlen Jan Hermans een rente van 9 pond payment uit een beemd van 2 ½ morgen in Maren in de Marensse Beemden.

333.

1487, 19 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 334)

overdracht rente Mierlo

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik 'Dreycort' priester draagt over aan mr. Hendrik Pelgrom ten behoeve van de rector van het altaar van de Maagd Maria in de kerk van Helmond een rente van 1 malder uit 2 mud en 5 lopen rogge Mierlose maat uit een huis en hof in Mierlo en een groot aantal stukken land aldaar. Op dit altaar moet iedere week een mis gelezen worden voor het zielenheil van Arnold Brem en zijn vrouw Ermgard.

334.

1487, 23 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 335)

verkoop erf uit gemeynte Esch

Schepenoorkonde Esch.

Herman de Mouter en vijf andere mannen optredend als 'procureurs' namens de geburen van Esch en handelend krachtens een vergunning verleend door de koning als hertog van Brabant dragen na verkoop over aan Hendrik die Greve Martenszoon een stuk erf van 1 morgen genaamd 'dat Stoetken'. Belast met een grondcijs van 1 oude groot en 1 ½ penning te voldoen op het octaaf van St. Lambrecht. Geburen die op dit erf bomen hebben geplant mogen deze snoeien, maar als de bomen vergaan zijn, dan mogen de geburen er niet meer op planten.

335.

1487, 14 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 336)

verkoop land St. Michielsgestel

Schepenoorkonde St. Michielsgestel.

Geerlik die Rover schout van de heerlijkheid Gestel verkoopt na drie zondagse geboden een ven genaamd 'dat Colck' wegens wanbetaling van de grondcijs van 1 oude groot op St. Maarten aan het klooster Mariënhage bij Eindhoven. Het ven behoorde aan de kinderen Van der Aa. Bij de verkoop is de gewoonte gevolgd van het cijsboek van Gestel.

Taal: Nederlands.

336.

1487, 10 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 337)

aanstelling stadhouder leenhof Luik

Johan van Horne bisschop van Luik, hertog van Bouillon en graaf van Loon stelt Art 'Moenicx' zijn kamerling tot stadhouder van het leenhof van Luik. Hij mag namens de bisschop 'gichten en ontgichten', vesten en splijten.

Taal: Nederlands.

337.

1487, 8 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 44)

overdracht beemd Boxtel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Steven zoon van Peter zoon van wijlen Steven van de Leemputte draagt over aan Hendrik Gijssele een zevende deel van een beemd genaamd Meddel in Boxtel. Belast met een herencijns aan de heer van Boxtel.

Zie 8 april 1491.

338.

1488, 7 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 339)

overdracht erfdeel

Schepenoorkonde Eindhoven.

Anthonis en Servaas zoon van wijlen Jan Willemszoon van der Donk dragen over alle roerende en onroerende zaken die zij geërfd hebben van hun vader en moeder Liesbeth aan Jan hun broer en Aleid, Bate en Dingene hun zusters.

Taal: Nederlands.

339.

1488, 8 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 327)

afstand vruchtgebruik rente Deurne

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Klaas van Berkel zoon van wijlen Gerard van Berkel had aan zijn drie natuurlijke kinderen Hendrik, Goossen en Rudolf vermaakt een rente van 3 mud minus 1 vat rogge Helmondse maat uit goederen in Deurne in 'Kerschet'.

Hendrik zoon van wijlen Jan van Grootst gehuwd met Johanna dochter van wijlen Rudolf van Berkel dragen nu hun recht van vruchtgebruik op deze rente over aan Liesbeth en Jacob hun kinderen.

+

340.

1488, 8 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 328)

overdracht rente Deurne

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jacob en Liesbeth (zie boven) dragen de rente over aan Gerard van Berkel.

341.

1488, 21 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 330)

uitwinning goederen 's-Hertogenbosch en Boxtel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Mr. Arnold van der Cluyten was gericht in de goederen van Gerard van Mulsen zoon van wijlen Adriaan wegens een achterstallige rente van 12 gouden Peters (ad 18 stuiver) gevestigd voor schepenen van 's-Hertogenbosch op 1 april 1486. Arnold heeft dit overgedragen aan Hendrik Bredebaard. Sprake van een rente van 1 malder uit 3 mud rogge uit een hoeve van mr. Arnold in Boxtel.

Hendrik verkoopt de goederen gelegen in 's-Hertogenbosch en de heerlijkheid Boxtel nu aan Godfried van Elmpt.

+

342.

1488, 24 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 331)

overdracht goederen 's-Hertogenbosch en Boxtel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Martinus van Elmpt draagt over aan mr. Arnold van der Cluyten alle goederen die waren van Gerard van Mulsen zoon van wijlen Adriaan gelegen in het rechtsgebied van de stad 's-Hertogenbosch en in de heerlijkheid Boxtel in het bijzonder een rente van 1 malder uit 3 mud rogge uit de hoeve van mr. Arnold.

343.

1488, 26 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 340)

overdracht rente Boxtel

Schepenoorkonde Boxtel.

Laureyns zoon van wijlen Engbrecht van den Berselaar draagt na verkoop over aan mr. Aart van der Cluyten een rente van 4 pond ('erfponden') die hij verkregen heeft door middel van een erfpacht. De rente gaat uit een huis, hof en hofstad met de kuil in Boxtel in 'Munsel', en verder uit een heiveld en een vierde deel van een heikamp, ook in Boxtel.

Taal: Nederlands.

344.

1488, 13 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 342)

verkoop rente Woensel

Schepenoorkonde Eindhoven.

Rutger zoon van wijlen Aart Happen draagt na verkoop over aan het klooster Mariënhage een rente van 1 mud rogge uit de 'beteringhe' van een beemd genaamd d'Elsbroek in Woensel en uit de verbetering van een beemd genaamd die Hoeve Beemd en een eusel daarnaast gelegen. Dit land was uitgewonnen wegens een rente van 1 mud rogge voor schepenen van Eindhoven.

Taal: Nederlands.

345.

1489, 18 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 344)

overdracht land Blaarthem

Schepenoorkonde Gestel.

Hendrik Jacobsz. van der Heiden draagt over aan Liesbeth weduwe van Hendrik Bacx een stuk groes in de parochie van St. Lambertus in Blaarthem 'in die Wasvoert'.

Taal: Nederlands.

Op de rug: over het beemden gekocht van Hein Coppens in Gestel.

346.

1489, 3 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 345)

arbitrage geschil Mariënhage en particulier

Schepenoorkonde Eindhoven.

Het klooster Mariënhage en Gooswijn zoon van Dierik Vissers leggen hun geschillen voor aan vier scheidslieden, twee vanwege het klooster en twee vanwege Gooswijn. Deze doen uitspraak. Partijen zullen voortaan met elkaar in vrede leven. De aard van de geschillen wordt niet aangeduid.

Taal: Nederlands.

347.

1491, 5 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 347)

proces baronie van Heeze

Maximiliaan Rooms-koning en Philips aartshertog van Oostenrijk maken bekend dat Jan van Horne en Hendrik van Ranst ridders zich tot hen hebben gewend inzake een procedure die hangt voor de Raad van Brabant aangaande de heerlijkheden van Geldrop, Heeze en Leende. Jan en Hendrik, in het bijzonder Jan, zouden geen gevolg gegeven hebben aan een mandement van de Raad. De zaak is aangekaart door Aart van Horne heer van Gaasbeek en Dierik Borreman. Aart houdt alle goederen nagelaten door Philips van Horne, vader van Aart en Jan voor zich alleen en wil geen uitkering geven aan Jan.

Maximiliaan geeft order de procedure stil te leggen (abolitie). De eis van de procureur die nu ter tafel ligt is niet meer aan de orde. Partij Aart en Dierik mogen nog wel procederen voor de Raad.

Op de rug: een groot aantal nummers.

348.

1491, 8 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 344)

overdracht beemd Boxtel

Schepenoorkonde Boxtel.

Jan zoon van wijlen Lambert zoon van wijlen Augustinus Goossenszoon draagt over aan Hendrik Gijsselen een stukje van een beemd genaamd Meddel in Boxtel.

349.

1491, 8 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 344)

naasting beemd Boxtel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan Dirksz. priester maakt aanspraak op zijn recht van naasting op een beemd in 'Middel' die vandaag is verkocht voor schepenen van 's-Hertogenbosch.

350.

1491, 21 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 350)

machtiging beheer huis Grave

Schepenoorkonde Grave.

Godert Volpsz. machtigt heer Derik Luw zijn neef en heer Goossen Schoonjansz. beide priester om zijn huis in de Hoofsestraat in Grave te verkopen, te verhuren, te verbouwen en er alles mee te doen wat hen belieft. De rente van 11 malder rogge aan Derik van den Cluyten mag door hen worden gelost.

Taal: Nederlands.

Gevidimeerd door schepenen van Grave op 9 oktober 1497.

351.

1491, 27 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 351)

erfdeling geslacht Oem van Bokhoven

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Willem en Klaas van Bokhoven broers en kinderen van wijlen Klaas Oem van Bokhoven en wijlen jonkvrouwe Petronella dochter van wijlen Willem die Rover en Wouter van 'Baex' zoon van wijlen Hendrik van 'Baex' gehuwd met jonkvrouwe Cornelia dochter van Klaas en Petronella verdelen de erfenis van hun ouders.

Aan Willem van Bokhoven komen toe:

1. het huis de Moriaan in 's-Hertogenbosch naast de Markt met alle aanliggende voor-, zij- en achterhuizen en de erbij horende renten
2. een rente van 92 oude schilden uit de heerlijkheid Boxtel. Daaruit gaan de volgende renten: 24 Rijns gulden aan Everard van Berk rector van een altaar in de kerk van Oisterwijk, 19 ½ Rijns gulden aan het clarissenklooster in 's-Hertogenbosch, 3 ½ Rijns gulden aan dit klooster, een lijfrente van 9 Rijns gulden aan Liesbeth van Bokhoven geprofeste non in dit klooster, een rente van 15 Rijns gulden aan Peter Colen, een rente van 18 Rijns gulden aan Mathias van der Donk priester. een rente van 19 ½ Rijns gulden aan Maria van der Aa weduwe van Herman Coenen, een rente van 9 Rijns gulden aan Godfried Pottey, een rente van 9 Rijns gulden aan Johan Jacobsz. van Helmond.

Aan Klaas van Bokhoven wordt toebedeeld:

1. een rente van 10 ½ mud rogge uit een hoeve op Runtsvoort in Udenhout
2. een rente van 4 mud rogge uit de heerlijkheid Heeze en Leende

3. een rente van 2 mud rogge uit onderpanden in Rixtel
4. een schaar weiderecht op de Donk buiten de Koepoort

Aan Wouter van Baex

1. een rente van 24 oude schilden uit zekere erfgoederen in Rosmalen
2. een rente van 3 Rijngulden en 7 1.2 stuiver uit een huis en erf voorbij de Visbrug
3. een rente van 4 pond payment uit het huis De Sleutel aan de Vismarkt

Willem betaalt aan Klaas zijn broer een rente van 5 Rijngulden (ad 20 str.) en aan Wouter Baex een rente van 4 ½ Rijngulden. Willem mag deze renten binnen twee jaar aflossen met de penning 16.

Op de rug: Willem van Bokhoven.

352.

1491, 15 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 252)

belening Berkel en Tilburg

Willem van Os Willemsz. en Aart van Weilhuizen leenmannen van de hertog maken bekend dat Dirk die Borchgreve zoon van wijlen Ricoud die Borchgreve zoon van wijlen Dirk die Borchgreve overdraagt aan Dirk die Borchgreve zoon van wijlen Dirk die Borchgreve zijn oom de volgende leengoederen:

1. huis, hof, hofstad en een beemd van 6 bunder gelegen in vier stukken in Berkel.
2. 4 bunder en 2 bunder in Tilburg.
3. een stenen huisje met zijn grond met woonhuis, schuur, schaapsstal, boomgaard. moeshof en de plaats die binnen de buitenste 'grave' ligt groot 6 lopenzaad; dit werd door Margriet Houtappels weduwe van Dirk die Borchgreve in leen gehouden van de commandeur van Gemert en moet bij het verhef een heergewade betalen van 5 Rijngulden.

353.

1491, 31 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 353 en 354)

overdracht rente Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Godfried en Arnoldus kinderen van wijlen Jan de Molnere alias de gareelmaker dragen over aan Gooswinis van den Hezeakker een rente van 2 pond payment uit een kamp lands van 3 morgen in Empel in de Korte Beemden.

In tweevoud aanwezig.

354.

1492, 20 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 348)

overdracht rente Hinthamerstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Wouter van Brede zoon van wijlen Jacob en Hille draagt over aan Jan Dagens een rente van 20 schellingen (de oude groot gerekend voor 16 penningen) uit ene huis en erf in de Hinthamerstraat. Belast met een rente van 20 schellingen payment.

355.

1492, 3 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 349)

proces klooster Helmond

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Mr. Klaas Kuyst belooft aan Marcelis van Eckart kramer dat hij de 'attemptaet' gedaan door de priorin van het klooster bij Helmond af zal doen. Marcelis moet verschijnen voor de officiaal van het hof van Luik in Leuven. De zaak kan dienen in reformatie voor de Raad van Brabant.

Taal: Nederlands.

356.

1492, 7 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 359)

verkoop rente Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik Stamelart zoon van wijlen Jan draagt na verkoop over aan Gooswinus van den Hezeakker een rente van 4 pond payment uit 3 morgen land in Empel in de Korte Beemden.

357.

1493, 18 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 355)

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Cornelis zoon van wijlen Willem die Kanter vestigt ten behoeve van Godfried van Lankveld Lonissen een rente van 1 mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land in Udenhout. Op 22 juli 1598 wordt dit overgedragen aan Peter Janssen van Tilburg.

358.

1493, 22 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 356)

afspraken renten Rosmalen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Godfried die Ridder zoon van wijlen Gielis zoon van wijlen Hendrik en zijn vrouw Johanna dochter van wijlen Everard Jansz. beloven aan Aart zoon van wijlen Willem Heimans binnen twee jaar afstand te doen van hun aanspraken op renten van 4 en 3 pond en 5 morgen land in het Vrijdom en in Rosmalen.

359.

1493, 1 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 357)

vestiging rente Erp

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Wouter van Beek zoon van wijlen Gooswinus van Beek vestigt ten behoeve van Gerard natuurlijke zoon van wijlen Gerard van der Schuren een rente van 4 pond payment uit een huis, erf, hof en aangelegen erfgoederen in Erp in 'den Scilt'.

360.

1493, 1 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 358)

oprichting rosmolen Heilig Kruispoort

Het stadsbestuur verklaart aan Arnt zoon van Peter Stevens van den Amervoort de molenaar in gebruik te geven een erf dat de stad toebehoort en dat is gelegen aan de oostzijde van de Heilig Kruispoort beneden de stroom van de stad aldaar. Dit erf is lang 131 voet en breed aan de voorzijde 33 en aan de achterzijde 39 voeten. Dit erf wordt al lang niet gebruikt. Arnt mag dit erf bebouwen behoudens het recht van de stad op de stroom en aan de kant van de Pikkepoort het recht van de stad en anderen op een weg. Voorwaarde is dat Arnt op dit erf een rosmolen zal bouwen ten gerieve van de inwoners van de stad. en deze op zijn kosten zal onderhouden. De stad belooft hier niet op terug te komen.

Geen vermelding van een hertogscijns of een rente die aan de stad moet worden betaald.

361.

1493, 28 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 361)

overeenkomst burens Koepoortstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jacob zoon van Wouter Dirksz. en Willem van Stralen alias van Asselt timmerman zijn het volgende overeengekomen.

De dwarsmuur aan de Koepoortstraat grenzend aan de achterzijde aan de oliemolen blijft gemeenschappelijk bezit, ieder voor de helft. Partijen mogen daarin en daaraan bouwen en verankeren. Als de muur in verval raakt en opnieuw opgetrokken moet worden betaalt iedere partij de helft van de kosten.

Taal: Nederlands.

Op de rug: onder andere oliemolen.

362.

1493, 18 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 362)

verkoop land Maren

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Arnold, Reinier, Ida en Gooswina kinderen van wijlen Gooswinus Reiniersz. dragen na verkoop over aan Gooswinus Hak een kamp van 2 morgen in Maren in de Marensse Beemden tussen het erfgoed van de rector van het altaar van St. Joris in de kerk van Alem en het erfgoed van de fabriek van de kerk (niet kerken) van Maren en Kessel, strekkend van het

erfgoed van Jan Schilder tot aan de gemene steeg. Belast met de onderhoudsplicht van zegedijken, sluizen, sloten weteringen.

363.

1493, 8 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 364)

testament Liesbeth van der Tangerijt

Notaris Jan 'Pavonis' priester van het bisdom Kamerijk.

Godfried Vestart priester en kapelaan en beneficiaat van de St. Janskerk verschijnt voor hem en verklaart dat Liesbeth dochter van wijlen Rutger van der Tangerijt en weduwe van Jan van Os poorter van 's-Hertogenbosch op 3 december 1466 haar testament heeft gemaakt ten overstaan van notaris Godfried Hels. Zij heeft daarin onder andere drie wekelijkse missen gesticht, welke stichting van kracht zou worden na overlijden van Godfried Vestart. Op maandag een Requiemis, op woensdag een Mariamis en op vrijdag een mis voor het heilig Kruis. Deze missen moeten ondergebracht worden bij een bestaand altaar in de St. Janskerk of bij een nog op te richten altaar. Deze drie missen moeten opgedragen worden door heer Godfried [dit is mij niet helemaal duidelijk] op een door hem gekozen plaats.

De dotatie van deze missen bestaat uit de volgende renten:

1. 5 ½ mud rogge uit het goed Te Meynsel in Nistelrode
2. 12 pond payment uit een huis en erf bij de Lieve Vrouwenpoort
3. 6 sester rogge uit de hoeve Klokberg in St. Michielsgestel

De rector van deze missen moet drie waskaarsen ieder van een halve pond nieuwe was laten branden op haar graf tijdens het vigilie. Nog meer bepalingen zoals deze zijn beschreven in het testament.

Met toestemming van deken en kapittel heeft Godfried op zijn kosten een altaar laten bouwen in de St. Janskerk ter ere van St. Jan de Evangelist, St. Jozef de voeder van Jezus en Ursula met de elfduizend maagden. Hij heeft dit laten consacreran. De schreinwerkers hebben toegezegd te zorgen voor licht en waskaarsen.

Hij sticht op dit altaar nog twee wekelijkse missen, een op zondag onder de hoogmis ene en op zaterdag. De dotatie daarvan bestaat uit een rente van 3 mud rogge uit drie hofsteden met hof en een stuk land en houtwas met 2 mudzaad aangelegen land in Heesch op Runen. Voor de zaterdagse mis draagt hij over een rente van 1 mud rogge uit huis, erf, hof en aangelegen erfgoederen groot 6 mudzaad in Erp in Hovelsberg en nog andere onderpanden. Verder nog een rente van 1 mud rogge uit een huis c.a. groot 9 lopenzaad in Erp en een rente van 2 pond payment uit een huis c.a. in St. Oedenrode en een rente van 8 pond uit land in Rosmalen.

Deze goederen draagt Godfried over. De rector van het altaar moet op de feestdagen van St. Jozef en Ursula een eerste en een tweede vesper houden met stevig klokgelui en orgelspel en alle plechtigheden die daar gebruikelijk zijn ('cum discantu pulsatione notabili ac in organis ceterisque ceremoniis'). Jaarlijks moeten drie waskaarsen op zijn graf gebrand worden tijdens de vespers en de missen. De wasmeester van het altaar van de schreinwerkers krijgt voor al zijn werk rond deze diensten een rente van 10 schellingen payment. Deken en kapittel krijgen voor hun toezichthoudende werk een rente van 1 pond uit de 8 pond payment voornoemd. Voor het geval dat het kapittel geen zangers

('discantores') heeft, dan mag de rector de zangers van het kapittel gebruiken. Als de diensten door de rector niet worden uitgevoerd zoals hier is bepaald dan betaalt hij aan het kapittel een boete van 6 pond payment en 1 oude Franse koningsgroot voor elke keer dat hij nalatig is geweest.

Godfried beweert een goed en uitstekend boek te hebben dat gewoonlijk 'missale' wordt genoemd en een kostbare kelk. Deze geeft hij aan dit beneficium om te gebruiken. De rector moet garant staan tegenover deken en kapittel en de meesters van de schrijnwerkers dat hij er goed voor zal zorgen. Om deze voorwerpen in te bewaren wil hij dat er een kist van goed hout genaamd wagenschot wordt aangeschaft. Deze komt naast het altaar te staan.

Godfried beweert dat Adriaan van Lummel, die nog gezond en wel is, in zijn testament nog een wekelijkse mis gesticht heeft en wel iedere donderdag ter ere van het heilig Sacrament. Deze mis is in dit testament gedoteerd met renten ter waarde van 15 pond voornoemde munt. Het recht om de eerste rector aan de aartsdiaken ter benoeming voor te dragen behoudt hij zich voor, na zijn dood draagt het kapittel een nieuwe rector ter benoeming voor. Hij herroept een eerder voor notaris Jan Amelrici opgestelde stichting om hem daartoe moverende redenen.

Plaats: het woonhuis van de notaris op de Papenhulst naast het St. Janskerkhof

Getuigen: Hendrik Matheusz. van Someren priester, kapelaan en beneficium in de St. Janskerk, Jan Kerreman, Boudewijn Wouterszoon, Staas zoon van Lambert Potterszoon, Gerlach zoon van Jan Rover, Hendrik Jan Cranenzoon en Wouter Boudenzoon burgers van 's-Hertogenbosch

364.

1493, 9 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 363)

vestiging rente Helvoirt

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jacob zoon van wijlen Gielis Leurs vestigt ten behoeve van Jan zoon van Paul Rover Coenzoon een rente van 1 ½ mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 18 lopenzaad in Helvoirt aan de Achterstraat.

Met een oorkonde die voor de tweede maal later is uitgevaardigd.

365.

1493, 7 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 366)

overdracht land Zesgehuchten

Schepenoorkonde Heeze en Leende c.a.

Hendrik Goyaartszoon Verschuren draagt over aan broeder Jan zoon van Jan Gerrits priester en procurator van het klooster Mariënhage een akker van 1 vatzaad grenzend aan erven van Mariënhage en de Tafel van de H. Geest van 's-Hertogenbosch.

366.

1494, 6 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 360)

verkoop rente Helvoirt

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Jan zoon van Paul Rover Coenzoon draagt na verkoop over aan Paulus Rover zoon van wijlen Rudolf Coenen een rente van 1 ½ mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 18 lopenzaad in Helvoirt aan de Achterstraat.

367.

1494, 1 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 371)

status heerlijkheid Boxtel

Gedaan in Tervuren.

Maximiliaan en Philips oorkonden. Zelfde inhoud als 8 januari 1480. De heerlijkheid Boxtel is vrij van lasten en diensten. Met insertie van de oudere oorkonden in 1480 vermeld.

Zij doen dit op verzoek van Hendrik van Ranst heer van Boxtel en hoogschout van stad en meierij van 's-Hertogenbosch.

368.

1494, 10 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 372)

verkoop land Zesgehuchten

Schepenoorkonde Heeze en Leende c.a.

Jan zoon van wijlen Jan zoon van Jan Dirks van Gijzenroy draagt na verkoop over aan het klooster Mariënhage een huis, erf, hof en schuur in de parochie Geldrop in 'Meel'. Hij heeft dit geërfd van zijn vader. Belast met een rente van 2 mud rogge, een lijfrente van 1 malder rogge en een cijns van 8 ½ stuiver die men betaalt in Heeze. Hij draagt ook over een schepenoorkonde van Heeze c.a. betreffende een stuk beemd in de heerlijkheid Heeze.

Taal: Nederlands.

Zie voor schikking 18 februari 1507.

369.

1494, 28 september

tussen het tiende en elfde uur vóór de middag

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 365)

testament Geertrui Snoecx

St. Antoniuskapel 's-Hertogenbosch

stichting missen

bierbrouwerij

Notaris Victor van der Molen clericus Luik.

Geertrui dochter van wijlen Dirk Snoecx en weduwe van Hendrik die Lange alias In den Anker maakt haar testament. Zij ligt ziek op bed, maar is nog bij zinnen.

Zij vermaakt de volgende legaten (de Rijnsgulden steeds ad 20 stuivers)

1. aan de St. Lambertuskerk in Luik 10 stuivers eens
2. aan de St. Janskerk 10 stuivers eens
3. aan de minderbroeders 6 Rijnsgulden (ad 20 stuiver) eens

4. aan Onze Lieve Vrouw in de St. Janskerk 36 Peters (ad 18 stuivers) eens
5. aan de oude Maria in deze kerk 1 Rijns gulden (ad 20 stuivers) eens
6. aan de drie maagden te weten Catharina, Barbara en Agatha ieder 10 stuivers eens
7. aan de predikheren 9 Peters (als voor) eens
8. aan ieder van de altaren in de kapel van St. Jacob op de Windmolenberg voor rekwisieten 1 Rijns gulden eens
9. aan het kartuizerklooster in Vught 12 ½ Peters eens
10. aan de nieuwe kapel van St. Anthonius op het Hinthamereinde 10 Rijns gulden eens
11. aan dezelfde kapel 2 'mappas' van de langste die zij heeft en haar drie beste zitkussens 'metten scilden'
12. aan deken en kapittel van de St. Janskerk een rente van 2 uit 4 pond uit zekere erfgoederen in Rosmalen op die Sporkt
13. aan de kapelaans en beneficiaten in deze kerk een rente van 1 uit dezelfde 4 pond;
12. en 13. onder de last van haar jaargetijde
14. aan de drie kapelaans die in de St. Janskerk de zielzorg doen een rente van 1 pond uit deze 4 pond op voorwaarde dat zij haar naam inschrijven in hun memorieboek en dat zij iedere zondag na de preek vanaf de ambo voor haar ziel laten bidden
15. aan het blok van het Hinthamereinde een rente van 4 pond payment uit haar twee huizen bij de Zwengelbrug op de hoek van de straat naar Baseldonk en uit haar andere erfgoederen; de executeurs mogen dit aflossen met 7 Peters (ad 19 stuivers) per pond
16. aan de acht andere blokken ieder een rente van 2 pond payment, ook losbaar met 7 Peters als voor
17. aan de Tafel van de H. Geest een rente van 3 pond uit deze twee huizen
18. aan de arme zieken in het gasthuis bij de Gevangenpoort een rente van 3 pond uit deze twee huizen, ook losbaar met 7 Peters
19. aan de Arme Fraters in de Hinthamerstraat een rente van 2 pond uit deze twee huizen, eveneens losbaar met 7 Peters
20. aan de arme gevangenen in de Gevangenpoort ('die daer in der ghyolen liggen') een rente van 1 pond uit deze twee huizen.
21. zij wil dat er in de nieuwe St. Anthoniuskapel twee wekelijkse missen worden opgedragen voor de zielen van haarzelf en haar ouders; zij bestemt daarvoor renten ter waarde van 24 pond en erfgoederen en wel een rente van 7 pond uit een huis c.a. in Maren, de helft van een rente van 13 pond payment uit zekere erfgoederen op de Markt in 's-Hertogenbosch, en een rente van 6 pond payment uit onderpanden in Geffen. De executeurs moeten na haar dood een rente van 4 ½ pond payment kopen. De helft van 3 morgen land met de helft van een hooisteeg in het Vrijdom aan de nieuwe dijk. De deken en meesters van het St. Antoniusgilde in de nieuwe St. Antoniuskapel regelen deze missen. De missen moeten opgedragen worden door een priester die eerzaam leeft en daarvoor krijgt hij jaarlijks tenminste 11 pond payment. Wat er overblijft van de 24 pond en de opbrengst van het land moeten zij besteden

aan ornamenten en andere noodzakelijke dingen. In geval Gerard natuurlijke zoon van Dirk Snoecx priester wordt, dan moet hij tot deze missen worden toegelaten. De meesters van het gilde mogen het land niet verkopen

Ze wil dat op haar uitvaart 24 waskaarsen van ieder een pond was branden. De executeurs moeten deze kaarsen aan vrome doelen en personen uitreiken.

Zij vermaakt verder

1. aan Joost zoon van Hendrik Cuylen 3 Rijns gulden eens
2. aan Catharina van den Slijk en Herbert zoon van Aart Sbrouwers ieder 20 stuivers eens
3. aan Heilwych dochter van Willem dochter van Willem Pauwelszoon haar peetmoeder 6 Rijns gulden eens
4. aan Cornelis Bruistenszoon haar peetvader 3 Rijns gulden eens
5. aan Heilwych dochter van Dirk Leppens haar peetmoeder 3 Rijns gulden
6. aan Liesbeth Snoecx 10 stuivers
7. aan Paul Snoecx haar beste tabbaard die gevoerd is
8. aan Heilwych Snoecx haar slechtste falie
9. aan Johanna de dienstmeid van Peter Sniijders 2 Rijns gulden
10. aan Johanna de vrouw van wijlen Gooswinus Peterens 25 Peters
11. aan de vier vrouwengasthuizen, te weten een naast de St. Antoniuskapel, een in de Windmolenbergstraat, een in de St. Jacobstraat en een achter het huis van Lambert 'Noet' ieder 1 Peter
12. aan Jan zoon van Paul Snoecx het bed waarop zij nu slaapt en nog twee bedden op de bovenkamer, verder twee koperen potten, vier zitkussens getekend 'cum lucro' en vier zitkussens 'met witten loessen'
13. aan Liesbeth haar dienstmaagd 12 Peters (ad 18 stuiver) om daarmee een kamer te kopen op het Groot Begijnhof; zij krijgt ook het bed waarin zij nu slaapt met twee paar linnen lakens en een serge en twee oorkussens en een stuk lakens genaamd 'een been gestrypts lakens', twee koperen potten, een dagelijkse ketel, twee potten ieder een kwart bevattend, een tinnen 'mengeline', twee ruime tinnen schotels, drie kleine tinnen schotels genaamd 'wermoes komkens', een kleine 'tridsorum (driervoet?) met een tafeltje, drie stoelen, twee zitkussens met rode 'loessen', haar beste falie met haar beste toog en een zwart hemd; en ook nog aan Liesbeth een kist die staat bij de deur; zij krijgt ook een lijfrente van 1 mud rogge door haar executeurs te regelen
14. aan Jutte nicht van wijlen haar man zes zitkussens getekend 'cum capitibus
<onleesbaar>

Na haar dood moeten er 24 maandstonden worden gelezen nader te regelen door haar executeurs. Per maandstond wordt 1 Rijns gulden uitbetaald.

Aan Jan Snoecx als lijftocht en aan zijn kinderen uit zijn eerste en tweede huwelijk en aan de kinderen die nog verwekt worden vermaakt zij een groot aantal renten. Jan mag deze renten niet vervreemden. De kinderen delen hoofdgewijs. Het gaat om de volgende renten:

8 pond payment uit de grond van de nieuwe St. Antoniuskapel die zij heeft verworven van de meesters van het St. Antoniusgilde, 2 mud rogge uit onderpanden in Rosmalen buiten het hek (slagboom) in Hintham, 1 mud rogge uit onderpanden in Nuland, 1 mud rogge uit onderpanden in Nuland in Molengrave, 7 sester rogge uit onderpanden in Nuland in Wilshuizen, en 1 mud rogge uit onderpanden in St. Oedenrode aan 't Zand. Totaal dus 5 mud en 7 sester rogge.

Aan Gerard haar neef en natuurlijke zoon van Dirk Snoeck een rente van 2 mud rogge uit onderpanden in stad en meierij van 's-Hertogenbosch. Aan hem ook haar bovenkamer met vier oorkussens en vier zitkussens getekend met 'lucro' en een 'tridsorum' staande op deze bovenkamer met alle zaken die daar bij horen, een baan lakens van 30 el, twee pellen tafellakens, twee 'mappas', een 'scrinium', een zetel ('sedile') op de bovenkamer, en een 'lecticam' (?) aldaar staande, twee koperen potten, twee kandelaars 'met twee pippen' ieder.

Zij wil dat de executeurs terstond na haar dood de grote brouwketel verkopen met alle toebehoren die bij het brouwen horen in Berlicum. Alle huisraad en gebruiksvoorwerpen moeten na haar dood worden verkocht, de opbrengst moet worden belegd in renten die bestemd zijn voor Jan Snoeck als lijftocht en zijn kinderen ten erfrecht.

executeurs

Peter van Milheze en Marcelis van den Heuvel. Zij zijn aanwezig en stemmen daarmee in. Voor hun werk vermaakt zij aan hen 1 pond Vlaamse groten. Zij moeten de twee huizen voornoemd en alle andere zaken voor zover niet aan anderen vermaakt verkopen. Van de opbrengst betalen zij de begrafenis en alle schulden. Wat er overblijft gaat naar de armen en vrome doelen. Als er onduidelijkheid is moeten de executeurs dit gewetensvol oplossen. Erfgenamen en legatarissen die zich in of buiten rechte verzetten krijgen een oude groot en verder niets.

Plaats: het woonhuis van Geertrui op het Hinthamereinde.

Getuigen: Wouter zoon van Gerard Melis alias In den Wildman brouwer en Wouter Koks poorters van 's-Hertogenbosch.

370.

1494, 21 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 373)

vestiging renten Boxtel

Schepenoorkonde Boxtel.

Roelof zoon van Ariaan Roelofs belooft aan mr. Arnt van der Cluyten de volgende renten te betalen:

1. aan de Tafel van de H. Geest in Boxtel 4 lopen rogge
2. het kapittel van St. Oedenrode 2 ½ lopen gerst
3. de clarissen in 's-Hertogenbosch 5 lopen gerst

Taal: Nederlands.

Op de rug: mr. Art van den Cluyten.

371.

1495, 2 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 367)

uitgifte in erfpacht huis Den Anker Hinthamereinde

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Peter van Milheze en Marcellius van den Heuvel executeurs van het testament van Geertrui weduwe van Hendrik die Lange van 28 september 1494 geven in erfpacht aan Peter Bardeyn van Os een huis en erf en een achterhuis op het Hinthamereind genaamd Den Anker voor de erop rustende lasten en voor de renten die Geertrui in haar testament had bepaald. Deze renten zijn alle aflosbaar zoals in het testament is aangegeven.

Het huis is belast met de hertogscijs en een rente van 15 schellingen aan de Leprozerie in Hintham. De renten die nu verder op het huis gevestigd worden staan in dit testament vermeld onder de nummers 15-20. Verder rusten op dit huis de lijfrente van 1 mud rogge voor Liesbeth de dienstbode en 4 pond en 10 schellingen bestemd voor de twee missen in de St. Antoniuskapel (zie testament).

Op de rug: Petrus Bardeyn.

372.

1495, 2 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 368)

Peter Bardeyn (zie vorige oorkonde) en Koenraad de Kuiper zoon van wijlen Dirk Stevens bezitters ieder voor een deel van het huis en erf en achterhuis genaamd Den Anker op het Hinthamereind op de hoek van de Baseldonksestraat maken afspraken over afvoer van het hemelwater, goten, en toekomstige bouwwerkzaamheden.

Op de rug: Petrus Bardeyn.

373.

1495, 19 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 369)

overdracht rente Zadelmakersstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Hendrik van Stakenborch draagt over aan Mathys zoon van wijlen Jan van Vladeracken een rente van 5 pond en 10 schellingen payment uit twee derde deel van een huis en erf in de Zadelmakersstraat

374.

1495, 19 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 370)

rente St. Janskerk

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Hendrik van Uden kerkmeester van de St. Janskerk een rente van 25 pond payment uit alle goederen van wijlen Aleid en Tilman van Engelen poorters van 's-Hertogenbosch had overgedragen aan Franco van Langel. Deze rente was gevestigd in hun testament en bestemd voor de nieuwe Maria in deze kerk.

Franco draagt de rente met de achterstallen nu weer over aan Hendrik ten behoeve van de fabriek van de St. Janskerk.

375.

1496, 10 februari (datering volgens regist, datum zit onder de vouw)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 374)

overdracht rente Helvoirt

Schepenoorkonde Helvoirt.

Wouter zoon van wijlen Hendrik van den Staak draagt over aan Jan zoon van wijlen Klaas Berkelman en Wouter zoon van Klaas van den Staak een rente van ½ mud rogge uit huis, erf en hof en 1 lopenzaad land in Helvoirt grenzend aan het erf van de Tafel van de H. Geest van 's-Hertogenbosch.

Taal: Nederlands.

376.

1497, 9 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 375)

vidimus

Vidimus afgegeven door schepenen van Grave van de oorkonde van 21 mei 1491.

377.

1497, 26 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 377)

overdracht huis Grave

Schepenoorkonde Grave.

Goossen Jansz, priester draagt over aan Jan 'Ducroencx' Jacobszoon een huis en erf in Grave grenzend aan het huis en erf van Jan van Olmen priester en het erf van Simon van den Broek priester. Belast met dezelfde renten als vermeld in de oorkonde van 21 oktober 1486.

Taal: Nederlands.

378.

1497, 10 november 1497

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 376)

vestiging rente Sambeek

Schepenoorkonde Sambeek.

<onleesbaar> en zijn vrouw Liesbeth vestigen ten behoeve van Jan van der Hagen (ook: Verhagen) en Margriet zijn vrouw een rente van 3 malder evene (= haver) uit 2 morgen weide in het Beekbroek. Bij wanbetaling mag er gepand worden zoals men gewoon is dat te doen bij de heer van het land.

Taal: Nederlands.

379.

1498, 23 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 381)

altaar kapel Gevangenpoort

Jan van Horne bisschop van Luik geeft aan de rectoren van het altaar van St. Anna in de kapel in de Gevangenpoort verlot, daartoe gemachtigd door de pauselijke stoel, om er op een steenen draagbaar altaar missen te laten lezen. Het altaar van deze kapel is wel gebouwd, maar nog niet geconsacreerd.

Met een eraan vastgehechte oorkonde van 9 januari 1497 over hetzelfde onderwerp. Deze is niet volledig gescand.

380.

1498, 22 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 382)

getuigenverklaring huis Grave

Schepenoorkonde Grave.

Roelof 'Getagen', Jacob Spaen Klaaszoon en Geertrui dochter van Albert Gruyters verklaren dat zij geweest zijn op de Pinkstermarkt in Antwerpen van 1497. Godert Volpaartz. heeft toen opdracht gegeven aan Andries van Erkel koopman in linnen doeken wonend in 's-Hertogenbosch dat hij zou verkopen een huis en erf in Grave aan Andries 'Ducroencx' die met Godert 'daer aff te woirden was geweest' of aan iemand anders die hem als godspenning 25 gouden Rijnsgulden meer zou geven dan hij voor dat huis had betaald. Hierna is Andries met Yke zijn vrouw verschenen. Zij verklaarden dat zij dat huis op dinsdag voor Bartholomeus hadden verkocht aan Jan Ducroecx voor de som waarvoor Godert dit had gekocht met de 25 gouden Rijnsgulden.

Daarna heeft Andries Derik Luwe en Goossen Jansz. priesters gemachtigd Ducroecx in dit huis te vesten. Derik en Goossen verklaren vervolgens tevreden te zijn over de verkoop.

381.

1498, 13 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 380)

verkoop huis Grave

Schepenoorkonde Grave.

Vidimus van een 'cedel' over de verkoop van het huis waarin wijlen Johan van Craneveld placht te wonen. Het stuk geeft de verkoping weer.

Taal: Nederlands.

382.

1500, 6 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 410)

verlot gebruik wijwater kapel Zeldenzate

Gedaan Rome in de St. Pieter.

Julianus bisschop van Ostia handelend namens paus Alexander geeft op verzoek verlot aan Mechteld 'Toelincx' weduwe van Johan 'Keymp' en vrouwe van het kasteel Zeldenzate om in de kapel van haar kasteel op zon- en feestdagen door een geschikte seculiere of reguliere priester het volk te doen zegenen en besprenkelen met gewijd water. Zij twijfelde of dit wel mocht zonder pauselijke vergunning.

383.

1500, 6 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 411)

verlof diensten kapel Zeldenzate

Julianus (als nr. 382) handelend namens paus Alexander geeft verlof aan Mechteld (als nr. 382) om op een draagbaar altaar in haar kapel in het kasteel Zeldenzate missen en andere diensten te doen verrichten door een geschikte seculiere of reguliere priester. De provinciale of diocesane statuten staan dat alleen toe met verlof van de heilige Stoel.

384.

1500, 4 februari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 384)

overdracht rente Waalre

Schepenoorkonde Waalre en Valkenswaard.

'Hoghaert Plochmans' draagt over aan mr. Jan van Halen priester ten behoeve van het convent van Mariënhage een rente van 1 mud rogge uit een beemd genaamd 'die Rijt' in Waalre grenzend aan de Molenstraat en een andere beemd.

385.

1500, 22 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 385)

overdracht rente goed Ten Velde St. Oedenrode

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Arnoldus van Enode zoon van wijlen Jan van Houweningen als man van Heilwych dochter van wijlen Wouter van Os gewantsnijder heeft verkocht aan Wouter zoon van wijlen Wouter van Os gewantsnijder een rente van 60 pond [sic, de munt genaamd gouden kruiskens mottoen gerekend voor 26 groten het stuk en gevestigd op het goed Ten Velde in St. Oedenrode. Dit goed was van wijlen Beertken van den Velde en daarna van Emond die Rover zoon van wijlen Jan van der Hellen ('de Hellu'). De rente moest in 's-Hertogenbosch betaald worden. Deze rente wordt al tijden lang betaald met 36 gouden Wilhelmusschilden (ad 21 stuivers het stuk). Daarvan zijn 31 Wilhelmusschilden vererfd op mr. Jan Sampson als weduwnaar van Hillegond dochter van wijlen Jacob Loyer als lijftocht en aan hun kinderen Jan, Jacob en Klaas ten erfrecht. Mr. Jan heeft zijn rechten op 16 Wilhelmusschilden overgedragen aan zijn drie kinderen.

De kinderen dragen dit deel nu over aan Jan Heym.

Op de rug: Jan Heym.

386.

1501, 11 februari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 481)

erfdeling Aalst

Schepenoorkonde Aalst.

Jan zoon van wijlen meester Jan c.s. delen goederen (een huis en landerijen) in Aalst.

Bekend middels ene vidimus van schepenen van Eindhoven van 16 augustus 1531.

387.

1502, 31 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 386)

verkoop Oirschot-Spoordonk

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik zoon van wijlen Hendrik zoon van wijlen Wouter van der Heijden c.s. dragen na verkoop over aan Andries zoon van wijlen Lodewijk van Beers timmerman een derde deel van een huis, erf en hof in Oirschot in de herdgang Spoordonk en enkele stukken land en beemd waarvan er een rijdt met een andere beemd. Belast met een derde van een grondcijs groot $2\frac{3}{4}$ stuiver, en een derde van rente van 5 lopen rogge en 4 pond payment.

388.

1502, 10 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 387)

overdracht huizen Oisterwijk – Kerkhoven

Schepenoorkonde Oisterwijk.

Laureys zoon van wijlen Jan Groeys c.s. dragen na verkoop over aan Peter zoon van wijlen Jan Tielmans twee huizen met de grond samen groot 2 mudzaad in Oisterwijk in Kerkhoven.

Taal : Nederlands.

389.

1502, 15 februari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 388)

vestiging rente Waalre

Schepenoorkonde Waalre en Valkenswaard.

Jan zoon van Godert van den Biezenrijt 'de jonxte Jan' vestigt ten behoeve van Jan zoon van wijlen Jan zoon van wijlen Hendrik Goedens een rente van 1 mud rogge Waalrese maat uit een huis, erf en hof in Waalre grenzend aan de gemeynte en uit enkele stukken land aldaar.

Taal: Nederlands.

390.

1502, 2 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 390)

overdracht rente Alem

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Arnold zoon van wijlen Dirk van Someren draagt over aan Gooswinus van den Sloot een rente van 5 pond payment uit een huis, erf en hof in Alem.

391.

1502, 10 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 391)

kapel Middelrode

Jan van Horne bisschop van Luik geeft aan Mechteld 'Toelyere' weduwe van Jan 'Keymp' en vrouwe van het kasteel Zeldenzate verlof om op een draagbaar stenen altaar missen te laten opdragen door een geschikte seculiere of reguliere priester. De kapel is gebouwd maar nog niet geconsacreerd.

392.

1502, 14 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 392)

overdracht kamer Korte Kolperstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Arnoldus zoon van wijlen Andries Bernts heeft verkocht aan Dirk Gerritszoon bakker en Willem zoon van wijlen Willem van Gerwen twee aaneengelegen kameren onder één dak achter of in de omgeving van het Andries Berntsstraatje strekkend van de Korte Kolperstraat tot aan een leeg erfgoed of plaats dat van Arnold is en ligt voor deze kameren en nog twee andere kameren die ook van Arnold zijn. Met de tussenmuur en het gebruiksrecht van een riool ('cloaca seu latrina') aan de kant van de Ridderstraat. Met het recht om de plaats en het straatje te gebruiken.

Willem van Gerwen draagt nu zijn rechten op één kamer van de twee met de bijbehorende bovengenoemde zaken over aan Dirk Gerritszoon bakker. Belast met de helft van een rente van 9 Rijnsgulden en de beloften en recognities die in schepenoorkonden zijn vastgelegd.

393.

1503, 9 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 393)

overdracht rente Helvoirt

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Simon zoon van Matthys Gielisz. draagt over aan Arnold zoon van wijlen Wouter de Vrieze een rente van 1 mud rogge uit een stuk akkerland van 12 lopenzaad in Helvoirt 'op die Locht'.

394.

1503, 14 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 389)

overdracht huis Papenhulst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Dirk Vos weduwnaar van Katryn dochter van wijlen Jan van Heersel zijn recht van vruchtgebruik op een vierde deel van een huis, erf, hof en achterhuis aan de Papenhulst heeft overgedragen aan zijn zoon Jan. Deze draagt dit deel nu over aan Gerlach Rover.

Ligging: tussen de erfgenamen van Rudolf die Bever en Everaard van den Water.

395.

1503, 10 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 394)

belening land Sleeuwijk

Robrecht van Grevenbroek heer van Loon op Zand beleent Adriaan Willemsz. met 4 morgen land in Sleenwijk genaamd Crouwels Hofstad gelegen bij de kerk van Sleenwijk. Leenmannen zijn Jan van Haastrecht heer van Tilburg en Goirle en Hubert Janszoon.

396.

1503, 28 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 395)

overdracht rente Zadelmakersstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Matthys zoon van wijlen Jan van Vladeracken draagt over aan Katryn weduwe van Cornelis Roelofs zoon een rente van 5 pond en 10 schellingen payment uit twee derde deel van een huis en erf aan de Zadelmakersstraat.

397.

1504, 31 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 148)

afstand rechten hoeve Udenhout Leempoel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Rutger zoon van Rutger zoon van wijlen Jacob Keelbreker c.s. doen afstand van hun rechten op een hoeve in Udenhout in (de) Leempoel met alle toebehoren en houtwassen ten gunste van mr. Hendrik de Bye en de andere erfgenamen van wijlen Jan en Agnes dochter van wijlen Engbert van den Yvelaar. Op de hoeve zit als pachter Gerard van den Pas.

398.

1504, 29 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 397)

overdracht huis Hinthamereinde

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Christina weduwe van Peter Bardeyn haar recht van vruchtgebruik op twee derde deel van een huis en erf op het Hinthamereinde op de hoek van de Bazeldonksestraat aan mr. Willem en heer Jan priesters.

Heer Willem draagt dit deel nu over aan zijn broer Jan voornoemd.

399.

1504, 21 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 398)

aflosbaarheid rente Windmolenberg

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Jan zoon van wijlen Simon Hendriksz. heeft gevestigd ten behoeve van Herman zoon van wijlen Jan Hermansz. een rente van 4 pond payment uit een huis en erf op de Windmolenberg naast het St. Anthonisgasthuis. De koper verklaart nu dat de rente door de verkoper mag worden afgelost met 6 Peters (ad 18 stuiver) per pond.

400.

1505, 31 maart (datering volgens oorkonde)
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 400)
verkoop land Helmond

Schepenoorkonde Helmond.

Jan Tempeler draagt na verkoop over aan Herbert zoon van Berthout van Wetten een zille land in Helmond in de 'Meyenstraet'. Belast met een grondcijs en andere lasten.

Taal: Nederlands.

401.

1505, 27 oktober
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 425)

St. Annakapel bij Gevangenpoort

Gerard van der Mark bisschop van Luik geeft toestemming aan de broederschap van St. Anna in de kapel van St. Anna bij de Gevangenpoort om daar op een draagbaar altaar gewijd aan St. Christoffel missen te laten opdragen en andere diensten te verrichten door een seculier of regulier priester. Het altaar in de kapel is wel gebouwd maar nog niet geconsacreerd.

Met daaraan vastgemaakt een oorkonde van Lodewijk kardinaal-priester van St. Marcellus.

Deze is niet gescand en daardoor niet goed leesbaar.

Op de rug onder andere de zusters van Orthen.

402.

1506, 15 januari
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 399)

aflosbaarheid rente Peperstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Goossen zoon van wijlen Peter 'Pryker' c.s. heeft beloofd te betalen aan hun zuster Aleid dochter van Peter Pryker een rente van 36 stuivers uit een huis, erf, hof en achterhuis aan de Peperstraat. Goossen verklaart dat hij de rente moet aflossen wanneer het huis verkocht wordt en wel met 46 Rijnsgulden (ad 20 stuivers). De overlense Rijnsgulden gerekend voor 28 en de Bourgondische Andriesgulden voor 29 stuivers, het dubbel vuurijzer voor 2 ¼ stuiver.

403.

1506, 3 maart
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 401)

overdracht rente Zonderwijk

Schepenoorkonde Eindhoven.

Antonis zoon van Marcelis Bierens draagt over aan het klooster Mariënhage een rente van 1 mud rogge uit een beemd in het Rietbroek in Zonderwijk.

Taal: Nederlands.

404.

1506, 10 oktober
(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 402)

uitwinning rente Beek en Donk

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Bekend zij dat broeder Hendrik de Vlamink van het convent van Mariënhage bij Eindhoven was gericht in een hofstad en hof in Beek bij Aarle grenzend aan de Aa en in een hof aan de overzijde van de Aa wegens een achterstallige rente (erfpacht ?) van 8 lopen rogge Helmondse maat, 2 sester raapzaad, 4 steen vlas tot hekelens toe bereid en 10 kapoenen gevestigd voor schepenen van 's-Hertogenbosch op 27 mei 1392.

De onderpanden worden nu na drie zondagse afkondigingen in 's-Hertogenbosch en in de kerk van Beek bij Aarle verkocht aan Mariënhage.

Op de rug: wij (= het klooster) heeft nog maar 10 kapoenen, de rest is afgelost.

405.

1506, 27 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 403)

uitgifte in erfpacht beemd Boxtel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Willem zoon van wijlen Hendrik van Griensven handelend als man van Katryn dochter van wijlen Hubert Eliaszoon geeft uit in erfpacht aan jonkvrouwe Katryn weduwe van Hendrik Gyssele een beemd van 1 dagwand in Boxtel in de Tongerse Beemden grenzend aan de Kleine Aa voor 2 Peters (ad 19 stuivers).

406.

1507, 18 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 404)

schikking koopsom hoeve Zesgehuchten

Schepenoorkonde Eindhoven.

Jan Janszoon van Gyzenrooy verklaart op 10 september 1494 verkocht te hebben aan het convent van Mariënhage een huis c.a. in de heerlijkheid van Heeze en Leende in de parochie Geldrop in 'den Meell'. Hij is na overleg met zijn vrienden tot het inzicht gekomen daarin aanmerkelijk 'miskocht te zyne'. Het werd een zaak tussen Jan, eiser, en het klooster verweerder. Er is nu bijbetaald en Jan doet afstand van al zijn rechten op het verkochte goed.
Taal: Nederlands.

407.

1507, 29 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 405)

overdracht huis Grave

Schepenoorkonde Grave.

'Derick' Luwe priester en rector van het altaar van de H. Geest in de kerk van Grave mede handelend namens wijlen Godert Volpartszoon draagt over aan Jan 'DuCroes' Jacobszoon een huis en erf grenzend aan het erf van wijlen heer Jan van Olmen.

Taal: Nederlands.

408.

1507, 22 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 406)

verkoop land Blaarthem

Schepenoorkonde Gestel bij Eindhoven.

Peter zoon van Wouter Janszoon draagt na verkoop over aan broeder Jacob van Meeuwen destijds procurator van het klooster Mariënhage een akker in de parochie van St. Lambertus Blaarthem. Als blijkt dat er op dit land lasten rusten waarvan Peter geen weet had, neemt hij deze voor zijn rekening.

409.

1507, 8 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 407)

verlof tot testeren

Gedaan in Brussel.

Maximiliaan handelend als hertog van Brabant geeft verlof aan mr. Jan van der Stegen en zijn vrouw Margriet Kemp om bij testament te beschikken over hun goederen ook als dit leengoederen zijn.

410.

1507, 19 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 408)

belening tiend Oss

Hendrik van Esch priester en stadhouder van de lenen van de abt van Echternach beleent Adam van der Duin zoon van wijlen Jacob van der Duin met een schoot tienden bij Oss.

411.

1507, 10 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 409)

aanwijzing onderpand rente Grave

Deken en kapittel van Grave oorkonden.

Willem van 'Myll' rector van het altaar van St. Catharina, Jan 'Touman' rector van het altaar van St. Agatha en Dirk van der Cluyten rector van het altaar van St. Jan de Evangelist in Grave verklaren dat Jan 'Ducroes' een huis gekocht heeft zonder dat daar lasten op zouden rusten. Nu blijkt dat er een rente van 1 pond payment aan de drie altaren uit gaat. Als onderpand van deze rente wordt nu aangewezen het huis en erf in de stoof van wijlen Klaas Spaan en thans van zijn zoon Hendrik. Dit wordt gedaan om ruzie te vermijden.

Taal: Nederlands.

412.

1508, 2 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 414)

openbare verkoop huis c.a. Ortheneinde

Notaris Jan Bacx van Herentals clericus bisdom Kamerijk.

Gijsbert de Kok Janszoon was gericht in alle goederen van Wouter de Brouwer Janszoon wegens een schuld van 20 pond payment, 140 Peters (ad 19 stuivers), 20 pond payment en 40 Peters (zelfde waarde). Gijsbert heeft de koop gehouden van een huis en erf met vier kameren en hun grond en hof op het Ortheneinde, een stuk erf op het Ortheneinde met het recht van gebruik van een weg aldaar en een plaats waar een rosmolen kan staan aldaar. Heden verschijnen ten huize van Jan die Kok in St. Jacob aan de Markt van 's-Hertogenbosch Gijsbert de Kok en Jan de Witte om dit te koop aan te bieden zoals de costumen dat voorschrijven. Zij bieden 50 pond payment jaarlijks, 7 gulden jaarlijks en de proceskosten. Gijsbert en Jan zijn aan de koop gebleven.

Plaats: de herberg voornoemd.

Getuigen: Peter van Antwerpen, Willem van Os, Matthys Vlemink, Laureys Timmerman, Peter Lamberts, Gielis van Os, Jan van Gemert, Bartholomeus van Lankveld, Gerrit de smid en Jan de pleitmaker.

Taal: Nederlands.

413.

1509, 11 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 412)

machtiging verkoop huis Peperstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Goossen zoon van wijlen Peter Prykers machtigt zijn zwager Klaas zoon van Goossen Kortem om de helft van een huis met zijn grond in de Peperstraat te verkopen. In dit huis woont thans mr. Frans Toelink.

Taal: Nederlands.

414.

1509, 10 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 413)

overdracht huis Hinthamereinde naast Den Anker

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij, volgt een lang verhaal over eerdere transacties.

Lambert priester en zoon van Peter Bardeyn draagt over aan zijn broer Jan priester een derde deel en al zijn rechten op een huis, erf en achterhuis op het Hinthamereinde op de hoek van het straatje dat loopt naar Porta Coeli.

415.

1509, 22 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 419)

uitgifte erfpacht huis Straatje van Best

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Peter zoon van wijlen Andries Jansz. geeft uit in erfpacht aan Rudolf zoon van wijlen Jan de Haan een huis en erf in het Straatje van Best tussen de wateren gelegen voor 7 pond payment. Belast met de grondcijs aan de hertog en een rente van 4 pond payment.

Doorgeknipt, dus later afgelost.

Op de rug: aantekening dat de rente op 28 augustus 1606 is afgelost door de prior van het klooster Mariënhege bij Eindhoven.

416.

1509, 22 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 420)

belening tiend van Vlierden

Hendrik van Esch priester en stadhouder van de lenen van de abt van Echternach beleent met drie leenmannen mr. Klaas Colenzoon en zijn broer Gerrit met een vierde deel van de tiend van Vlierden. De vorige leenman Marten Janszoon van Birgelen heeft de tiende verkocht aan mr. Klaas.

417.

1509, 8 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 422)

overdracht rente Heeze en Leende

Schepenoorkonde Heeze en Leende.

Mary dochter van Maas Roelands draagt over aan Jan Janszoon van den Broek haar zoon een lijfrente van 1 malder rogge uit een huis c.a. De ligging wordt niet aangeduid].

Taal: Nederlands.

418.

1510, 28 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 415)

aflosbaarheid rente Esch

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Paul zoon van wijlen Adriaan van den Akeren heeft gevestigd ten behoeve van Jan zoon van wijlen Dirk van de Zande en priester een rente van 4 Rijnsgulden (ad 20 stuivers) uit zijn huis c.a. in Esch groot 1 malderzaad gelegen tussen de Aa en de gemeynte en uit enkele stukken land in Esch.

De koper verklaart nu dat de rente mag worden afgelost met 72 Rijnsgulden (zelfde waarde).

Op de rug: Paul zoon van wijlen Adriaan van den Akeren.

De oorkonde is doorgeknipt, de rente is dus later afgelost.

419.

1510, 30 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 416)

overdracht huis Papenhulst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gerard zoon van wijlen Hendrik Dirkszoon en Mechteld dochter van wijlen Jan van Grotel c.s. dragen over aan Gerlach die Rover hun aandeel en hun rechten op een huis, erf, hof en achterhuis aan de Papenhulst tussen de erven van Rudolf die Bever en dat van Peter de Ruiters kanunnik in de St. Janskerk en strekkend van de straat tot aan het water. Geen lasten.

420.

1510, 31 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 417)

overdracht rente heerlijkheid Meerwijk

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan Roesmont zoon van wijlen Gijsbert Roesmont draagt over aan Hendrik van Uden een vierde deel van een rente van 20 pond zwarte penningen ieder jaar te betalen in het dorp Empel waar de cijns van de heer van Meerwijk betaald pleegt te worden. Geen aanduiding van een onderpand; ik neem aan dat het de heerlijkheid Meerwijk is.

Met een kattenbel van Hendrik dat hij deze rente zodra hij meerderjarig is zal overdragen aan de Illustere Lieve Vrouwen Broederschap.

Op de rug: een vierde deel van 1 pond ouds.

421.

1510, 1 februari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 424)

verkoop rente Woensel

Schepenoorkonde Eindhoven.

Macharius Willemsz. draagt na verkoop over aan Jan Willem Stoops een rente van 4 vat rogge uit 1 mud rogge uit een hopveld in Woensel aan de Limbeekstraat.

Taal: Nederlands.

Op de rug: gelost.

422.

1510, 13 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 418)

verkoop hof Papenhulst

bouwvoorschriften

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

'Geerlick' die Rover verkoopt aan het kapittel van de St. Janskerk een erfenis en hof aan de Papenhulst belast met een rente van 4 pond en 13 schellingen payment aan het kapittel. Uitvoerige geografische omschrijving van de ligging van de hof. Tussen de erven van Peter de Ruiters kanunnik en een gang van Geerlick strekkend van de straat tot aan het erf van Geerlick. De hof is genomen uit het erf van Geerlick. Het verkochte erf is aan de kant van Geerlick lang 104 voeten en aan de kant van Peter die Ruiters 107 voeten. De breedte is 61 voeten. Als de kanunniken het erf bebouwen mogen zij hun drup hebben in de gang. Zij mogen aan de kant van de gang geen vensters maken, wel glazen of tralies. De koper krijgt ook de stenen pilaren naast de poort. De koper moet in de hof een omheining maken en die onderhouden.

Taal: Nederlands.

Op de rug: aantekening over de kelder van de heren kanunniken.

423.

1510, 9 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 338)

overdracht land Rosmalen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Maakt deel uit van een keten met niet gescande oorkonden uit 1487 en 1517.

424.

1510, 5 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 427)

overdracht beemden Udenhout

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Marinus van Kampen echtgenoot van jonkvrouwe Geertrui dochter van wijlen Iwan van Dommelen draagt over aan Jan zoon van wijlen Jan Frankenszoon van Uden twee beemden in Udenhout.

425.

1511, 31 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 423)

rente Aarle en Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Schepenen geven een vidimus af van de oorkonde van 6 november 1417 (zie daar).

De twee proosten van de Lieve Vrouwen Broederschap verklaren deze oorkonden in bewaring te hebben. Zij zullen deze uitlenen aan Jan Monix en zijn zuster Adriana kinderen van wijlen mr. Jan Monix jr. Na gebruik gaan zij weer terug aan de broederschap.

426.

1511, 29 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 426)

afstand rechten huis Papenhulst

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hadewych dochter van wijlen Nicolaas Meliszoon en Hadewych dochter van wijlen Jan van Grotelt doet afstand van haar rechten geërfd van haar moeder op een huis c.a. (zie eerdere oorkonde) aan de Papenhulst ten behoeve van Gerlach die Rover.

427.

1511, 11 juni

BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 428)

onderhoudscontract

Schepenoorkonde Helvoirt.

Liesbeth weduwe van Peter Jan Tielmansz. draagt over aan Goyaart zoon van Wouter Stickers al haar roerende en onroerende goederen gelegen in Oisterwijk, Hilvarenbeek, Haaren, Helvoirt, Tilburg of waar dan ook. Wie van haar erfgenamen daar bezwaar tegen maakt krijgt een oude groot. Goyaart zal haar zolang zij leeft onderhouden in eten, drinken, kleren en schoenen en haar na haar dood zorgen voor een fatsoenlijke uitvaart.

Taal: Nederlands.

428.

1511, 8 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 429)

verkoop hof Korte Kolperstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Dirk zoon van wijlen Dirk van Loon verkoopt aan Jan 'Keymp' zoon van wijlen Hendrik Keymp een gedeelte van een hof in de Korte Kolperstraat. Ligging: achter het huis van Jan Keymp Hendrikszoon, gelegen tussen een huis in de Krullartstraat van Jan Goyaartzoon van Lith en een huis van het Groot Gasthuis. Het verkochte gedeelte van de hof strekt tot aan de Kerkstraat. Met het recht om er te mogen bouwen. Jan Keymp mag niet hoger bouwen dan 'totten overste van den boegen des nederste glase venster' dat er nu is in het huis van Jan. Jan Keymp moet het door hem aangekochte deel van de hof omheinen met een 'gelinde' van hout of een muur, wat hij zelf moet onderhouden. De putsteiger achter het kleine huis van Dirk moet 'zyn situatie opslaen ende nederslaen' behouden. Nog meer bepalingen waar Jan Keymp zich aan moet houden bij het bebouwen van zijn hof.

Taal: Nederlands.

429.

1512, 16 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 432)

afstand erfdeel Oisterwijk?

Schepenoorkonde Oisterwijk.

Laureys en Embrecht gebroeders en zoon van wijlen Klaas Tielmans c.s. erfgenamen van Peter zoon van wijlen Jan Tielmans doen afstand van hun rechten op de erfenis ten behoeve van Goyaart zoon van wijlen Wouter Stickers

Taal: Nederlands.

430.

1512, 20 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 433)

afwikkeling testament Andries Knoef ridder

Notaris Jan Bax van Herentals clericus Kamerijk.

Hendrik van Uden en Wouter van der Rullen kerkmeesters van de St. Janskerk verklaren ontvangen te hebben van Barbara Meierinnen dienstbode en executeur van het testament van Andries Knoef ridder en kapitein van zijne keizerlijke majesteit (= Karel V) gewoonlijk genaamd 'Cleyn Enderlyn' zekere sommen gelds, kostbaarheden en zilveren vaatwerk zoals beschreven in het testament van Andries verleden voor dezelfde notaris op 5 mei 1513. Er staat duidelijk duodecimo resp. terciodecimo. Volgt de tekst van het testament (zie daar), een oorkonde van keizer Karel van 29 december 1512 (zie daar) en 8 mei 1512 (?) over deze zaak. Deze zaken moeten verdeeld worden onder de armen. Meierinne wordt ook als echtgenote vermeld.

431.

1512, 29 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 433)

Gedaan in de stad van 'Wissemborge' (= Wissenbourg)

De keizer machtigt Simon van Phirt zijn raad en ridder om alle goederen van wijlen kapitein 'Cleyn Anderle' aan hem te overhandigen om die te verdelen onder de familieleden.

Akte geïnsereerd in de oorkonde van 20 augustus 1512.

432.

1512, datum verder niet duidelijk

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 433)

Hans Spengler 'verweser' van de rot van 'Tann' oorkondt. Voor hem is verschenen Gabriel 'Surgant' schaffner namens de keizer in 'Tann'. Inhoud verder niet duidelijk.

Taal: Duits.

433.

1513, 18 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 430)

overdracht rente Loefstraat en Boxtel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Peter van Gaal zoon van wijlen Jan draagt over aan Hector natuurlijke zoon van wijlen Rudolf die Bever een rente van 20 Rijns gulden (ad 20 stuivers) uit een huis, erf, hof en achterhuizen in de Loefstraat genaamd het Huis van Loon tussen de erven van jonkvrouwe Katryn weduwe van Rudolf die Bever en dat van Jacob van den Einde. En uit ene hoeve genaamd de hoeve van 'Zelichem' in Boxtel. Peter heeft deze rente verkregen middels een erfdeling.

Op de rug: huis bij de Loefbrug.

434.

1513, 26 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 434)

Nijmegen

De onderrichter en twee schepenen van Nijmegen oorkonden.

Rutger die Haze en Ulendis zijn vrouw dragen over aan Otto van Heteren een huis in de 'Pepergasse'.

435.

1513, 21 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 431)

afstand erfdeel

Schepenoorkonde Oisterwijk.

Adriaan zoon van wijlen Jan Berkelmans als man van Margriet dochter van wijlen Goyaart die Bekker doet afstand van al haar rechten op datgene wat Liesbeth weduwe van Peter Jan Tielmans heeft nagelaten ten behoeve van Goyaart zoon van wijlen Wouter Stickers.

Taal: Nederlands.

436.

1513, 5 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 433)

uitvoering testament Andries Knoef

Geïnsereerd in oorkonde van 20 augustus 1512.

Notaris Jan Bax clericus Kamerijk.

Verschenen voor deze notaris Simon van 'Phrit' keizerlijk raadsheer en ridder daartoe gemachtigd door de keizer op 8 mei 1513, en Gabriel 'Surgant' <onduidelijk> 'in Tannis' gemachtigd door de erfgenamen van Andries Knoef gewoonlijk genaamd 'Cleyn Enderlyn' en Barbara weduwe van Andries. Simon en Barbara verklaren ontvangen te hebben van Hendrik van Uden en Wouter van der Rullen kerkmeesters van de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch 200 gouden Rijns guldens. Dit geld is teruggegeven. Zij maken geen aanspraak meer op de sieraden en het vaatwerk zoals omschreven in de oorkonde van 20 augustus 1512 en laten de kerkmeesters ongemoeid in de door Knoef voorgeschreven uitdelingen onder de armen. Plaats: in de herberg de Rode Poort in de Hinthamerstraat voor zover het de handelingen van Simon betreft en in een huis op de Markt naast de herberg Het Gouden Hoofd voor zover het handelingen van Barbara betreft.

Getuigen: Arnold Kemp en Lambert van Burik inwoners van 's-Hertogenbosch.

437.

1513, 8 mei (?)

Geïnsereerd in oorkonde van 20 augustus 1512.

438.

1514, 19 juni

rond het elfde uur

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 435)

testament

Notaris Gerard Bekkers zoon van Christiaan clericus bisdom Utrecht.

Mechteld dochter van wijlen Wouter Scheenkens maakt haar testament. Zij ligt ziek in bed maar is nog goed bij haar verstand. Volgt de tekst in het Nederlands.

Zij wil na haar dood vijf dertigsten waarvan tenminste twee in de kerk van St. Lambertus in Vught en een spynde (uitdeling) van wit tarwebrood aan allen die dit om Gods wil begeren.

Zij vermaakt verder:

1. aan de kerk van St. Lambertus in Luik 1 stuiver eens.
2. aan de kerk van St. Lambertus in Vught voor de bouw (fabriek?) 10 stuivers eens.
3. aan Onze Lieve Vrouw in deze kerk 3 stuiver eens
4. aan het gilde van St. Catharina in deze kerk 5 stuivers eens waarmee haar doodschuld is voldaan.
5. aan St. Anthonis en St. Sebastiaan in deze kerk 1 stuiver eens.
6. aan St. Anna, onze lieve vrouw van 'Meylanen' en onze lieve vrouw ter nood Gods ieder 1 stuiver eens.
7. aan de kapelaan en de koster van deze kerk ieder 1 stuiver eens.

8. aan Onze Lieve Vrouw in Schijndel 14 ½ stuiver eens.
9. aan St. Anthonis en St. Sebastiaan in deze kerk 7 stuiver eens.
10. aan het gilde van St. Catharina in Schijndel 7 stuiver eens.
11. aan St. Barbara in deze kerk ten behoeve van de bouw en de versiering van het altaar van St. Barbara een rente van 1 pond eens met drie jaar achterstalligheid te betalen door een ingezetene van Schijndel; daar zijn schepenoorkonden van.
12. aan St. Barbara in Schijndel een 'budell'
13. aan Wouter Scheenkens haar broer die nu in het buitenland is een rente van 2 pond met de bijbehorende schepenoorkonden; hij mag deze rente verkopen.
14. aan Wouter voornoemd een huis en hofstad op de dijk buiten de Pikkepoort (de Vughterpoort); hij mag dit niet verkopen, als hij dit wel doet gaat het naar de Tafel van de H. Geest van Vught. Wie daar tegenin gaat krijgt een oude groot die waard is 2 ½ stuiver. Gijsbert zoon van Hendrik Heesters beheert de rente van 2 pond en het huis zolang Wouter in het buitenland is. Als Wouter niet terugkeert gaat de rente naar de St. Lambertuskerk voor de bouw en het huis naar de Tafel.
15. aan haar nicht Lieske dochter van 'Dickaer' Thys een rente van 2 pond met de schepenoorkonden.
16. aan haar nicht Lieske dochter van Wouter Scheenkens het geld dat Bering van den Houte en twee anderen haar schuldig is. Als zij niet terugkeert gaat een deel ervan naar de Tafel van de H. Geest van Schijndel en een ander deel naar de erfgenamen.
17. aan haar broer Wouter haar beste bed met de blauwe saartse en twee potten.
18. aan Lieske dochter van Wouter Scheenkens het kleine bed en een zwarte tabbaard, twee rokken, een blauwe 'fock', twee ketelken en de beste pot; als Wouter en Lieske niet terugkeren gaan deze zaken naar haar armste erfgenamen.
19. aan de kerk van Schijndel 4 of 5 pond tinwerk.
20. aan Margaretha haar moeie haar grote bekken.
21. aan haar nicht Syke vrouw van Hendrik Heesters een 'bedstat'.

Zij wil graag dat Jacob Gerwyns en Gijsbert zoon van Hendrik Heesters ingezetenen van Vught en Geertrui van de Wetering en Katryn haar nicht zusters wonend op het begijnhof haar testament uitvoeren. Jacob krijgt daarvoor een zilveren lepel en Gijsbert een Andriessgulden. De twee zusters moeten daarmee tevreden zijn.

Plaats: het woonhuis van Gijsbert Heesters in Vught.

Getuigen: Gijsbert zoon van wijlen Gijsbert van <onleesbaar> en Jan zoon van wijlen Willem van Deil .

Op de rug: aantekening over een vidimus te maken op 26 april vrijdag na Misericordia.

Commentaar

Testament van een vermoedelijk ongehuwde vrouw uit Vught. Ze woonde mogelijk op de Vughterdijk buiten de Pickepoort. Veel devoties aan heiligen in Vught en Schijndel. Kleine legaten aan twee lieden die in het buitenland verblijven.

439.

1515, 9 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 436)

overdracht renten Berlicum

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Paschasius van Breyn Willemszoon handelend als man van Engele dochter van wijlen Hendrik van Meerlaar zoon van wijlen Arnold van Meerlaar draagt over aan Hendrik zoon van wijlen Rudolf Ambrooszoon een vijfde deel en een derde deel van nog een vijfde deel en al haar rechten op een rente van 6 mud rogge uit huis, erf, hof en aangelegen land in Berlicum in (het) Beekveld en twee stukken land aldaar en een rente van 3 mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 12 lopenzaad in Berlicum in de Looffaart en uit een erfgoed aldaar en uit ½ morgen land in Rosmalen in de Folkmanskamp.

440.

1515, 13 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 437)

scheidsrechterlijke uitspraak muur huis Het Gulden Hoofd

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Twee schepenen verklaren dat ten overstaan van hen Laureins van den Hout timmerman en Hendrik van Someren metselaar een uitspraak hebben gedaan aangaande de muur van de stad van Thys in het Vergulde Hoofd die uit het lood was gaan staan en tegen de gevel van Peter aanleunt. Peter heeft zich hierover beklagd. De uitspraak luidt dat Thys een goot zal aanleggen zodat het water dat van zijn huis afvalt geen schade aanricht voor Peter. Als de muur van de stal voor schade zorgt zal Matthys dit aan Peter vergoeden.

Taal: Nederlands.

441.

1516, 23 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 436)

overdracht rente Berlicum

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Datumregel zit onder de pliek. Transactie aangaande een rogrente uit onderpanden in Berlicum. Zie verder akten van 9 augustus 1515 en 15 oktober 1552.

Op de rug: Hendrik Roelofszoon alias Glaasmaker.

Taal: Nederlands.

442.

1517, 30 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 439)

vestiging rente land Rosmalen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Arnoldus, Wilhelmus, Hillebond en Liesbeth kinderen van wijlen Hendrik van Volken en Wilhelmina vestigen ten behoeve van Jacob Donk zoon van wijlen Hendrik een rente van 1 mud rogge op twee stukken land in Rosmalen in Heze nadat hun moeder van de tocht is afgegaan.

443.

1517, 10 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 440)

Zusters van Orthen

vidimus

Schepenen en raden van 's-Hertogenbosch getuigen dat Jan van Balen procurator van de Zusters van Orthen van St. Andries hen een oorkonde heeft laten zien van hertog Karel van Bourgondië van 27 april 1474 (zie daar). Volgt de tekst. De hertog verklaart daar op verzoek van het convent dat de vrouwen in dit convent beschouwd worden als leken. Zij doen geen professie (dus geen eeuwige geloften), kunnen uit het klooster weggaan als zij daar zin in hebben en kunnen onroerende zaken bezitten en erven.

Volgt een groot aantal verklaringen onder andere van de secretarissen van de stad en priesters dat de zusters erven en delen. De gecommiteerden tot de politie van de stad verklaren dat zij bijdragen in de lasten zoals het maalgeld en de omslagen en dat zij de bieraccijns hebben afgekocht.

Commentaar

Dit stuk en dat van 1474 komen niet voor in Coeverincx. Het convent bestond dus in 1474 uit leken, het was geen klooster.

444.

1518, 14 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 441)

vestiging rente St. Michielsgestel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Dirk sr. en Dirk jr. gebroeders en zoon van wijlen Adriaan Goyaartz. vestigen ten behoeve van Gerard zoon van wijlen Dirk van Empel een rente van 3 pond payment uit ene huis, erf, hof en aangelegen land groot 1 mudzaad in St. Michielsgestel in Thede.

445.

1519, 28 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 443)

vestiging rente Blaarthem

Schepenoorkonde Gestel

Peter zoon van wijlen Hendrik Loesen vestigt ten behoeve van Willem zoon van wijlen Jan Straats een rente van 4 Peter uit een stuk land in de parochie van St. Lambertus in Blaarthem in de dingbank Gestel.

Taal: Nederlands.

446.

1519, 2 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 442)

verkoop losrente op stad 's-Hertogenbosch

De stad 's-Hertogenbosch verkoopt aan Jan Vuchts Peterssen goudsmid een rente van 14 Rijns gulden (ad 20 stuivers) losbaar met de penning 18.

447.

1519, 1 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 444)

vestiging rente Mill

Schepenoorkonde Mill.

Arnt zoon van Hendrik Bax en zijn vrouw vestigen ten behoeve van de armen van Mill een rente van ½ malder rogge Graafse maat uit 4 Hollandse morgen land gelegen rondom in de gemeynte.

Taal: Nederlands.

448.

1519, 6 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 445)

verkoop land uit gemeynte Esch

Schepenen, gezworenen, kerkmeesters, heiliggeestmeesters en de gemene naburen van Esch verkopen met toestemming van de koning van Spanje als hertog van Brabant aan mr. Marten de Greve secretaris van de stad 's-Hertogenbosch een stuk heiland groot 2 bunder in de parochie van Vught-St. Petrus aan het einde van de gemene akkeren genaamd De Hoeven. Dit land is genomen uit de gemeynte van Esch. Zoals het daar 'geteekent, beput ende bepaelt is' door Victor van der Molen rentmeester van de domeinen in de meierij van 's-Hertogenbosch. Mr. Marten mag zijn schaapskooi die daar staat verzetten zodat een einde komt te staan op de hoek van de straat tot aan de eik die staat vóór de kooi. Hij mag de plas of kuil vullen die naast zijn schuur ligt en dit terrein omheinen. Hij mag dit land in een erfelijk recht bezitten. Belast met de grondcijns aan de hertog.

449.

1519, 21 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 446)

Kruisheren 's-Hertogenbosch

Broeder Willem van Beek van de orde van het heilig Kruis in Hoei en magister-generaal van de orde richt zich tot Willem van Os en zijn vrouw Katryn. Hij maakt hen deelachtig aan alle goede werken zoals aalmoezen van het klooster van de orde in 's-Hertogenbosch.

450.

1520, 18 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 448)

overdracht huis bij Kolperstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Cornelis van Haamstede zoon van Willem draagt over aan Hendrik de Hont zoon van wijlen Hendrik de Hont een huis, erf en achterhuis aan de straat die loopt van de Markt naar de Kolperstraat, strekkend met het vooreind aan de Kolperstraat. Het huis is belast met de volgende renten:

1. 10 schellingen payment aan de Infirmierie van het Begijnhof
2. 2 Wilhelmustuin aan de predikheren
3. 5 pond payment aan een particulier
4. 1 sester rogge op het Groot Begijnhof
5. 8 pond payment aan een particulier
6. 8 pond aan een andere particulier
7. 8 pond aan een particulier
8. 7 pond aan een particulier
9. 5 Rijns gulden (ad 20 stuiver) aan de kinderen van wijlen Franco van Langel

Op de rug: het huis heet St. Franciscus,

Commentaar

Het huis is belast met renten ter waarde van fl. 17,775 (ad 20 stuiver) en 2 Wilhelmustuin.

451.

1520, 4 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 449)

verkoop land Veghel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Willem van Erp schildknaap zoon van wijlen Willem van Erp ridder draagt na verkoop over aan mr. Willem van Enckevoirt een akker genaamd de Laarakker in Veghel grenzend aan het water De Laak.

452.

1520, 6 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 450)

vestiging rente Hilvarenbeek

studiebeurs

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Mr. Lambert van der Voort zoon van wijlen Macharius en echtgenoot van Margaretha dochter van Jacob Zeberts vestigt ten behoeve van de executeurs van het testament van mr. Wouter van Beek doctor in de rechten een rente van 20 Rijns gulden (ad 20 stuiver). Deze is bestemd voor de door mr. Wouter bij testament gestichte beurzen. De rente gaat uit een huis, erf en hof en aangelegen erfgoederen in Hilvarenbeek genaamd 'Clossenborch' strekkend van de Koolstraat naar de Spalstraat. Belast met een grondcijns van 2 ¼ stuiver aan de hertog en de heer Van Merode ieder voor een deel en een rente van 34 stuivers aan de kanunniken en vicarissen van de kerk van Hilvarenbeek.

Onder de vouw: deze oorkonde is bestemd voor de verkoper Lambert van der Voort.

453.

1520, 12 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 451)

aflosbaarheid rente huis Markt en erf Achter de Tolbrug

werf

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Wouter Ooms zoon van wijlen Jan Ooms heeft overgedragen aan Lambert zoon van wijlen Willem van de Laarschot een huis en erf van wijlen Hendrik Graats op de Markt tussen het erfgoed van wijlen Dirk de Rover ridder en dat waarop wijlen Gijsbert van Vlokhoven woonde. Later lag dit huis met het achterhuis tussen het erfgoed van Willem van Bokhoven en dat van Godfried Dirksz. van Budel kramer, strekkend van de Markt tot aan het water aan de achterzijde. Verder een stuk erfgoed met de gebouwen erop Achter de Tolbrug naast de nieuwe muur of werf en strekkend naar het gemene water. Gielis priester en zoon van wijlen Dirk zoon van wijlen Gielis van Straten kramer heeft voor zich behouden een doorgang met een riool gelegen naast het water. De doorgang of poort is breed aan de straatkant 2 ½ voet en 2 duim en achter bij het riool 2 ½ voet en 4 duim. Dit is gemeten 'van der royen opwaerts te metene totten solderken toe' 7 ¾ voet.

Wouter Oems heeft dit middels een schepenvonnis van 's-Hertogenbosch verworven van Marcelis van Kriekenbeek.

Bij de nu plaats vindende overdracht is de zaak belast met een rente van 35 Rijns gulden uit 50 Rijns gulden (ad 20 stuivers). Wouter verklaart thans dat deze rente aflosbaar is met de penning 20.

454.

1520, 23 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 452)

verkoop losrente op de stad 's-Hertogenbosch

De stad 's-Hertogenbosch verkoopt aan mr. Jan de Wolf priester en zijn zuster Hadewych kinderen van wijlen Jan de Wolf Klaaszoon een losrente van 30 Rijns gulden (ad 20 stuivers).

Taal: Nederlands.

455.

1520, 19 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 471)

overdracht land Berkel aan kapel

Schepenoorkonde Oisterwijk.

Cornelis zoon van wijlen Lambrecht Maas echtgenoot van Margriet dochter van wijlen

Willem die Nekker draagt om Gods wil over aan de twee kapelmeesters van de St.

Willibrorduskapel in Berkel een stukje land 'tot een buchtken liggende' van 1 sesterzaad in

Berkel bij de St. Willibrorduskapel.

456.

1521, 6 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 453)

verkoop rente op de stad 's-Hertogenbosch

De stad 's-Hertogenbosch verkoopt aan Joris zoon van wijlen Jan Sampsons een losrente van 50 Rijns gulden (ad 20 stuiver).

Taal: Nederlands.

457.

1521, 6 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 454)

testament Marten van Campen en Geertrui van Dommelen (uittreksel)

Notaris Jan van Balen (origineel)

Notaris Daniel van Vlierden jr. (uittreksel einde zestiende eeuw)

Marten van Campen en Geertrui van Dommelen maken hun testament. De langstlevende

mag als er aan de huizen of hoeven gebouwd of gerepareerd moet worden of als zich

bijzondere lasten voordoen, een deel van de erfgoederen of de houtwas verkopen of

anderszins vervreemden.

Op de rug: 13 sester rogge.

458.

1521, 24 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 455)

erfdeling Wouter van den Staak

Helvoirt en Loon op Zand

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

De kinderen van wijlen Wouter van den Staak delen de erfenis van hun vader en hun grootmoeder Katelijn weduwe van Hendrik van Deventer en dochter van wijlen Klaas van den Staak.

Aan Jan van Uden een zwager worden toebedeeld een huis, erf en hof met een schuur groot 28 lopenzaad in Helvoirt aan den Gestel. Verder een huisje met de grond groot 1 lopenzaad aldaar aan de Papenstraat, een stuk land van 10 of 11 lopenzaad in Haaren aan den Rubos, een rente van 2 mud rogge op de heerlijkheid Loon, een rente van 8 Rijnsgulden en 7 ½ stuiver op onderpanden in Helvoirt. Bepaling over enkele renten onder andere aan de Zusters van Orthen en een rente van 1 kan wijn aan de fabriek van de kerk van Helvoirt. Jan keert aan twee andere partijen uit losrenten van 4 en 6 lopen rogge met zijn deel als onderpand.

Taal: Nederlands.

459.

1521, 20 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 456)

verkoop losrente stad 's-Hertogenbosch

De stad 's-Hertogenbosch verkoopt aan Hadewych dochter van wijlen Jan de Wolf Klaaszoon een losrente van 10 Rijnsgulden (ad 20 stuivers), losbaar met de penning twintig.

460.

1522, 20 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 456)

inbewaringgeving oorkonden rente Berlicum

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Liesbeth weduwe van mr. Hendrik de Bye erkent in bewaring te hebben de oorkonden van 15 januari 1437 en 16 juli 1459 mede ten behoeve van Hendrik zoon van wijlen Rudolf Brooszoon alias glaasmaker (= glazenier).

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven tevens een vidimus af van deze oorkonden.

461.

1522, 20 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 457)

vonnis privaat Kolperstraat

Een boekje geschreven op perkament waarvan maar twee bladzijden zijn gescand. Volgens het regest gaat het om een proces voor schepenen van 's-Hertogenbosch tussen Dirk Gerritsz. die Bekker eiser en Boudewijn Loniszoon gedaagde. De gedaagde zou een privaat bij het huis van de eiser in de Kolperstraat te diep hebben uitgegraven. Met aankomsttitels van dit huis.

Op de rug: huis tegenover de Verwerstraat naast het huis De Blinde Spiegel.

462.

1523, 22 januari (datering volgens oorkonde)

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 458)

geldlening Woudrichem

Schepenoorkonde Woudrichem.

Jan van Rijswijk Gerritszoon leent van Jacob van Heel 100 Rijnsgulden (ad 20 stuiver) tegen een rente van 6 Rijnsgulden. Jan mag dit altijd aflossen. Er wordt betaald volgens de standaard die door het Hof van Holland is vastgesteld. Keurvorster gulden 28 stuiver enz. Bij wanbetaling mag Jacob dit verhalen met deze schepenbrief.

Taal: Nederlands.

463.

1523, 30 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 459)

herbouw St. Annakapel

Erard bisschop van Luik enz. reageert op een verzoekschrift van de meesters van de St. Annakapel in 's-Hertogenbosch. De kapel is oud en bouwvallig. Zij zijn al begonnen met de afbraak en de bouw van een nieuwe kapel die voldoende lang, breed en hoog is. Dit brengt grote kosten met zich mee en daarom verzochten zij om acht huisjes die voor en achter de kapel staan te mogen verkopen of in erfpacht te mogen geven en om renten ter waarde van 40 cijnsguldens te mogen verkopen. De verkoop zal worden afgekondigd. De bisschop staat dit toe.

+

464.

1523, 30 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 460)

verkoop renten St. Annakapel

Andere oorkonde dan de vorige, maar dezelfde strekking.

Op de rug: aantekeningen over het maken van afschriften van deze twee oorkonden uit te reiken aan meesters van de kapel. Datering: 3 augustus 1527, 3 januari 1528 en 31 juli 1554.

465.

1523, 17 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 461)

verkoop lijfrente stad 's-Hertogenbosch

De stad 's-Hertogenbosch verkoopt aan Gijsbrecht zoon van Jan de Kok en Barbara dochter van wijlen Leonard een lijfrente van 10 Rijnsgulden (ad 20 stuivers). Gijs is vier jaar oud. Losbaar met de penning tien.

466.

1523, 23 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 463)

verkoop huis St. Jorisstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Aartje en Ike ('Arnolda et Ida') gezusters en dochter van wijlen Godfried zoon van wijlen Klaas Strik en Hadewych dochter van wijlen Arnold van Bladel dragen na verkoop over aan Cornelis Smeets een huis, erf, hof en achterhuis aan de Oude Hulst, en wel het deel dat nu heet St.

Jorisstraat. Ligging: tussen het erfgoed van wijlen vrouwe Margaretha weduwe van Willem van 'Engmond' (= Egmond?) heer van der Meer en dat van Philips Coenen zoon van wijlen Christiaan. Verder een gang tussen het erfgoed van Godfried Strik aan de kant van de Vughterstraat en dat van Arnold Keymp aan de kant van de St. Joriskapel met een stenen tussenmuur. Strekkend van de straat tot aan het overig erfgoed van Arnold Keymp en daarvan gescheiden door een stenen muur. Dit huis ligt thans tussen het huis van Klaas de Wolf Janszoon bontwerker en dat van de abdij van Berne, strekkend van de straat tot aan het stromende water. Belast met de hertogscijns en renten ter waarde van 9 Rijnsgulden en 16 stuivers in totaal. De koper betaalt aan de verkopers een rente van 15 Rijnsgulden. Op de rug: overgedragen aan de abt van Berne op 28 oktober 1525.

467.

1524, 16 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 465)

vestiging rente Empel bij de windmolen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jacob zoon van wijlen Hendrik Jacobszoon van Velp vestigt ten behoeve van Jan zoon van wijlen Wouter Janszoon een rente van 3 ½ pond payment uit een huis, erf, hof en aangelegen erfgoederen in Empel naast de windmolen. Belast met renten (een rente) van 24 ½ stuivers.

468.

1525, 7 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 464)

overdracht recht van vruchtgebruik huis Hintham

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Johanna weduwe van Wouter zoon van wijlen Gerard Meliszoon draagt over aan haar kinderen haar recht van vruchtgebruik op een huis, erf en hof in Hintham, voorbij de slagboom in Rosmalen.

Op de rug: Jan Strik.

469.

1525, 27 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 467)

verlof tot testeren

Keizer Karel verleent als hertog van Brabant verlof aan Dirk van Os zoon van wijlen Jan van Os om bij testament over zijn goederen te beschikken of dit nu leengoederen, cijnsgoederen of eigen goederen zijn. Ook die onder smalle heren vallen. Voorwaarde is dat degene aan wie wordt gelegateerd de aan de keizer toekomende rechten betaald, dat er niet gelegateerd wordt aan vijanden en niet aan de dode hand (kloosters, kerken of godshuizen).

+

470.

1525, 30 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 468)

land Lithoijen

Schepenoorkonde Lithoijen.

Schepenen van Lithoyen geven een vidimus af van de oorkonde van 27 april 1525. Dirk van Os belooft daarna aan Klaas zoon van wijlen Rutger Klaassen deze oorkonde uit te lenen als hij deze nodig heeft. Klaas heeft van Dirk een stuk land van ½ morgen in Lithoijen op de Schoonheuvel gekocht. Dirk kan de oorkonde nodig hebben in verband met een geding.

471.

1525, 1 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 466)

verkoop losrente stad Antwerpen

De stad Antwerpen verkoopt aan Daniel van der Kammen een losrente van 12 pond en 10 schellingen Brabants (= fl. 50 van 20 stuivers het stuk) losbaar met de penning 16. De stad doet dit omdat zij garant moet staan voor de keizer wegens zijn schuld van fl. 117.000.

472.

1525, 1 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 469)

verkoop losrente Staten van Brabant

De Staten van Brabant handelend met goedvinden van de keizer verkopen aan mr. Hendrik Pelgrom Dirkszoon een rente van fl. 25 geregistreerd bij de rentmeester van het kwartier van 's-Hertogenbosch. De rente wordt in twee halfjaarlijkse termijnen betaald door de rentmeester van de beden in 's-Hertogenbosch en gaat in op 1 mei 1526. Volgen garanties. De rente is losbaar met de penning 16.

Op de rug: kapitaal fl. 400.

473.

1525, 4 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 470)

verkoop losrente Staten van Brabant

De Staten (als 1 november 1525) verkopen een rente van fl. 120 losbaar met de penning 16 aan het kartuizerklooster van St. Barbara in Keulen. De rente wordt uitbetaald door de rentmeester-generaal van de beden in het kwartier van 's-Hertogenbosch. Verder als 1 november 1525.

474.

1526, 4 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 447)

vestiging losrente Helvoirt, Vught en Postelstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Koenraad, Adriaan en Heilwych.

Bekend zij dat Steven zoon van wijlen Hendrik van Keizersweert weduwnaar van Marie dochter van wijlen Koenraad van <?> afstand heeft gedaan van zijn recht van vrucht op land in Helvoirt en Vught en een huis c.a. in de Postelstraat ten behoeve van zijn kinderen. De kinderen vestigen nu een rente van fl. 7 op deze goederen. Losbaar met de penning 15. Bij de

aflossing gelden de volgende waarden: de gouden Rijns gulden 31 stuiver, de Philippusgulden 27 ½ stuiver, de gouden Karolusgulden 22 stuiver en het dubbel vuurijzer voor <>?>.
Door beschadiging maar ten dele leesbaar.

475.

1527, 4 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 472)

vestiging losrente Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Gerard zoon van wijlen Willem Wintkens vestigt ten behoeve van Hendrik Boyens ten behoeve van Margriet dochter van wijlen Willem van Gunterlaar een losrente van fl. 8 uit een huis, erf, schuur en aangelegen land groot 1 morgen naast de kerk van Empel en een stuk land. Losbaar met fl. 150.

476.

1527, 30 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 473)

vidimus erfpacht Berlicum

Schepenoorkonde Berlicum.

Schepenen van Berlicum geven een vidimus af van de oorkonde van 23 mei 1480.

477.

1528, 1 oktober

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 475)

overdracht land Tilburg

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Hendrik zoon van wijlen Jan Boyens draagt over aan Jan zoon van wijlen Iwan van den Heuvel en Willem zoon van Dirk Jansz. drie stukken land in Tilburg. Belast met een rente van 8 mud rogge aan Hendrik zoon van wijlen Jan 'Styens'.

478.

1529, 9 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 474)

overdracht huis Den Anker Hinthamereinde

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Peter zoon van wijlen Peter Klaaszoon als echtgenoot van Ida dochter van wijlen Jan Bardeyn c.s. draagt over aan Gerard zoon van wijlen Wouter van der Hoeven een huis, erf en achterhuis genaamd Den Anker op het Hinthamereinde (zie verdere omschrijving de oudere oorkonden). Lasten: de hertogcijs van 2 ½ stuiver, 15 schellingen payment aan de leprozerie in Hintham en 4 pond en 10 schellingen payment voor zekere missen in de St. Antoniuskapel op het Hinthamereinde.

479.

1530, 21 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 476)

overdracht land Vrijdom bij de runmolen

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Egbert zoon van wijlen Hendrik zoon van wijlen Willem Vos draagt over aan zijn zuster Heilwych de helft van een kamp lands in het Vrijdom in 'Calenborch' bij de runmolen.

480.

1530, 26 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 271)

overdracht huis Hinthamerstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bele weduwe van Joost zoon van wijlen Hendrik van Uden kleermaker draagt over aan haar kinderen Jan, Angela en Marie haar recht van vruchtgebruik op een huis, erf, hof en achterhuis in de Hinthamerstraat. Zie ook oorkonde van 16 januari 1471.

+

481.

1530, 26 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 477)

uitgifte in erfpacht

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

De kinderen voornoemd geven dit huis in erfpacht uit aan Steven zoon van wijlen Hendrik van Boechem voor fl. 9. De erfpacht is losbaar met fl. 150. Hert pand is belast met vele renten.

482.

1531, 20 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 479)

uitwinning hofstad Orthenstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Peter van Wijk daartoe gemachtigd door Herman van Deventer voor schepenen van 's-Hertogenbosch was gericht in een hofstad met bebouwing in de Orthenstraat wegens een achterstallige erfpacht van 6 pond payment gevestigd voor deze schepenen op 4 maart 1488.

Zweder van Gerwen neemt de zaak over en verkoopt de hofstad aan Peter van Wijk ten behoeve van Herman van Deventer.

Op de rug: de Hollandse (een huisnaam?)

483.

1531, 16 augustus

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 481)

vidimus erfdeling Aalst bij Eindhoven

Schepenoorkonde Eindhoven.

Schepenen van Eindhoven geven een vidimus af van een oorkonde van schepenen van Aalst van 11 februari 1501

484.

1531, 9 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 482)

aflosbaarheid rente Maren en Kerkstraat

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Martinus van Maren zoon van wijlen Simon heeft gevestigd ten behoeve van Lambert van den Broek Gerardszoon een rente van fl. 6 uit de helft van 14 hont land in Maren 'opte Bemelyen' en uit een huis, erf, hof en achterhuis in de Kerkstraat tussen het erfgoed van Gerard Bukking borduurstikker en Herman Preyt goudsmid. Partijen komen nu overeen dat de rente kan worden afgelost met fl. 100.

485.

1532, 10 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 478)

arbitrage hoeve Mulsel in Boxtel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan van den Wiel proost van de Lieve Vrouwen Broederschap, Jacob Sanders priester handelend mede namens zijn broers en zusters, Laurens Kuipers priester handelend namens Klaas van Ravenstein gehuwd met Agatha dochter van wijlen Jacob van Bree en Hilleken van den Heuvel hebben een hoeve in Boxtel in Mulsel verkocht aan Aart Willemsz. van Meyelsfoort. Zij hebben een geschil over een hooitiend waar de heer van Boxtel aanspraak op maakt en een rente van 5 vat rogge aan het klooster op de Donk. Verder zijn zij het helemaal eens over de verkoop. De akte verleden voor schepenen van 's-Hertogenbosch is al geschreven. Zij leggen dit geschil voor aan Everard van den Water, Gijsbrecht Pels, Lambrecht Aartsz. en Gerrit Petersz. van den Loo. Op niet naleving van de uitspraak wordt een boete gesteld van 100 Philippusgulden te betalen door degene die de uitspraak niet nakomt. De boete wordt als volgt verdeeld: een derde voor de hertog, een derde voor de reparatie van de stad (= gemeentewerken) en een derde voor degene die hem wel nakomt.

Taal: Nederlands.

486.

1532, 22 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 483)

aflosbaarheid rente Vrijdom 's-Hertogenbosch Kalenborch

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Bekend zij dat Heilwych dochter van wijlen Hendrik zoon van wijlen Willem Vos ten behoeve van Agatha dochter van wijlen Peter Dirkszoon van den Sprang een rente van fl. 3 heeft gevestigd met als onderpanden een kamp lands in het Vrijdom van 's-Hertogenbosch op 'Kalenborch' naast de windmolen en twee naast elkaar gelegen kameren onder één dak in 's-Hertogenbosch op het Klein Begijnhof tussen de gemene straat en het erfgoed van Robert van Erp kanunnik in Luik. Partijen komen nu overeen dat de rente kan worden afgelost met fl. 50.

487.

1532, 20 september

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 484)

stichting missen kerk Mechelen

kardinaal Van Enckevoirt

Het kapittel van de St. Romboutskerk in Mechelen maakt het volgende bekend. Hun medekanunnik mr. Jan 'Beysier' handelend namens Willem van Enckevoirt, kardinaal-priester van de heiligen Petrus en Paulus, bisschop van Utrecht, proost van de St. Rumolduskerk enz. verklaart dat mr. Willem missen heeft gesticht in de St. Romboutskerk. Hij overhandigt de op papier geschreven tekst van een oorkonde van de kardinaal. Zijn neef Michael van Enckevoirt is aartsdiaken van Kempenland en kanunnik in Luik. Volgt de tekst hiervan.

Het gaat om twee missen op te dragen als een drievoudig feest met klokgelui, zang en orgelspel. Een ervan is een hoogmis ter ere van Petrus en Paulus en de andere op het feest van de heilige Theodardus op 10 september, op welke dag hij tot kardinaal werd verheven. Dit moet een mis ter ere van de heilige Geest zijn op te dragen terstond na het einde van de metten. Na zijn dood moet deze mis gevierd worden op zijn sterfdag.

Hij bestemt daarvoor een rente van fl. 36 waarvan er fl. 9 zijn om uit te delen en wel fl. 3 op de eerste, fl. 3 op de tweede mis en fl. 3 om wittebroden te laten bakken die moeten worden uitgedeeld onder godvrezende en eerlijke mensen. De uitdeling geschiedt door de ontvanger van het kapittel met advies van de meesters van de Tafel van H. Geest. De priester die een mis zingt krijgt daarvoor iedere keer 3 stuivers, de twee mannen die hem assisteren ieder 2 stuivers, de cantor 2 stuivers, zijn twee gezellen ieder 1 stuiver, aan de 'discantoribus' 10 stuivers en de koralen 4 stuivers, de organist 2 stuivers, de gravers 1 stuiver, de sacristijn 2 stuivers, de wachters 2 stuivers, de roededragers 2 stuivers, de klokkenluiders 4 stuivers. Voor de waskaarsen en de ornamenten 20 stuivers. Aan de ontvanger voor zijn werk 4 stuivers. Bij een hoogmis moeten op het altaar vijf waskaarsen geplaatst worden zoals gebruikelijk is. Op zijn jaargetijde worden op het altaar 4 waskaarsen geplaatst van ieder 2 ½ pond. Wat er van de fl. 36 overblijft dat is fl. 24 geeft de kardinaal voor twee derde deel aan de kanunniken en een derde deel aan de beneficiaten of hun vicarissen, 60 in getal. Nog meer gedetailleerde bepalingen over de uitdelingen aan de kanunniken en de beneficiaten c.q. vicarissen.

Het kapittel laat dit door zijn gezworen notaris opschrijven. Getuigen zijn Hendrik Duis priester en ontvanger van het kapittel en Peter Jacot roeddrager van het kapittel.

Ondertekend door de notaris van het kapittel Wouter 'Militis' (= De Ridder?).

Zie over deze vermogende kardinaal het artikel van Munier in *Brabantse Biografieën* deel 2.

488.

1532, 27 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 485)

Dijkrecht Maasdijk Maasland

Zeven mannen hoogheemraden van Maasland oorkonden.

Volgt een omstandig verhaal over de procedure waarbij de schout van Maasland maant en de heemraden vonnis wijzen.

Cornelis van Os schout van Maasland is op zekere tijd gekomen is op een stuk Maasdijk in Lithoyen. Dit stuk dijk was niet opgemaakt. De schout maande ons hoe dat rechtens zat. Zij

wezen vonnis: de schout moest eenmaal een tweede maal, een derde maal en een vierde maal vragen wie dat stuk wilde opmaken. Er kwam niemand opdagen waarop zij wezen dat hij dit stuk zou laten aanbesteden. Toen de dijk was opgemaakt werd er geschouwd. De dijk bleek goed te zijn. Er werden zeven goede wettige mannen opgeroepen die onder ede werden gesteld. Het gaat erom wie het herstel betaalt.

De schout vroeg wie het stuk wilde kopen. Cornelis van Lent Hendriksz. vorster van Lith wilde het wel kopen en de onraad betalen. De schout heeft het stuk toen aan Cornelis verkocht omdat hij het hoogste bood. Van enkele met name genoemde stukken land is geen dijk aangenomen (bedoeld wordt dat de bezitters daarvan de dijklasten niet op zich wilden nemen).

Taal: Nederlands.

Op de rug: no 239.

489.

1533, 1 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 487)

overdracht erfenis Waalre of Valkenswaard

Schepenoorkonde Waalre en Valkenswaard.

Gijsbrecht zoon van wijlen Gijb 'Wreynssen soen' en Heilwych c.s. dragen over aan Rutger van der Stegen procurator van het klooster Mariënhage bij Eindhoven een schepenoorkonde van Waalre c.a. aangaande een complex van goederen.

Op de rug: kleine hoeve Waalre.

490.

1533, 3 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 490)

vestiging rente Schijndel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Willem zoon van wijlen Jacob Keelbrekers en weduwnaar van Mechteld dochter van wijlen Hendrik van der 'Mylen' afstand heeft gedaan van zijn recht van vruchtgebruik op een huis c.a. en een stuk hooiland in Schijndel in den Hautaart ten behoeve van zijn zoons Jacob en Jan.

Jacob en Jan vestigen nu een rente van fl. 4 ten behoeve van Jan zoon van wijlen Hendrik Suyskens.

491.

1533, 13 november

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 490)

vidimus rente heerlijkheid Boxtel

Vidimus afgegeven door schepenen van 's-Hertogenbosch van een voor hen verleden schepenoorkonde op 19 augustus 1368 aangaande een rente van 100 pond payment uit de heerlijkheid Boxtel.

492.

1533, 24 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 491)

vestiging rente Breugel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Lambert zoon van wijlen Thomas Loyensz. vestigt ten behoeve van mr. Meus van Meerlaar handelend namens de beneficiaten van de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch een rente van fl. 12 uit een huis, erf en hof in Breugel aan de gemene straat (of: plaats) grenzend aan de beek en een stuk akkerland.

493.

1535, 12 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 492)

overdracht rente Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Wouter Jansz. draagt over aan Jan zoon van wijlen Jan van Beek een rente van 3 ½ pond payment uit een huis, erf, hof en aangelegen erfgoed in Empel naast de windmolen.

494.

1535, 15 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 421)

verkoop losrente stad 's-Hertogenbosch

Het stadsbestuur van 's-Hertogenbosch verkoopt aan Melchior Kok burger van Keulen en zijn vrouw Geertruid van 'Zegheen' een rente van fl. 200 (ad 20 stuivers). De rente mag worden afgelost met de penning twintig (de hoofdsom is dus fl. 4000).

Doorgeknipt, dus afgelost.

495.

1535, 9 juni

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 493)

proces gemeynte van Stiphout

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Willem Pijnappel meester en rector van de fabriek van de St. Janskerk, Rutger van Berkel handelend namens de erfgenamen van jonkvrouwe Luitgaard van Berkel en weduwe van mr. Wouter van Beek en zeven particulieren beloven samen op te trekken in het proces dat hangt voor de Raad van Brabant tussen de oude hofsteden van Strijp en die van Stiphout inzake het gebruik van de gemeynte van Stiphout.

Taal: Nederlands.

Op de rug: Willem Pijnappel c.s.

496.

1535, 7 juli

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 494)

aflossing losrente Hinthamereinde

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Bekend zij dat Adriaan zoon van wijlen Zeger de Ruitter heeft gevestigd ten behoeve van Godfried Grotaart van Os ten behoeve van Katryn weduwe van Gerard Jacobsz. alias Baliart en haar kinderen een losrente van fl. 6 losbaar met fl. 100 uit een huis, erf en hof op het Hinthamereinde voorbij de Zwengelbrug en vóór de Pijnappelpoort.

Paul zoon van wijlen Herbert de Ruitter verklaart nu van Katryn en haar kinderen fl. 100 te hebben ontvangen waarmee de rente is afgelost.

497.

1536, 7 februari

aanstelling zaakwaarnemer Fugger Augsburg

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 495)

Notaris Oswald Werntz. clericus van het bisdom Augsburg.

Verschijnen de edele heren Antonius en Hiëronymus Fugger burgers van de vrije rijksstad Augsburg en keizerlijk raadsheer mede handelend hun neven benoemen tot hun zaakwaarnemer in Antwerpen Vitus Herle. Volgt uitgebreide omschrijving van zijn bevoegdheden.

Plaats en getuigen: in Augsburg in het woonhuis van Antonius en Hiëronymus met als getuigen Georgius Vittel en Jan Regker.

Op de rug: nr. 10.

Zie voor de zaakwaarnemers van de firma Fugger:

Häberlein, Mark, *Die Fugger. Geschichte einer Augsburger Familie (1367-1650)* (Hohlhammer, Stuttgart, 2006, p. 120-141. Herle wordt hier overigens niet vermeld.

498.

1536, 25 december

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 496)

verkoop losrente domeinen Brabant

Keizer Karel handelend als hertog van Brabant oorkondt.

Tijdens een zitting van de Staten-Generaal in Brussel is besloten losrenten te verkopen met de domeinen als onderpand. Het geld is nodig voor een oorlog tegen de koning van Frankrijk. De keizer verkoopt nu aan Simon zoon van Jan Bacx ten behoeve van de kinderen van wijlen Anthonius van Achel een losrente van fl. 31 en 5 stuivers met de domeinen van Brabant als onderpand. Losbaar met de penning 16.

499.

1537, 23 mei

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 501)

schuldbekentenis Hemert

Schepenoorkonde Hemert.

Bruisten Janssen is schuldig aan Jan Hendrikszoon fl. 10 en 7 ½ stuivers. Geen onderpand. De laatste termijn van terugbetaling is op Kerstmis 1538.

500.

1538, 29 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 497)

overdracht land Vrijdom 's-Hertogenbosch bij de Boom

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van Cornelis van Utrecht gehuwd met Marie dochter van wijlen Jan zoon van wijlen Lucas Colen draagt over aan Willem zoon van wijlen Godfried Willems de helft van een kamp lands groot 1 ½ morgen in het Vrijdom in de parochie Orthen bij de boom aan de kant van Engelen en grenzend aan het erfgoed van het St. Geertruiklooster. Dit land rijdt jaarlijks met dat van het klooster. Belast met een hertogscijns van 1 penning en een rente van 2 penningen aan de fabriek van de kerk van Orthen.

501.

1538, 21 maart

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 498 en 499)

vestiging losrente Zeelst en Meerveldhoven

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Philips Lippe van der Horst vestigt ten behoeve van Jan van Boert echtgenoot van Liesbeth dochter van Jacob Emmen en weduwe van Jan Zegers een rente van fl. 6 uit erfgoederen in Zeelst en Meerveldhoven en uit een derde deel van een tiend genaamd de tiend van 'Gemart' in de parochie van Meerveldhoven. De tiend is belast met een rente van 8 mud rogge. Losbaar met fl. 100.

Twee identieke exemplaren.

502.

1539, 4 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 502)

overdracht land Empel

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Jan zoon van wijlen Arnoldus Naats draagt over aan Schijndel een kamp lands van 4 morgen in Empel op Rees. Ligging: tussen het erfgoed van de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch, het erf genaamd 'den Hogart' van de Zusters op de Windmolenberg en de Bacxkamp.

503.

1539, 28 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 503)

afstand recht van vruchtgebruik huis Achter de Minderbroeders

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch.

Peter zoon van wijlen Jan Coelborner gehuwd met Margriet dochter van wijlen Dirk van Homoet en weduwe van Aart Dirksz. de slotenmaker doet afstand van zijn recht van vruchtgebruik op een huis, erf en een onbebouwd erfgoed achter de kerk van de minderbroeders aan Anthonius zoon van wijlen Aart Jansz. als echtgenoot van Agnes dochter van wijlen Margriet en Arnold voornoemd.

Op de rug: fl. 6 achter de minderbroeders.

+

504.

1539, 28 januari

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 503)

vestiging rente Achter de Minderbroeders

Schepenoorkonde 's-Hertogenbosch

Antonius voornoemd vestigt ten behoeve van Hendrik zoon van wijlen Hendrik van Tulden een rente van fl. 6 uit voornoemd huis.

505.

1539, 1 april

(BHIC, Charters Provinciaal Genootschap inv. nr. 504)

Datering onzeker.

Onduidelijk

Gedaan in Rome in de St. Pieter.

NN kardinaal-priester geeft aan Willem Duurlink clericus van het bisdom Utrecht ontheffing van jaren.

Verkeerd gescand en daarom onleesbaar.

Op de rug: onleesbare aantekening. Het stuk is gebruikt als boekband.